

SINTEZA

amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul legii pentru modificarea unor acte normative

Nr.	Prevederile proiectului	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Note (opinia SPCSB)
Prima etapă de consultări			
Camera de Stat pentru Supravegherea Marcării			
1.	-	Lipsă de obiecții și propuneri	
Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din Republica Moldova			
2.	<p>Art. 3</p> <p>Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice – sunt persoanele fizice și juridice, ce prestează unor terți în calitate de profesionist, următoarele servicii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. constituie persoane juridice de orice tip; 2. exercită funcția de director sau de administrator (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) al persoanei juridice sau are calitatea de partener în cadrul unei asocieri sau a unei funcții similare legate de alte persoane juridice sau organizează ca o altă persoană să exercite funcții similare; 3. pune la dispoziție un sediu, o adresă comercială, poștală ori administrativă sau orice alt serviciu similar acestora; 4. exercită calitatea de fiduciar (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) într-o fiducie sau într-o construcție similară acesteia sau intermediază în numele altei persoane care exercită această calitate; 5. exercită calitatea de (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) fondator, asociat sau acționar nominal al persoanelor juridice de orice tip. 	<p>Este necesar de concretizat:</p> <p>Condițiile enumerate în pct. 1-5 urmează să se respecte concomitent sau doar unul din ele.</p> <p>În cazul în care se va considera că este suficient respectarea unei condiții, aferent pct. 3 urmează să fie concretizat dacă în această categorie intră și persoanele care oferă spații în locațiune, inclusiv unde alte persoane au înregistrat sediu/adresă comercială/poștală/administrativă.</p> <p>Legea nu definește noțiunea de fondator, asociat sau acționar nominal. Este necesar de concretizat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>După cuvintele ”calitate de profesionist” se completează cu cuvintele ”concomitent sau cel puțin una din”.</p>
3.	Art. 3	De concretizat – condițiile enumerate în pct. 1-5 urmează să se respecte	Se acceptă

	<p>Furnizori de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice și juridice, ce prestează unor terți în calitate de profesionist, următoarele servicii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. servicii de schimb între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. servicii de schimb între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. servicii de păstrare în siguranță a cheilor criptografice private în numele clienților săi, pentru deținerea, stocarea și transferul de active virtuale 5. participarea și/sau furnizarea serviciilor financiare legate de oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual. 	<p>concomitent sau doar unul din ele pentru ca entitatea să fie considerată furnizor de servicii privind activele virtuale.</p>	
4.	<p>Art. 4</p> <p>La alineatul (2), textul "cel târziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune" se substituie cu "cel târziu până la data de 5 a lunii următoare de gestiune" iar cuvintele "și juridice" se exclud.</p>	<p>Reducerea termenului de raportare va genera o povară semnificativă mai mare asupra entităților raportoare și majora riscul de raportări eronate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 4 alin. (2) din Legea nr. 308/2017 nu se referă la entitățile raportoare, dar la Serviciul Vamal. Astfel, în temeiul art. 33 din Legea nr. 62/2008, persoanele fizice și juridice sunt obligate să declare în scris organelor vamale informația privind valorile valutare la introducerea/scoaterea lor în/din Republica Moldova. Corespunzător, Serviciul Vamal urmează să expedieze informația deja colectată în adresa Serviciului. Astfel, termenul nu poate implica careva impedimente de aplicare.</p>
5.	<p>Art. 5</p> <p>alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>"a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare</p>	<p>Este necesar ca organele competente să publice lista a surselor reglementate, recunoscute, aprobate sau acceptate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate.</p> <p>De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace</p>

	<p>electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.”</p> <p>Art. 6 Alineatul (11) se exclude</p>		<p>electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice.</p>
6.		<p>Considerăm că obligația trebuie păstrată. Entitățile raportoare au nevoie de suport informațional și metodologic.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să</p>

			<p>contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Conform Directivei UE 2015/849, este necesar adoptarea de măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane.</p> <p>Coreșpunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p> <p>Nu se acceptă</p> <p>Luând în considerare art. 1331 din Codul penal, care prevede că, prin membru de familie se înțelege:</p> <p>a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii;</p> <p>b) în condiția de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj).</p> <p>Astfel, „persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției” este sinonim cu ”asemănătoare”</p> <p>Nu se acceptă</p>
7.	<p>Art. 8</p> <p>alineatul (2) la litera c), la final se completează cu următorul text: ”a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client”;</p>	<p>Un act normativ nu poate conține sintagme de tipul ”după caz”, care pot crea confuzii și abuzuri de diferit gen.</p>	
8.	<p>Art. 8¹ Persoanele expuse politic</p> <p>(3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt:</p> <p>(a) soțul/soția unei persoane expuse politic sau o persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției unei persoane expuse politic;</p> <p>(b) copiii și soții/soțiile lor sau persoanele considerate ca fiind echivalente ale soților/soțiilor lor;</p> <p>(c) părinții unei persoane expuse politic;</p>	<p>Este necesară o redacție mai clară.</p> <p>Formularea ”considerat ca fiind echivalent” nu este definită în lege și nu este clară pentru interpretare.</p>	
9.	<p>Art. 10</p> <p>Alineatul (6) se exclude</p>	<p>Considerăm că obligația trebuie păstrată.</p> <p>Entitățile raportoare au nevoie de suport.</p>	

	informațional și metodologic și de surse de informare unice.	Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate a sistemelor naționale a țărilor, emit liste cu jurisdicții unde au fost relevate deficiențe ce țin de cadrul legal național și/sau implementare practică. SPCSB, în calitate de autoritate publică națională, nu poate deține competența de a efectua astfel de evaluări complexe și de a elabora astfel de liste, fapt ce contravine Recomandărilor FATF și excede domeniul de competență atribuit. Astfel, entitățile raportoare și/sau orice parte cointeresată urmează să acceseze listele corespunzătoare direct de la organizația emitentă.
10.	Art. 25 La alineatul (1) literele e) și i) se exclud	Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare
Procuratura Generală		
11.	Lipsa menționării și argumentării inter alia a următoarelor aspecte: - Motivul excluderii unor entități raportoare din lista prevăzută la art. 4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017, în particular cele prevăzute la lit. g), h) și k1); - modificarea alin. (2) al art. 4 din Legea nr. 308/2017, prin excluderea obligativității comunicării Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de către Serviciul Vamal a informațiilor privind valorile valutare declarate de către persoanele juridice; - transpunerea de către autorii conceptului a definiției "monedei virtuale" prevăzută în Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30.05.2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind	Se acceptă Nota informativă va fi completată cu informația solicitată.

prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, pentru noțiunea de "Activ virtual", care este propusă pentru a fi inclusă în conținutul art. 3 din Legea nr. 308/2017. În acest context, considerăm că "Activul virtual" constituie o noțiune mai largă decât noțiunea de "monedă virtuală", prima urmînd să înglobeze atât moneda virtuală cît și alte valori virtuale; precum și alte modificări care au fost propuse și care intervin spre modificarea substanțială a ordinii juridice a reglementărilor legale, asupra cărora autorii proiectului nu au făcut referire în nota informativă, și care vor fi analizate în mod detaliat și particular în cadrul unei eventuale proceduri de avizare în ordinea Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

În susținerea necesității argumentării detaliate a Notei informative la proiectul de modificare a legilor, menționăm că, aceasta servește în corespundere art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la interpretarea actului normativ și la identificarea voinței autorității publice care a adoptat, a aprobat sau a emis actul normativ.

Plenitudinea argumentării modificărilor/completărilor propuse va facilita identificarea aîft de către autoritățile ce urmează să avizeze proiectul, cît și de către destinarii finali ai modificărilor, a finalităților urmărite de proiect, precum și a gradului de oportunitate a modificărilor propuse.

12.	-	<p>În virtutea principiului echilibrului instituțional, cunoscut sub denumirea ”checks and balances”, propunem crearea unui mecanism de control exercitat de către procuratura Anticorupție, aferent soluțiilor adoptate de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în urma examinării informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, a faptelor care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, prezentate de entitățile raportoare și de organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, precum și a altor informații relevante obținute în temeiul prevederilor Legii nr. 308/2017.</p> <p>Considerăm că, asigurarea și reglementarea unui asemenea mecanism, nu poate fi calificată ca fiind o diminuare sau excludere a independenței SPCSB, garantate de art. 18 alin. (1) și (3) din Legea nr. 308/2017, întrucât existența și exercitarea unui asemenea control, ar avea exclusiv drept scop evaluarea și analiza faptelor/tranzacțiilor/operațiunilor prin prisma înținerii de către acestea a elementelor componente de infracțiune (e.g. în principal cele prevăzute la art. 243, art. 279 Cod penal, și a altor fapte infracționale, inclusiv fapte de corupție și alte acte conexe).</p> <p>Or, Procuratura fiind investită în temeiul Codului de procedură penală și Legii nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, cu atribuții de conducere și/sau exercitarea urmăririi penale – este entitatea care ar putea evalua în mod obiectiv, în ordinea</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Procese funcționale ale SPCSB sunt bazate pe principiile generale de activitate a Unităților de Informație Financiară (UIF) și Recomandărilor FATF, fiind caracterizate de regimul de confidențialitate foarte strictă și diseminare către terți, doar cu acordul prealabil al părții care a furnizat informația.</p> <p>Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor de către entitățile raportoare în baza prevederilor Legii nr. 308/2017, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Aceste competențe de bază derivă din prevederile standardelor internaționale. Astfel, conform Metodologiei Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2021) prevede: Recomandarea 29</p> <p>29.7 Unitatea de Informații Financiare trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:</p> <p>a) autoritatea și capacitatea de a-și îndeplini liber funcțiile, inclusiv de lua decizii autonom privind analiza, solicitarea și/sau diseminarea informațiilor;</p>
-----	---	---	--

<p>controlului exercitat asupra actelor finale ale SPCSB, existența sau inexistența bănuiclii rezonabile de pregătire sau săvârșire a infracțiunilor.</p> <p>În acest context, este de menționat că, potrivit art. 11 alin. (1) – (3) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(1) Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre bunurile suspecte, activitățile sau tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acestora și de finanțare a terorismului, care sînt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare sau sînt deja realizate. Datele privind activitățile, tranzacțiile suspecte și bunurile suspecte se indică în formulare speciale, care se remit Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cel mult 24 de ore de la identificarea actului sau circumstanțelor care generează suspiciuni.</p> <p>(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 de lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care par a avea o legătură între ele. Datele privind activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 10 zile calendaristice, începînd cu prima zi a lunii de gestiune și terminînd cu ultima zi a lunii calendaristice.</p>	<p>b) posibilitatea de a face schimb de informații independent cu alte autorități naționale competente și/sau servicii similare străine;</p> <p>d) să fie capabilă să obțină și să îndeplinească resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională.</p> <p>Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.</p> <p>În acest sens SPCSB este obligat să respecte cu strictețe Statutul Grupului Egmont care stipulează expres obligația de independență a Unității de Informații Financiare și neadmisibilitatea interferenței în activitatea sa de orice tip. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.</p> <p>Totodată, încălcarea gravă a prevederilor menționate, constituie o premisă determinantă de pierdere a calității de membru a Republicii Moldova din cadrul Grupului, datorită incompatibilității cu</p>
--	--

<p>(3) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei. Datele privind tranzacțiile realizate prin virament se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune.”</p> <p>Totodată, potrivit art. 15 alin. (10) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”(10) Organele cu funcții de supraveghere prevăzute la alin.(1) lit.a)–g) informează imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în cazul în care, pe parcursul controalelor pe care le efectuează la entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) sau în oricare alt mod, descoperă fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, conform unor proceduri și criterii elaborate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în comun cu organele cu funcții de supraveghere.”</p> <p>Subsecvent, potrivit art. 19 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017:</p> <p>”În scopul executării prevederilor prezentei legi, Serviciul are următoarele atribuții:</p> <p>b) sesizează organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite, precum și</p>	<p>principiile fundamentale în baza cărora acesta își desfășoară activitatea.</p> <p>Suplimentar menționăm că, art. 32 a Directivei UE 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului prevede ”Fiecare unitate de informații financiare este independentă și autonomă, ceea ce înseamnă că aceasta are autoritatea și capacitatea de a-și exercita funcțiile în mod liber, inclusiv abilitatea de a lua decizii autonome de a analiza, solicita și comunica informații specifice. Unitatea de informații financiare, în calitatea sa de unitate centrală națională, este responsabilă de primirea și analizarea rapoartelor privind tranzacții suspecte și a altor informații relevante pentru spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțarea terorismului. Unitatea de informații financiare este responsabilă de comunicarea către autoritățile competente a rezultatelor analizei sale și a oricăror informații suplimentare relevante, în cazul în care există motive de a suspecta spălarea banilor, infracțiuni principale asociate sau finanțări ale terorismului. Aceasta este în măsură să obțină informații suplimentare de la entitățile obligate.”</p> <p>Astfel, încălcarea prevederilor sus-menționate pot atrage consecințe negative asupra sistemului național, afectând grav situația Republicii Moldova pe plan internațional.</p>
--	--

Serviciul de Informații și Securitate în partea ce ține de finanțarea terorismului;”
La fel, conform art. 22 alin. (1) lit. b) și c) din Legea nr. 308/2017:

”(1) Directorul:

b) adoptă decizii ce țin de primirea, înregistrarea, analiza, prelucrarea și transmiterea către organele competente a informațiilor privind activitățile și tranzacțiile suspecte de spălare a banilor, de infracțiuni asociate acesteia și de finanțare a terorismului, prezentate de entitățile raportoare, precum și a altei informații relevante obținute în temeiul prevederilor prezentei legi;

c) adoptă decizii ce țin de inițierea, efectuarea și terminarea investigațiilor financiare;”

În ordinea normelor pre-citate, se atestă că, potrivit Legii nr. 308/2017, prerogativa stabilirii/constatării suspiciunilor pertinente cu privire la spălarea banilor, finanțarea terorismului sau alte infracțiuni ce s-au soldat cu obținerea bunurilor ilicite, precum și discreția privind sesizarea organelor de drept, aparține SPCSB.

Prin urmare, deciziile adoptate urmare a examinării informațiilor de către SPCSB despre fapte care ar putea avea legătură cu spălarea banilor sau cu finanțarea terorismului, rămân în afara vreunui control, cu excepția măsurilor asigurătorii pe margea cărora este exercitat controlul jurisdicțional exercitat în ordinea procedurii de contencios administrativ, în cazul contestării deciziilor de sistare a executării activităților sau tranzacțiilor suspecte – în

ordinea art. 33 alin. (4) și alin. (11) al aceluiași articol din Legea nr. 308/2017. A contrario, un alt tip de control a deciziilor adoptate urmare a evaluării tranzacțiilor sau activităților suspecte de către SPCSB nu este realizat. Într-un alt registru, se mai atestă că, în acord cu prevederile art.274 din Codul de procedură penală:

”(1) Organul de urmărire penală sau procurorul sesizat în modul prevăzut în art. 262 și 273 dispune în termen de 30 de zile, prin ordonanță, începerea urmăririi penale în cazul în care, din cuprinsul actului de sesizare sau al actelor de constatare, rezultă cel puțin o bănuială rezonabilă că a fost săvârșită o infracțiune și nu există vreuna din circumstanțele care exclud urmărirea penală, informînd despre aceasta persoana care a înaintat sesizarea sau organul respectiv.”

Prin urmare, reieșind din prevederile art. 19 alin.(1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, care prevede atribuția Serviciului de a sesiza organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, considerăm judicioasă și operarea modificărilor la art.273 din Codul de procedură penală, prin oferirea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a statutului de organ de constatare în sensul Codului de procedură penală, pentru infracțiunile prevăzute la art.243, 279 din Codul penal. Prin urmare, reieșind din prevederile art. 19 alin.(1) lit.b) din Legea nr. 308/2017, care prevede atribuția

	<p>Serviciului de a sesiza organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, considerăm judicioasă și operarea modificărilor la art.273 din Codul de procedură penală, prin oferirea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a statutului de organ de constatare în sensul Codului de procedură penală, pentru infracțiunile prevăzute la art.243, 279 din Codul penal.</p>	<p>Serviciului de a sesiza organele de drept competente imediat ce stabilește suspiciuni pertinente cu privire la spălarea banilor, considerăm judicioasă și operarea modificărilor la art.273 din Codul de procedură penală, prin oferirea Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a statutului de organ de constatare în sensul Codului de procedură penală, pentru infracțiunile prevăzute la art.243, 279 din Codul penal.</p>	
<p>13.</p>	<p>Articolul 4 alineatul (1) se expune în următoarea redacție: (1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare: a) băncile specificate în Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor; b) unitățile de schimb valutar (altele decât băncile); c) societățile de registru, societățile de investiții, Depozitarul central unic, operatorii de piață; d) asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață; e) administratorii fondurilor nestatale de pensii; f) organizațiile de creditare nebankară, asociațiile de economii și împrumut, Asociația națională centrală a asociațiilor de economii și împrumut; g) societățile de administrare a investițiilor, societățile de administrare fiduciară a investițiilor; h) organizatorii jocurilor de noroc;</p>	<p>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești Potrivit pct. 3 al proiectului (art.4 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului), executorii judecătorești sunt incluși în lista entităților raportoare atunci când acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor financiare sau imobiliare, ce țin de vânzarea - cumpărarea imobilelor, donatia bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea sau gestionarea conturilor bancare, constituirea, înregistrarea sau administrarea persoanelor juridice, gestionarea, cumpărarea, vânzarea bunurilor aflate în administrare fiduciară. Prin urmare, o astfel de modificare va duce la admiterea blocării dreptului la o executare din motivul necesității raportării în condițiile lit. f) alin. (2) art. 5 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului atunci când se efectuează tranzacții ocazionale în numerar în valoare de cel puțin 200000 de</p>	<p>Nu se acceptă Conform Raportului "Republica offshore" privind analiza factorilor care au contribuit la fraudă sistemică și spălarea banilor în sectorul bancar, de asigurări și financiar din Moldova, elaborat și publicat de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție, înființat prin Decret prezidențial, se recomandă ca "Parlamentul să modifice legislația pentru a obliga executorii judecătorești să transmită informații privind tranzacțiile suspecte către SPCSB și să prevadă sancțiuni descurajatoare pentru nedeplinirea acestei obligații." De menționat că, această recomandare obligatorie pentru executare, a fost emisă de către Comitetul Consultativ Independent Anticorupție, în baza constatărilor privind implicarea directă a executorilor judecătorești, prin încălcarea legislației, în scheme sistemice de spălare a banilor. Corespunzător, această prevedere, elaborată în baza recomandării citate, este cu scopul excluderii unor posibile situații similare care au afectat grav sistemul financiar al Republicii Moldova.</p>

<p>i) agenții imobiliari, inclusiv atunci când acționează în calitate de intermediari în închirierea de bunuri imobiliare, dar numai în ceea ce privește tranzacțiile pentru care valoarea chiriei lunare este în valoare de peste 200 000 MDL;</p> <p>j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești atunci când acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor financiare sau imobiliare, ce țin de vânzarea-cumpărarea imobilelor, donația bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea sau gestionarea conturilor bancare, constituirea, înregistrarea sau administrarea persoanelor juridice, gestionarea, cumpărarea, vânzarea bunurilor aflate în administrare fiduciară;</p> <p>k) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică;</p> <p>l) auditorii, persoanele juridice și întreprinzătorii individuali care prestează, ca activitate economică sau profesională principală, servicii de contabilitate și consultanță fiscală;</p> <p>m) alte persoane fizice și juridice care comercializează bunuri (inclusiv persoanele fizice și juridice care practică activități cu metale prețioase și pietre prețioase) în sumă de cel puțin 200000 de lei sau echivalentul acestora numai în cazul în care plățile sînt efectuate în numerar, indiferent dacă tranzacția este</p>	<p>lei, indiferent dacă tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea o legătură între ele. În situația în care va fi impusă în calitate de condiție aplicarea măsurilor de precauție, aceasta va duce la multiple situații cînd creditorii vor apela la alte modalități de executare „extrastatale” în vederea evitării unor astfel de raportări. Totodată, ținem și menționăm că hotărîrea judecătorească, fiind expresie a puterii judecătorului de a tranșa litigiile, are forța, recunoscută de lege, asigurînd astfel stabilitatea și securitatea raporturilor juridice. Ceea ce s-a tranșat jurisdicțional se opune între părți cu valoare absolută. Respectiv, în cazul în care executorul judecătoresc aplică prevederile alin. (2) art. 5 din Legea nr. 308/2017 (ex. asigură monitorizarea continuă a relației de afaceri, inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate pe toată durata relației respective, pentru a se asigura că tranzacțiile realizate sînt conforme cu informațiile deținute de entitățile raportoare referitoare la client, la profilul activității și la profilul riscului, inclusiv la sursa bunurilor, și că documentele, datele sau informațiile deținute sînt actualizate) executorului judecătoresc îi revine atribuția de a supune controlului deciziile deja luate ce se conțin într-o hotărîre judecătorească ce a stat la baza documentului executoriu emis și pus în executare, care au trecut controlul judecătoresc. Menționăm că, executarea silită, potrivit art. 6, 120 din Constituție, reprezintă ultima fază, a procesului</p>	<p>Totodată, menționăm că, conform legislației României, se constată că, executorii judecătorești sunt calificați ca entități raportoare, cu toate obligațiile ce derivă conform legislației în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>
---	--	--

<p>efectuată printr-o operațiune sau prin mai multe operațiuni care par a avea legătură între ele.</p> <p>n) persoane fizice/juridice care desfășoară activitate fiduciară, alții decât cei prevăzuți la lit. g) și k).</p> <p>o) furnizori de servicii privind activele virtuale</p> <p>p) persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de zone economice libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele, este de 200 000 lei sau mai mult.</p> <p>q) furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice.</p>	<p>judiciar, astfel că prin instituirea unor mecanisme de raportare s-ar îngădi accesul liber la justiție și ar demotiva reclamantul/creditorul de a apela la calea judiciară de soluționare a litigiului. Or, asemenea raportare ar fi inadmisibil de prevăzut ca o obligație a instanței de judecată la depunerea cererii de chemare în judecată. De asemenea, articolul 15 alineatul (1) pune în sarcina UNEJ, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, reglementarea și controlul modului de executare a legii de către executorii judecătorești. Însă, ținem să menționăm că nici proiectul, nici nota informativă a proiectului nu prevăd reglementări ce țin de alocarea bugetului pentru instituirea și menținerea în statele de personal a persoanei ca va asigura controlul executării obligațiilor impuse. Un alt moment asupra căruia ținem să atenționăm e că nu am identificat în textul notei informative a proiectului motivarea completării listei entităților responsabile cu executorii judecătorești, scopurile proiectului fiind bazate pe alte idei. UNEJ consideră că în cazul includerii executorilor judecătorești în lista entităților raportoare urmează a fi fundamental motivată, dar și echilibrată cu specificul activității executorului judecătoreesc. În același timp, UNEJ este extrem de îngrijorată prin prisma eventualelor repercusuni defavorabile și persistente în timp, ce ar putea fi generate în legătură cu modificările propuse.</p>
<p style="text-align: right;">Ministerul Afacerilor Interne</p>	

		În titlul actului elaborat se recomandă completarea cu cuvintele „unor acte normative”.	Se acceptă
14.	-		
15.	<p>Art. 3</p> <p>Patrimoniu – definit conform art. 453 al Codului Civil.</p> <p>Remitere de bani – definit conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.</p> <p>Activ virtual - reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care este acceptată de către persoane fizice sau juridice drept mijloc de plată și poate fi transferată, stocată sau tranzacționată prin mijloace electronice.</p>	<p>La art. I din proiectul de lege:</p> <p>La pct. 2 amendamentul ce vizează completarea cu noțiuni de patrimoniu și remitere de bani, în temeiul regulilor privind tehnica legislativă se consemnează despre irelevanța definirii noțiunilor prin indicarea unor norme de trimitere. Respectiv, dacă se preia definițiile din cadrul altor acte normative, ar fi binevenit ca proiectul să consemneze despre acest fapt. Prin urmare, se va releva că în lege se vor utiliza noțiunile definite în actele normative relevante, la caz art.453 din Codul civil și art. 3 din Legea nr.114/2012, după care va urma lista noțiunilor definite. Ex: „În sensul prezentei legi se utilizează noțiunile definite la art. 453 din Codul civil și art. 3 din Legea nr.114/2012”. Totodată, remarcăm că, în conformitate cu prevederile art. 2 lit. d) a Directivei (UE) 2019/713 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind combaterea fraudelor și a contrafacerii în legătură cu mijloacele de plată fără numerar și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/413/JAI a Consiliului, noțiunea „monedă virtuală” înseamnă o reprezentare digitală de valoare care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar este acceptată de către persoane fizice sau juridice ca mijloc de schimb și</p>	<p>Se acceptă prin excluderea definițiilor de patrimoniu și remitere de bani.</p>

		<p>poate fi transferată, stocată și tranzacționată în mod electronic. Astfel, propunem la amendamentul ce vizează completarea cu noțiunea de „Activ virtual” substituirea cuvintelor „tranzacționată prin mijloace electronice” cu cuvintele „tranzacționată în mod electronic”, astfel fiind în concordanță cu Directiva menționată.</p>	
16.	<p>Art. 5 alineatul (9¹) se exclude;</p>	<p>La pct. 4 amendamentul ce vizează alin. (9¹) din art. 5 pentru exprimarea normativă a intenției de scoatere din vigoare, se utilizează cuvintele „se abrogă” și nu „se exclude”. Sintagma „se exclude” se utilizează doar în cazul excluderii unor cuvinte, sintagme, propoziții.</p>	<p>Se acceptă</p>
17.	<p>Art. 5 alineatul (9¹) se exclude;</p>	<p>Concomitent, se propune examina necesității abrogării alineatului 9¹ din lege, or acesta a fost inclus recent prin Legea nr. 184 din 7 iulie 2022 pentru modificarea unor acte normative. Mai mult, se menționează că autorul proiectului nu a argumentat relevanța operării unei astfel de amendament.</p> <p>Se atrage atenția, că potrivit art. 3 alin. (1) lit. c) și d) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, la elaborarea unui act normativ se respectă principiile:</p> <p>c) legalitatea și echilibrul între reglementările concurente; d) oportunitatea, coerența, stabilitatea și consecutivitatea, și predictibilitatea normelor juridice. În concluzie, se consideră judicios ca amendamentul nominalizat să fie reevaluat în ipoteza în care se atentează la siguranța raporturilor juridice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Alin. (9¹) se referă la derogarea de la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții de către asigurătorii (reasigurătorii), precum și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări în cazul eliberării poliței de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse de autovehicule.</p> <p>Corespunzător, alin. (9¹) nu este relevant și trebuie abrogat luând în considerare că proiectul propus prevede excluderea din lista entităților raportoare a categoriei de respective asiguratori/reasiguratori/intermediari în asigurări/reasigurări.</p>

18.	<p>Articolul 6 la alineatul (1), în a 2-a propoziție, sintagma "se aprobă" se substituie cu următorul text: "sunt desemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare";</p>	<p>La pct. 6 la amendamentul cu privire la substituirea sintagmei „se aprobă” cu textul: „sunt desemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”, menționăm că prin completarea propusă, s-a instituit atribuția „persoanei de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare” să întocmească raportul privind evaluarea riscurilor. Însă, acțiunea de „actualizare periodică” a raportului nominalizat rămâne, în continuare, potrivit proiectului să fie competența „entității raportoare”. În această ordine de idei, este necesar de determinat clar care este competența „persoanei de conducere responsabilă” și a „entității raportoare” prin prisma amendamentelor propuse și conținutului normativ actual ce reglementează domeniul vizat.</p>	<p>Nu se acceptă Prin norma propusă se instituie obligația persoanei de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare de a aproba raportul de evaluare respectiv. Corespunzător, persoana, fiind împuternicită în vederea asigurării respectării legislației în domeniu urmează să stabilească norme, reguli, procese etc. prin care să asigure efectuarea și actualizarea procesului de evaluare internă.</p>
19.	<p>Articolul 8¹. Persoanele expuse politic (1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional.</p>	<p>La pct. 9 se propune alin. (1) al art. 8¹ și fie expus în următoare redacție: „Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice/de demnitate publică importante, atât la nivel național, cât și internațional”. La fel, la alin. 3 „Membri ai familiei persoanei expuse politic”, se propune reexaminarea în</p>	<p>Nu se acceptă Conform cerințelor prevederilor standardelor internaționale, categoria de persoane expuse politic nu se limitează la cele de demnitate publică. Cu referire la noțiunea de "membri ai familiei persoanei expuse politic" consemnăm că, în contextul definiției</p>

		<p>contextul rigorilor art. 1331 din Codul penal, care prevede că, prin membru de familie se înțelege:</p> <p>a) în condiția de conlocuire: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, sub tutelă și curatelă, rudele, afinii lor, soții rudelor, persoanele aflate în relații asemănătoare celor dintre soți (concubinaj) sau dintre părinți și copii;</p> <p>b) în condiția de locuire separată: persoanele aflate în căsătorie, în divorț, rudele, afinii lor, copiii adoptivi, persoanele aflate sub curatelă, persoanele care se află ori s-au aflat în relații asemănătoare celorla dintre soți (concubinaj). Textul „persoană considerată ca fiind echivalent al soțului/soției” este ambiguu și interpretabil.</p>	<p>cuvintele ”echivalent” și ”asemănătoare” au aceeași semnificație.</p>
<p>20.</p>	<p>Articolul 17 se completează cu alineatul (12) cu următorul conținut:</p> <p>”Entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte autorități publice oferă asistență și suport informațional necesar Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil.”.</p>	<p>La pct. 20 , privind completarea art. 17 cu alin. (12), referitor la acordarea suportului informațional Serviciului Prevenire și Combaterea Spălării Banilor de către organele de drept se remarcă că actele normative ce reglementează activitatea de urmărire penală, de investigații restricționează accesibilitatea furnizării informației ce se referă la activitățile menționate. Așadar, la acest aspect se invocă prevederile art. 7 lit. (1) lit. d) din Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație (informații ce țin de activitatea operativă și de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informații ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfășurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistenței și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la faptele după cum este menționat în aviz.</p> <p>Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul European etc.).</p>

		<p>corectă și imparțială a cazului său, ori ar pune în pericol viața sau securitatea fizică a oricărei persoane -aspecte reglementate de legislație), art. 212 „Confidențialitatea urmăririi penale” din Codul de procedură penală nr.122/2003 și Legea nr.5 9/2012 privind activitatea specială de investigații. Prin urmare, se concluzionează că dreptul de informare a Serviciului este un drept restrâns și nu poate fi unul absolut, după cum se subînțelege din proiect.</p>	
21.	<p>Articolul 19 alineatul (1) la litera b), cuvântul ”sesizează” se substituie cu cuvântul ”informează”; la litera c), cuvântul ”sesizează” se substituie cu cuvântul ”notifică”;</p>	<p>La pct. 21, cu referire la substituirea cuvântului sesizează cu cuvintele informează și notifică, se subliniază că, sesizarea constituie forma prevăzută de legislație procesuală (Codul contravențional, Codul de procedură penală) de a aduce la cunoștința organului de urmărire despre comiterea unei ilegalități. Așadar, substituirea cuvântului „sesizare” cu cuvintele „informează” și „notifică” nu este relevantă. Cu atât mai mult, că legislația pertinentă stabilește exhaustiv modalitatea de sesizare.</p>	<p>Nu se acceptă În vederea clarificării aspectelor cu privire la atribuția de ”sesizare” a SPCSB, care nu este clară sub aspectul formei, fiind tratată ambiguu: ca o simplă informare sau ca un denunț, în sensul art. 263 alin. (2) din Codul de procedură penală. Conform legislației în vigoare, ”sesizarea” este definită ca aducerea la cunoștința organelor judiciare penale competente a împrejurării săvârșirii unei infracțiuni, în vederea luării măsurilor procesuale prevăzute de lege, iar cu referire la denunț, se menționează că acesta este un act informativ care se face exclusiv în interesul societății. Corespunzător, în vederea elucidării acestor aspecte, s-a propus modificarea în proiectul de lege.</p>
Comisia Națională a Pieței Financiare			
22.	<p>alineatul (1) se expune în următoarea redacție: (1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare: d) asiguratorii (reasiguratorii), intermediarii în asigurări și/sau în</p>	<p>La art. 4 alin. (1), în vederea aducerii în concordanță a proiectului de lege cu prevederile legislației sectoriale: 1) la lit. c), după textul ”Depozitarul central unic” de adăugat textul ”al valorilor mobiliare”, potrivit Legii nr. 234/2016 cu privire la Depozitarul central unic al valorilor mobiliare,</p>	<p>Se acceptă</p>

reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață;

2) la lit. d), textul "asigurătorii (reasigurătorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață" de substituit cu textul "asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia". Menționăm aici, că Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări, precum și Legea nr.92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare (în vigoare din 01.01.2023) nu operează cu noțiuni "asigurări legate de investiții", iar Recomandările FATF, care reprezintă standarde internaționale privind combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului, stabilesc un cadru cuprinzător și consistent de măsuri pe care țările ar trebui să le implementeze pentru a preveni și combate spălarea banilor și finanțarea terorismului, acestea fiind aplicate în cazul asigurărilor de viață și altor tipuri de asigurări legate de investiții-atât de către companiile de asigurare, cât și de către intermediarii de asigurări. Cerințe similare se regăsesc și în Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a

Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei. Astfel, în România, prin Legea nr. 315 din data de 28 decembrie 2021 au fost operate modificări la Legea nr. 129/2019 pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, potrivit căroră, acțiunea Legii în cauză se răsfrânge asupra asiguratorilor și intermediarilor în asigurări care desfășoară activitate de asigurare, inclusiv activitate de distribuție, în legătură cu produsele de investiții bazate pe asigurări, cu produsele de asigurare de viață sau cu cele încadrate în categoria asigurărilor de garanții. Practici similare, în concordanță cu prevederile Directivei UE 2015/849, au fost transpuse în legislația aferentă prevenirii și combaterii spălării banilor și în alte state europene, cum ar fi Polonia (Legea din 1 martie 2018 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului), Cehia (Legea nr.253/2008, Coll. 5 iunie 2008, privind anumite măsuri de combatere a legalizării veniturilor din activități infracționale și finanțării terorismului), Slovacia (Legea nr.297/2008 Coll., cu privire la prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului și modificarea unor acte legislative). Totodată, o evaluare aferentă activității asiguratorilor generale, relevă necesitatea includerii prestatorilor de servicii de asigurări în domeniul aerian – în calitate de entități raportoare,

		reieșind din valoarea semnificativă a primelor de asigurare, precum și posibilitatea achitării unor despăgubiri semnificative în cazul survenirii riscului asigurat.	
23.	<p>Articolul 5</p> <p>la alineatul (11), cuvintele ”și anuităților” se exclud;</p> <p>la alineatul (12), sintagmele ”lit. a) și b)” și ”și anuități” se exclud.</p>	<p>La art. 5 alin. (11) și alin. (12), propunem substituirea textului ”și anuităților”, respectiv, ”și anuități” cu textul ”și asigurărilor cu participarea la investiții” și, corespunzător, ”și asigurări cu participarea la investiții”, având în vedere transpunerea prevederilor Directivei UE 2015/849 și a Recomandărilor FATF privind alte tipuri de asigurări legate de investiții. Respectiv, cu propunere similară se intervine la art. 8 alin. (7), și anume substituirea textului ”sau ai unei anuități” cu textul ”sau ai unei polițe de asigurare cu participarea la investiții”.</p>	<p>Se acceptă</p>
24.	<p>Articolul 5¹</p>	<p>La art. 5¹, noțiunea de beneficiar efectiv are ca scop transpunerea definiției din Directiva UE 2015/849. Subsecvent, noțiunea din proiectul de lege urmează să fie ajustată utilizând terminologia actelor normative ale Republicii în Moldova (spre exemplu, substituirea termenilor ”persoană juridică organizată în mod corporativ”, ”entitate juridică”, ”societate”, ”entitate corporativă străină” cu textul ”persoană juridică”).</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Codul civil al Republicii Moldova se referă la persoanele juridice înregistrate pe teritoriul său.</p> <p>Însă, în Republica Moldova, clienți ai entităților raportoare pot deveni agenți economici, înregistrați în străinătate, cu forme juridice care nu sunt reglementate la nivel național. În acest caz, entitățile raportoare nu pot refuza stabilirea relației de afaceri din cauza lipsei unei reglementări care s-ar referi la tipul entității juridice. Entitățile raportoare vor aplica măsurile de cunoaștere a clientului corespunzătoare</p> <p>Reiterăm că, această definiție transpune prevederile Directivei UE 2015/849.</p>
25.	<p>Articolul 7</p>	<p>La art. 7 alin. (2) lit. a), la final propunem completarea cu următoarea</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>la alineatul (2) litera a), la final se completează cu următorul text "se realizează cât mai curând posibil";</p>	<p>redacție "cât mai curând posibil", în vederea păstrării consecutivității acțiunii.</p>	
26.	<p>Articolul 8¹</p> <p>(5) Persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic sunt:</p> <p>(a) persoanele fizice cunoscute ca fiind beneficiarii efectivi, împreună cu o persoană expusă politic, ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice sau ca avînd orice altă relație strînsă de afaceri cu o astfel de persoană;</p> <p>(b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități juridice sau ai unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic.</p>	<p>La art. 8¹, alin. (5), în vederea racordării prevederilor proiectului de lege la legislația civilă, propunem substituirea textului "entitate juridică" cu textul "persoană juridică", iar la alin.(7), textul "alin.(5)" se va substitui cu textul "alin.(6)".</p>	<p>Se acceptă</p>
27.	<p>Articolul 14</p>	<p>La art. 14, opinăm reiterat asupra excluderii alin. (14) - alin. (19) având în vedere următoarele.</p> <p>1) Obligațiile CNPF în calitate sa de organ de supraveghere a societăților de investiții rezidă clar din prevederile art. 4 alin. (1) lit. c) și art. 15 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017. În acest sens, CNPF asigură respectarea prevederilor ce țin de identificarea beneficiarilor efectivi ai fondatorilor/acționarilor nu doar a societăților de investiții, dar a tuturor entităților raportoare de care se face responsabilă, în condițiile art. 14 alin. (7) din Legea dată.</p> <p>2) Similar celorlalte entități raportoare, obligația de a deține informații adecvate, veridice și actualizate, care includ identificarea clienților, a beneficiarului efectiv al acestora, date cu privire la investițiile efectuate îi revine</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>nemijlocit persoanei care administrează societatea de investiții, potrivit art. 14 alin. (12) din aceeași Lege.</p> <p>3) Activitățile aferente identificării, colectării și actualizării datelor privind beneficiarii efectivi ai investițiilor efectuate de către clienții unei societăți de investiții – sunt improprii unei autorități de supraveghere, având în vedere faptul că o astfel de obligație nu se regăsește nici în practică europeană (Directiva UE 2015/849 și Directiva UE2018/843), nici în textul Recomandărilor FATF.</p>	
28.	Articolul 13 ¹	<p>La art. 13¹ din proiectul de lege, propunem includerea unui angajat al CNPF în calitate de membru al Consiliului consultativ al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Potrivit Legii nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 01.07.2023, atribuțiile de supraveghere a pieței de capital și a fondurilor de pensii facultative rămân în aria de supraveghere a CNPF. Respectiv, angajații entităților raportoare care activează în domeniile menționate, vor beneficia de instruire specifice ariei proprii de activitate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La 11 septembrie 2020, Parlamentul a adoptat o lege prin care Băncii Naționale a Moldovei i-au fost conferite noi atribuții de licențiere, autorizare, precum și de emitere a avizului pentru înregistrarea de stat, de reglementare și supraveghere a activității unor entități din sectorul financiar nebancaar, prin preluarea lor de la CNPF. Corespunzător, CNPF va fi organul de supraveghere a entităților raportoare de pe piața de capital, care constituie un nivel de materialitate mai puțin semnificativ, comparativ cu alte domenii.</p>
29.		<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal</p> <p>În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), e) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie: prelucrate în mod corect și conform prevederilor legii; colectate în scopuri determinate, explicite și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunile de "client" și "relație de afaceri" au fost definite luând în considerare aplicarea măsurilor de precauție privind clienții.</p> <p>Luând în considerare scopul Legii nr. 308/2017, definiția de client semnifică orice persoană cu care, în desfășurarea</p>

	<p>legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri; să fie adecvate, pertinente și neexcesive în ceea ce privește scopul pentru care sunt colectate și/sau prelucrate ulterior; stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate. Prin urmare, este necesar ca operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal să fie proporționale, neexcesive și limitate în timp, raportate strict la scopul urmărit de operator, iar după atingerea celor scontate, să se respecte celelalte rigori privind distrugerea și/sau ștergerea datelor cu caracter personal în conformitate cu limitele legale. Pornind de la aceste raționamente legale, am constatat că proiectul supus consultării vine cu completări la noțiunile de: “client” – persoană fizică sau juridică care este în procesul stabilirii unei relații de afaceri sau deja a stabilit o relație de afaceri cu entitatea raportoare ori a beneficiat sau beneficiază de serviciile entității raportoare ori cu care desfășoară alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional;</p> <p>“relație de afaceri” care reprezintă relație profesională legată de activitățile prestate de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din prezenta lege despre care, la momentul stabilirii contactului, se consideră a fi de o anumită durată. Totuși, aceste noțiuni în continuare au un caracter general și ambiguu, nefiind clar dacă</p>	<p>activităților sale, entitatea raportoare a început efectuarea unei tranzacții/incheierea unui contract, chiar dacă respectiva tranzacție/contract nu s-a finalizat, precum și orice persoană care beneficiază sau care a beneficiat, în trecut, de serviciile unei entități raportoare. Corespunzător, se consideră păstrarea redacției curente.</p> <p>Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.</p> <p>Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrare a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>
--	--	---

înglobează în sine relația înainte de încheierea contractului dintre entitate și “potențialul client”, precum și care ar fi durata relației de afaceri, în cazul în care în final între persoanele vizate nu a fost încheiat un contract, spre exemplu la solicitarea unui credit, acordarea căruia nu a fost acceptată.

Nu în ultimul rând, ținem a specifica că aceste ambiguități necesită a fi precizate în contextul aplicării celorlalte norme de la art. 9 din lege, care stabilește că entitățile raportoare păstrează, pe o perioadă de 5 ani de la terminarea relației de afaceri, toate datele aferente activităților și tranzacțiilor naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Drept urmare, în ipoteza în care “potențialul client” sau entitatea raportoare și-a manifestat opoziția/refuzul de a stabili relații de afaceri, se conturează 2 întrebări: această etapa pre-contractuală este parte a relației de afaceri? datele cu caracter personal prelucrate la această etapă vor fi supuse unui termen de 5 ani de păstrare pentru a le prezenta, eventual, organelor competente? Termenul de 5 ani de păstrare a datelor cu caracter personal ce vizează persoanele care nu au încheiat propriu-zis relații de afaceri cu entitatea, îl considerăm a fi unul excesiv or, durata de păstrare a datelor cu caracter personal a acestor subiecți urmează a fi mai

restrânsă și proporțională cu scopul colectării și limitată faptului neconsumat. În altă ordine de idei, cu titlu informativ pentru operatorii de date ținem să specificăm că prin Legea nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative au fost efectuate modificări la Legea nr.133/2011, fiind instituită obligația operatorului de date cu caracter personal de a efectua evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, precum și desemnarea unei persoane responsabile cu protecția datelor cu caracter personal (art. 23-25 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal). Astfel, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (6) din Legea 133/2011, în cazul în care, tipurile de prelucrare a datelor cu caracter personal, reglementate prin actul normativ prenotat sunt susceptibile să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, reieșind cel puțin din faptul prelucrării la scară largă a datelor cu caracter personal, este necesară efectuarea evaluării impactului asupra prelucrării datelor cu caracter personal, în contextul adoptării respectivului act normativ. Reieșind din cele menționate supra, considerăm indispensabilă realizarea evaluării impactului asupra protecției datelor, anterior începerii operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, în scopul stabilirii și confirmării legalității prelucrării datelor cu caracter personal în contextul, în care,

		acestea pot genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor.	
Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC			
30.	Articolul 8 ¹	<p>Implementarea unui registru la nivel național pentru entitățile raportoare pentru identificarea și verificarea persoanelor expuse politic (PEP)</p> <p>Articolul 8¹ al Legii 308/2017 va fi completat cu:</p> <p>(1) Persoană expusă politic este persoana fizică care exercită sau au exercitat funcții publice importante, atât la nivel național, cât și internațional.</p> <p>(2) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor (inclusiv numele și prenumele persoanelor ce ocupă aceste funcții) care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi. De menționat faptul ca identificarea persoanelor expuse politic este un pas indispensabil pentru procesul de Cunoaștere a clientului (KYC). Totodată, în prezent, nu există un mecanism sigur și eficient pentru a cunoaște ferm dacă clientul este PEP la inițierea relațiilor, sau devine PEP pe parcursul relației de afaceri. Acest lucru poate fi implementat prin crearea unei baze (registru) de date publice cu lista funcțiilor PEP, dar și numele, prenumele persoanelor care dețin aceasta funcție în prezent. Totodată actualizarea registrului frecvent pentru includerea informației despre persoanele care au fost PEP în ultimele 12 luni. O soluție alternativă ar fi includerea în bazele de date ale Agenției Servicii Publice a unui "flag" pentru persoanele</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului este obligația entității raportoare. Astfel, entitățile raportoare trebuie să dispună de sisteme adecvate de gestionare a riscurilor pentru a stabili dacă un client sau beneficiarul efectiv al unui client este o persoană expusă politic.</p> <p>Corespunzător, SPCSB, în virtutea atribuțiilor sale funcționale, stabilește lista funcțiilor considerate în sensul definiției de persoane expuse politic.</p> <p>De notat că, conform Directivei 2018/843 sunt stabilite următoarele prevederi "În vederea identificării persoanelor expuse politic, ar trebui emise liste ce indică funcțiile specifice care, în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative interne, sunt considerate funcții publice importante."</p>

		<p>expuse politic (PEP), care ar fi atribuit la nivel de IDNP și ar rezolva situațiile când un client are același nume ca și un PEP.</p>	
31.	<p>Articolul 5 la alineatul (9), după cuvântul "răscumpărare" se completează cu cuvintele "în numerar", iar cifra "2000" se substituie cu cifra "1000"; la litera a), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000"; la litera b), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000", iar textul ", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10000 de lei" se exclude;</p>	<p>Menținerea pragurilor curente pentru conturile clienților asupra carora putem omite aplicarea măsurilor de precauție referitoare la moneda electronică sau instrumentul de plată prelătit în cazurile de respectare a anumitor condiții. A se păstra pragurile precedente pentru Art. 5 alin (9) adică cifra "2000" sa nu fie substituie cu cifra "1000"; la litera a), cifra "5000" sa nu fie substituie cu cifra "3000"; la litera b), cifra "5000" sa nu fie substituie cu cifra "3000", iar textul ", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10 000 de lei" sa nu fie exclus;</p>	<p>Nu se acceptă Luând în considerare că propunerile expuse nu au fost motivate, nu este clară necesitatea păstrării redacției inițiale. Totodată, menționăm că limitele propuse la art. 5 alin. (9) transpun prevederile art. 12 din Directiva UE 2018/843.</p>
32.	<p>Pct. 2. Art. 3 se completează cu noțiunea, cu următorul cuprins: "tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fractionată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate"</p>	<p>Asociația Băncilor din Moldova 1) In opinia noastră nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legatura între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau in ridicari de numerar consecutive pentru achitarea datoriiilor fata de diferiti creditori - se vor considera tranzacții care au legatura între ele sau nu? 2) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele, - O tranzacție în valoare 50 000 lei, - O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei,</p>	<p>Se acceptă parțial În vederea elucidării aspectelor de "legătură între ele" s-a modificat alineatul prin stabilirea unui termen de 30 zile pentru stabilirea legăturii între tranzacțiile efectuate în numerar.</p>

		<p>Două tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate?</p> <p>3) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca ulterior pentru acestea să se formeze formulare.</p> <p>4) Elementul comun "natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate" sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	
33.	<p>Noțiunea "relație de afaceri" se expune în următoarea redacție: "relație profesională legată de activitățile prestate de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din prezenta lege despre care, la momentul stabilirii contactului, se consideră a fi de o anumită durată;"</p>	<p>Noua redacție a noțiunii "relație de afaceri" permite interpretări diferite. Nu este pe deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul asigurării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în această definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entitățile raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializarea produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>
34.	<p>Activ virtual - reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care este acceptată de către persoane fizice sau juridice drept mijloc de plată și poate fi transferată, stocată sau tranzacționată prin mijloace electronice.</p>	<p>Introducerea noțiunii "activ virtual" necesită determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc</p>	<p>Nu se acceptă Conform proiectului propus, furnizorii de servicii privind activele virtuale vor avea calitate de entitate raportoare. Corespunzător, această categorie de entități raportoare vor fi obligate să aplice prevederile Legii nr. 308/2017 și vor fi subiecți ai Legii nr. 75/2020.</p>
35.	<p>Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului – document tipizat, emis de Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, care atestă susținerea de către titularul acesteia a</p>	<p>I. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, Certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc., recunoscute la nivel internațional, nu sunt recunoscute ca certificare</p>	<p>Se acceptă Proiectul se completează cu un alineat nou privind situația deținerii unor certificate în domeniu.</p>

	<p>examenului de certificare urmare a participării la programul de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului din Republica Moldova.</p>	<p>relevantă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează activitatea Centrului de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competențele autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\Conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>	
36.	<p>Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p>	<p>Se propune: De exclus elementul „contractul” din criteriile de baza pentru identificarea tranzacțiilor care au legătura între ele.</p> <p>Argumentare: Contractul este un element de date care este inclus în câmpul „destinația plății” în tranzacții, Totodată, acest câmp „destinația plății nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum va fi realizată cerința de a colecta tranzacțiile legate de un contract? Interpretarea propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual analiza,</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație.</p> <p>Totodată, se propune introducerea unui termen de 30 zile calendaristice pentru tranzacțiile efectuate în numerar.</p>

37.	Pct. 4 Articolul 5 alin. (1) La litera a) cuvântul „până” se exclude	ceea ce este o povara considerabilă și un atavism - în condițiile în care tindem spre digitalizare. Se propune menținerea cuvântului „până” Argumentare: Prevederea propusă este neaplicabilă. Or, Băncile în procesul cunoașterii clienței acumulează informații până la inițierea relațiilor de afaceri (încheierea contractului). Cu trimitere la modificarea propusă, ce implică completarea art. 5 cu alin. (2 ¹), în care sunt descriși factorii pe care entitățile raportoare le iau în considerație la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, menționăm că toți factorii propuși în modificarea legislativă, sunt luați la moment în considerare de către Bancă până la inițierea relației de afaceri (scopul inițierii relației de afaceri, tipul serviciilor solicitate, etc).	Nu se acceptă Conform art. 11 din Directiva UE 2015/849, este stabilită necesitatea de aplicare a măsurilor de precauție privind clienții ”la stabilirea unei relații de afaceri”.
38.	Pct. 4 Articolul 5 alin. (1) Cifra „300 000” se substituie cu cifra „200 000”	Se propune menținerea cifrei de „200 000” Argumentare: Prevederea propusă nu este oportună, reieșind din actualitatea crizei economice din țară. Nu este rezonabilă înăsprirea măsurilor de precauție, având în vedere amplificarea presiunilor inflaționiste, precum și deprecierea leului moldovenesc. Considerăm oportună revizuirea propunerii, cu stabilirea concretă a condițiilor/criteriilor care urmează să le întrunească sursele sigure, precum și sursele independente. Or, acest aspect nu poate fi lăsat la discreția entităților raportoare. Argumentare:	Nu se acceptă. Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.
39.	Pct. 4 Art. 5 alin. (2) lit. a) va avea următorul cuprins: “a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere	Se acceptă Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate. De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace	Se acceptă Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar aprobat, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate. De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace

relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”

1. Analizând conținutul propunerilor de modificare din Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 prevăzute la pct. 4 - articolul 5 alineatul (2) litera a) și la pct. 10 – articolul , 9 alineatul (2), prima propoziție, VB constată că autorii intenționează să extindă măsurile de precauție inclusiv din perspectiva identificării și verificării clienților prin modalități electronice, care permit identificarea electronică de la distanță.

Așa dar, potrivit modificărilor operate la art. 5 alin. (2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 înțelegem că identificarea și verificarea clienților (ca mecanism de aplicare a măsurilor de precauție) urmează să aibă loc inclusiv prin intermediul mijloacelor de identificare electronice la distanță. Proces și mecanism care, de altfel, urmează a fi reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele de funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.

În același timp, specificăm că potrivit prevederilor Hotărârii BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată prin intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță nr. 62 din 09.03.2017, BNM este autoritatea cu funcție de supraveghere care confirmă înregistrarea sistemului automatizat de deservire la distanță a prestatorului

electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice.

serviciului de plată. Așa dar, sub incidența acestei Hotărâri BNM nu cad sistemele de identificare la distanță care urmează a fi recunoscute, aprobate sau acceptate de către alte autorități naționale competente.

Pe de altă parte, menționăm că, astăzi, nu există o reglementare care să desemneze o altă autoritate națională competentă să recunoască, aprobe sau să accepte soluțiile/mijloacele de identificare electronice la distanță printr-un mecanism consolidat și reglementat.

În consecință, implementarea acestei modificări de lege ar putea constitui un gol de reglementare, atâta timp cât nu va fi fundamentată procedura de reglementare, recunoaștere, aprobare sau acceptare a soluțiilor/mijloacelor de identificare electronice la distanță de către autoritățile naționale competente.

În concluzie, suntem de părerea că aceste modificări legislative ar putea crea confuzii la nivel de aplicare, astfel recomandăm ca dispozițiile finale și tranzitorii ale Proiectului de lege să fie completate corespunzător în așa fel încât să fie asigurat un proces de tranziție pentru eventualele cazuri în care soluțiile de identificare la distanță să fie deja implementate de subiecții legii la momentul intrării în vigoare a legii.

2. Întrucât în lege nu este definită/exemplificată noțiunea de sursă sigură, precum și noțiunea de sursă independentă, prevederea menționată este neclară. Norma propusă trebuie să corespundă criteriilor de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate.

		<p>Conform pct. 44 din Directiva UE 2018/843, este important să se asigure faptul că normele de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului sunt puse în aplicare în mod corect de către entitățile obligate.</p> <p>3. Conform redacției propuse – nu este clar ce se are în vedere prin „serviciilor de încredere relevante”? De asemenea ce se are în vedere prin sintagma ”sursă sigură și independentă”?</p> <p>Ce presupune formularea „sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”.</p>	
40.	<p>Pct. 4 Articolul 5 se completează cu alineatul 2¹) cu următorul conținut:</p> <p>2¹) La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori:</p> <p>a) scopul inițierii unei relații de afaceri sau efectuării unei tranzacții ocazionale</p> <p>b) tipul serviciilor solicitate</p> <p>c) destinația plății</p> <p>c) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client</p> <p>d) frecvența și durata relației de afaceri</p>	<p>1. Propunem excluderea lit. „c), destinația plății”.</p> <p>2. Urmează a fi corectată eroarea la consecutivitatea literelor, de două ori fiind indicată lit. c)</p> <p>3. La factorul “volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client”, după cuvântul tranzacțiilor propunem adăugarea cuvântului “preconizate”;</p> <p>4. Cu referire la factorul propus la lit. d), propunem revizuirea sau excluderea acestuia.</p> <p>Argumentare pe marginea propunerii 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se dublează cu ideea indicată la lit. a), care conține inclusiv informația cu privire la destinația plății - reieșind din sute de tranzacții pe care clienții le planifică/execută, este imposibilă obținerea unei informații complete (toate tipurile de destinația 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului (2¹) este necesar în vederea oferirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Correspunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care ii va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>

		<p>plății) la etapa inițierii relațiilor de afaceri.</p> <p>- „destinatia plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și se referă la date fără cerinți stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum vor fi evaluați sute de mii de clienți în circumstanțele în care nu va fi indicată destinația plății, sau aceasta va fi indicată în formă prescurtată. Cerința data obligă entitățile raportoare să efectueze manual evaluarea, ceea ce este practic imposibil.</p> <p>4. Motivarea pe marginea propunerii 4: este faptul, că în cazul unor servicii bancare, spre exemplu la deschiderea conturilor bancare, nu este stabilită o durată anumită. Răspunsul la această întrebare, va fi întotdeauna același: nu se cunoaște.</p>	
41.	<p>Articolul 5 la alineatul (4), după cuvintele ”conturi anonime” se completează cu textul ”sau casete de siguranță anonime și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime”;</p>	<p>Se propune a fi exclusă propunerea de modificare.</p> <p>Comentariu: Din punct de vedere tehnic banca acceptantă nu poate implementa astfel de funcțional la bancomate, prin urmare prevederea propusă este irealizabilă la eliberarea mijloacelor bănești prin bancomate. Banca nu are informații cu privire la tipul produsului cardului și dacă acesta este anonim sau nu.</p> <p>Totodată, posibil reprezentanții autorităților autorizate pot solicita companiilor VISA/Mastercard să blocheze la nivel de țară (Republica Moldova) acceptarea cardurilor preplătite anonime.</p>	<p>Se acceptă parțial prin redactarea propunerii de modificare.</p>
42.	<p>Pct. 4. Articolul 5 la alin. (12) sintagmele „lit. a) și b) se exclud”</p>	<p>Comentariu:</p>	<p>Nu se acceptă</p>

		<p>Considerăm neoportună această modificare. Or, ar fi neclară legea, cu neindicarea în ce cazuri urmează a fi verificată identitatea beneficiarilor. O prevedere care să conțină doar sintagma “în cazurile menționate”, cu nespecificarea acestora, ar constitui o normă juridică imprecisă.</p>	<p>Excepția normei nu afectează cazurile de aplicare stabilite în alineatul 11.</p>
43.	<p>Pct.5. Art. 5 se completează cu art. 5¹ cu următorul conținut: a) [...] Deținerea a cel puțin 25 % sau participarea în capitalul social al unei societăți într-un procent de puțin 25 % [...]</p>	<p>S-a admis o eroare, presupunem că urmează a fi indicat „de cel puțin 25%”</p>	<p>Nu se acceptă Se consideră oportun păstrarea redacției propuse.</p>
44.	<p>Art. 5 se completează cu art. 5¹ cu următorul conținut: 5¹ Beneficiarul efectiv [...] (2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: [...] c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ: 1. asociații sau fondatorii 2. Membrii în consiliul director 3. Persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia 4. în cazul asociațiilor, categoria de persoane fizice ori, după caz, persoanele fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite, respectiv, în cazul fundațiilor, categoria de persoane fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite 5. oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ</p>	<p>În scopul interpretării corecte a punctelor indicate se propune de a da definiția noțiunii “Persoana juridică fara scop lucrativ”. Comentariu: În situația în care toate aceste 5 categorii fac parte dintr-o anumită persoană juridică fără scop lucrativ, care din categoriile indicate urmează a fi considerate beneficiari efectivi? Propunem a se da precizie acestei norme.</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).”</p>
45.	<p>Se completează cu art. 5¹ cu următorul cuprins:</p>	<p>1. Pe marginea acestei propuneri se impune:</p>	<p>Nu se acceptă Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii</p>

<p>[...] (3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare SFS</p>	<p>- detalierea procesului de informare prin definirea rolurilor, platformei de informare, precum și detalierea informației (forma/conținutul concret al informației) care se transmite la SFS, cu indicarea scopului pentru care se transmite această informație la SFS.</p> <p>- Clarificarea modului în care trebuie să procedeze entitatea în situația când în Registrul de stat al persoanelor juridice nu există informații privind beneficiarul efectiv la toate persoanele juridice. (este necesar de informat Serviciul Fiscal de Stat?).</p> <p>2. Se propune ca acest schimb de informații între banca și Serviciul Fiscal de Stat să fie efectuat prin sistemul informațional automatizat de creare și circulație a documentelor electronice (SIA CCDE), pentru a avea un proces mai eficient și rapid și de a nu majora costurile operaționale pentru bănci.</p> <p>Comentariu: Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala? Reieșind din faptul că urmează a fi prioritizate canalele electronice de furnizare a informației, este necesar a se da claritate cu privire la forma/conținutul concret a informațiilor ce urmează a fi furnizate. De asemenea nu este clar care este scopul transmiterii acestei informări în adresa SFS?</p>	<p>de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p> <p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevante deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>
<p>46. Pct. 6. Art. 6 alin. (1) Articolul 6 la alineatul (1), în a 2-a propoziție, sintagma "se aprobă" se substituie cu următorul text: "sunt consemnate într-un raport de evaluare,</p>	<p>Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin. (1) art. 6 în cazul excluderii alin. 11.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de</p>

	<p>aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”; la alineatul (9), după cuvintele ”ordinul directorului” se completează cu cuvintele ”sau a directorului adjunct”;</p> <p>Alin. (11) se exclude</p>		<p>fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>
47.	<p>Pct. 8. Articolul 8 alineatul (2) la litera a), după cuvintele ”despre client” se completează cu cuvintele ”și beneficiarul efectiv”;</p>	<p>Se propune excluderea acestei modificări. Argumentare: În situațiile persoanelor juridice cu structură de proprietate foarte complexă este dificilă obținerea informațiilor menționate (genul de activitate, volumul activelor, cifra de</p>	<p>Nu se acceptă Directiva 2018/843 reiterează importanța identificării beneficiarului efectiv a entităților juridice și stabilește obligații suplimentare în vederea asigurării faptului că entitățile corporative și alte entități</p>

		afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi, reieșind din faptul că acestea sunt persoane fizice și nu dețin astfel de informații. Astfel această propunere legislativă este neaplicabilă.	juridice înregistrate pe teritoriul țării, entitățile raportoare și autoritățile publice obțin și dețin informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectiv. Necesitatea de a deține informații corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectivi este un factor-cheie în depistarea infractorilor care, altfel, și-ar putea ascunde identitatea în spatele unei entități juridice de orice tip. Dat fiind că sistemul financiar este interconectat la nivel global, fondurile pot fi ascunse și mutate în jurul lumii, iar persoanele care spală bani și cele care finanțează terorismul, precum și alți infractori utilizează din ce în ce mai mult această posibilitate. Astfel, acest amendament a proiectului transpune prevederile Directivei 2018/843.
48.	Pct. 8 Articolul 8 alin. (2) la lit. c), la final se completează cu următorul text: “a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client”	Ne exprimăm dezacordul cu sintagma propusă “după caz”, aceasta este interpretabilă Argumentare: Norma juridică urmează să stabilească o conduită precisă și concretă.	Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.
49.	Pct. 8 Articolul 8 la alin. (5) litera c) la final se completează cu textul “și, după caz, a patrimoniului”	Propunem revizuirea sau excluderea completării propuse. Argumentare: Propunerea este interpretabilă. Sintagma legislativă “după caz” induce în eroare, iar entitățile raportoare ar întâlni impedimente la aplicarea legislației.	Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu

50.	Pct. 8 Articolul 8 la alineatul (3) litera b), textul „cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu textul “aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante”	Se propune fie nominalizarea organizațiilor internaționale relevante, fie nemodificarea normei actuale. Argumentare: Prevederea este neaplicabilă. Întru asigurarea faptului că legea modificată este clară și precisă pentru entitățile raportoare care urmează să o pună în aplicare, organizațiilor internaționale relevante, urmează a fi nominalizate.	grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut. Nu se acceptă La momentul, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste "sure", "negre" de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.
51.	Pct. 8 Articolul 8, la alineatul (7) se completează cu litera c) cu următorul conținut: “c) raportează Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor tranzacția de plată a veniturilor corespunzătoare poliței de asigurare”	Este oportună concretizarea, căror entități raportoare le este aplicabilă norma	Nu se acceptă Art. 8 alin. (7) se referă integral la măsurile întreprinse cu referire la polițe de asigurări de viață. Corespunzător, entitățile raportoare care desfășoară activități în acest domeniu sunt obligate să aplice aceste măsuri.
52.	Pct. 9 Se completează cu articolul 8 ¹ cu următorul conținut: „Articolul 8 ¹ Persoanele expuse politic (5) Persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic sunt: [...] b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități	Se propune excluderea acestei modificări. Argumentare: Băncile nu trebuie să admită situații când persoanele sunt fictive. În situația în care acestea sunt admise, reprezintă încălcări ale legislației.	Nu se acceptă Argumentarea expusă în aviz nu are legătură cu prevederea proiectului.

	<p>juridice sau a unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic”</p>	<p>Se propune expunerea alin. (6) în următoarea redacție: (6) După expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic. Argumentare: 1. Este necesară concretizarea normei, ce trebuie să presupună această evaluare a riscului.</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespunzătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.” Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale. Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitate sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa. Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, poate reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>
53.	<p>Pct. 9 Se completează cu articolul 8¹ cu următorul conținut: „Articolul 8¹ Persoanele expuse politic (6) În baza unei evaluări a riscului, a aplicării măsurilor de precauție sportivă privind clienții, după expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic</p>	<p>Se propune expunerea alin. (6) în următoarea redacție: (6) După expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic. Argumentare: 1. Este necesară concretizarea normei, ce trebuie să presupună această evaluare a riscului.</p>	<p>Se acceptă A fost rectificat sintagma, prin substituirea ei cu ”alin. 6”</p>
54.	<p>Pct. 9 Articolul 8¹, alin. 7 “(7) Măsurile prevăzute la alin. (5) se aplică, de asemenea, membrilor de familie sau persoanelor cunoscute ca fiind asociați</p>	<p>Comentariu: Luând în considerare că în art. 8¹, alin. 5 nu sunt descrise careva măsuri de precauție, probabil sintagma „alin. (5)” necesită a fi substituită cu „ articolul 5”.</p>	<p>Se acceptă A fost rectificat sintagma, prin substituirea ei cu ”alin. 6”</p>

55.	<p>apropiați ai unor astfel de persoane expuse politic.”</p> <p>Pct. 10</p> <p>Articolul 9 alineatul (2), prima propoziție se expune în următoarea redacție:</p> <p>“Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale”</p>	<p>Se propune: Completarea normei, cu adăugarea după sintagma “documentelor primare”, a următoarelor: “cu excepția ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă, obținute de entitățile raportoare pe suport de hârtie”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>1. În situația tranzacțiilor neordinare, Băncile dețin documente confirmative (contracte, invoice-uri, declarații vamale).</p> <p>2. Numărul ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă deținute de bancă pe suport de hârtie este foarte mare, asigurarea păstrării acestora este practic irealizabilă.</p> <p>3. Păstrarea acestor documente implică un efort disproporționat față de interesul legitim care ar putea fi lezat.</p> <p>4. A se vedea și comentariile pe marginea propunerii de modificare a art. 5 alin. (2) lit. a).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor Directivei 2015/849 nu sunt stabilite excepții care ar permite omiterea cătorva documente care se referă la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare.</p>
56.	<p>Pct. 11</p> <p>Articolul 10 alin. (6) se exclude</p>	<p>Se propune menținerea alin. (6)</p> <p>Argumentare: Norma actuală reprezintă un instrument în cadrul proceselor de elaborare al politicilor</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Norma exclusă nu se referă la procesele de elaborare a politicilor.</p>
57.	<p>Pct. 12</p> <p>Articolul 11 alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:</p> <p>“(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200 000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură</p>	<p>1. Cu referire la alin. (2)</p> <p>Se propune excluderea necesității raportării de către Bănci a activităților sau tranzacțiilor clienților realizate prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele.</p> <p>2. Considerăm că norma propusă la art. 11 alin. (3) lit. d), vine în contradicție cu</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La pct. 1, propunerea de excludere în lipsa unei argumentări, nu poate fi analizată.</p> <p>La pct. 2, menționăm că art. 11 alin. (3) lit. d) se referă la operațiunile de remitere de bani, iar art. 11 alin. (2) se referă la tranzacțiile efectuate în numerar, astfel categoriile respective de tranzacții vor fi raportate corespunzător.</p>

<p>între ele, cu excepția entităților raportoare prevăzute la lit. j), l) și n). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până la 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:</p> <p>a) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500 000 lei;</p> <p>b) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. p) despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200 000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;</p> <p>c) entitățile raportoare – notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j) și entitățile raportoare prevăzute la lit. i) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 300 000 lei;</p> <p>d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și k), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 lei.</p> <p>e) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. k) și o) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 lei, realizate în numerar sau virament;</p>	<p>redacția normei propuse la art. 11 alin. (2).</p> <p>3. Cu referire la ultima propoziție de la lit. e) "Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției", propunem ca termenele de raportare pentru tranzacțiile menționate în lit a) să nu fie modificate, ci lăsate conform redacției legii actuale, care este următoarea: „cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune”, reieșind din numărului de astfel de tranzacții, precum și a cerințelor stricte de realizare a acestora.</p> <p>Motivarea cu referire la propunerea pe marginea alin. (2) este următoarea:</p> <p>☐ Conform redacției propuse nu există o claritate privind algoritmul de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele, care este periodicitatea efectuării tranzacțiilor care au legătura între ele (1 zi, 5 zile, 10 zile)?</p> <p>☐ La moment, Băncile, ca entități raportoare, în procesul de identificare a clientelei, identifică tranzacțiile neordinare și obțin documente confirmative. În urma analizei de diligență efectuate, în cazul identificării tranzacțiilor suspecte, Banca le raportează SPCSB, inclusiv tranzacțiile a căror valoare este sub limita de 200 000 lei prin numerar</p>	<p>La pct. 3, redacția anterioară cu referire la termenul de prezentare a operațiunilor efectuate în numerar era ambiguoasă, fiind implementat diferențiat de către entitățile raportoare. Corespunzător, luând în considerare faptul că folosirea numerarului constituie un factor de risc, datele privind efectuarea unor astfel de operațiuni urmează a fi transmisă către SPCSB în termenul indicat.</p> <p>Ulterior aprobării proiectului supus consultării, Ordinul SPCSB nr. 18/2018 va fi abrogat și/sau modificat, fiind elaborat și aprobat cadrul legal secundar conform prevederilor aprobate.</p> <p>De asemenea, mențiunea privind raportarea către SPCSB a 7 tipuri de formulare speciale este eronată, conform Legii nr. 308/2017 fiind stabilite următoarele tipuri: tranzacții/activități suspecte, limitate, numerar.</p> <p>Astfel, conform atribuțiilor funcționale, SPCSB, efectuând evaluări periodice și identificând riscuri noi informează entitățile raportoare și solicită aplicarea măsurilor corespunzătoare. Astfel, categoriile de raportări menționate în aviz se referă la diferite categorii de riscuri, identificate de SPCSB, în dependență de conjunctura la nivel național și regional. De menționat că, aceste măsuri sunt necesare în vederea protejării sistemului financiar național.</p>
--	--	--

Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.

- Reieșind din numărul acestor tranzacții/formulare, Băncile depun eforturi considerabile pentru întocmirea acestora în modul stabilit de legislație. Eforturile depuse sunt disproporționate față de interesul legitim care ar putea fi lezat. Sursele utilizate pentru acest număr enorm de formulare este oportun a fi alocat pentru alte procese ca de exemplu monitorizarea și identificarea tranzacțiilor/activităților suspecte.
- Nu este indicat clar cum se vor calcula perioadele de raportare a acestor tranzacții. Curent este din 10 în 10 zile până la sfârșitul lunii.
- În cazul în care modificările la lege vor fi aprobate în varianta propusă, constatăm o dublare a ipotezei normei de la art. 11 alin. (3) lit. a) și lit. d).

Comentarii cu referire la alin. (3) lit. a):

Conform redacției propuse și Anexei nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 nu există o claritate privind tipurile de tranzacții care necesită a fi raportate la SPCSB ca și operațiuni cu o valoare de cel puțin 500 000 lei. Arăt formularea din redacția nouă, cât și formularea din Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 privind tranzacțiile limitate este foarte generală, fără o detaliere a tipologiilor de tranzacții care urmează a fi raportate la SPCSB. Rugăm detalierea tipului de tranzacții prin virament ce necesită a fi raportate la SPCSB conform art. 11 (3) in Lege sau in Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018.

Termenul prevazut în alineatul ” Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.” precum și modul de calcul – 5 zile de la momentul efectuării tranzacției este destul de dificil de urmat. O propunere ar fi ca aceste rapoartări din categoria celor care nu sunt suspecte, care sunt de prag, să fie trimise către Serviciu la o dată fixă, o dată pe luna sau pe săptămână.

Comentarii cu referire la redacția lit.d): Acest tip de tranzacții de obicei este o tranzacția de tip numerar. În cazul cumularii acestor tranzacții și depășirii limitei de 200 000 lei cum vor fi raportate aceste tranzacții? Ca numerar sau ca remitere de bani?

Suplimentar e necesar de subliniat ca la moment pentru entitățile raportoare (Banci) deja sunt obligatorii mai multe tipuri de formulare speciale: Limitate, numerar, suspeste, activități suspecte, finanțarea terorismului, tranzacții aferente refugiaților, tranzacții legate de Hidrocentrala de la Cuciurgani - în total 7 tipuri de raportare.

În proiectul de lege se adaugă încă 2 tipuri de raportare – pentru remiteri de bani și pentru beneficiari efectivi – în total vor fi 9(!) tipuri de raportări, ceea ce prezintă o povară semnificativă pentru Bănci nu numai de punct de vedere al resurselor IT

		<p>pentru automatizare, resurse umane pentru analiza, etc, dar suplimentar majoreaza riscurile de neraportare a tranzacției ceea ce comportă riscuri de sancțiuni (pina la 5 mln de euro).</p>	
58.	<p>Pct. 12 Articolul 11 la alineatul (4) sintagma “precum și în cazul comisionului de la deservirea conturilor bancare și al spezelor bancare” se exclude</p>	<p>Propunem după cuvintele „între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat” completarea normei cu „între Bănci și sistemele de remiteri de bani, între Bănci și sisteme internaționale de plată cum ar fi Visa, Mastercard (pentru tranzacțiile legate de acoperirea mijloacelor anterior ridicate de către clienți)”.</p>	<p>Se acceptă</p>
59.	<p>Pct. 14 Articolul 13 alin. (3) la litera b) textul “inclusiv ale celor cu funcții de conducere de rang superior” se substituie cu cuvântul “desemnate”.</p>	<p>Comentariu: Modificarea respectivă este imposibil a fi realizată, în caz de aprobare. Reieșind din semnificația noțiunii “desemnate”, rezultă că toți salariații Băncii urmează a fi indicați în actele normative interne pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, or, în cazul băncilor, toți salariații (inclusiv front-office, back-office) sunt responsabili de activități stabilite în actele normative interne, în domeniul AML.</p>	<p>Nu se acceptă În procesele de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea respectării cadrului legal național, entitățile raportoare implică angajații care sunt ațit în front-office, cât și în back-office. Respectiv, responsabilitatea privind aplicarea legislației în domeniu este a tuturor angajaților care au tangență cu aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului, de calificare a gradelor de risc, analiza profilului clientului și a activității sale, raportarea tranzacțiilor etc.</p>
60.	<p>Pct. 14 Articolul 13 se completează cu alineatele [...] (4²) cu următorul conținut: (42) Entitățile raportoare asigură instruirea și certificarea persoanelor desemnate conform alin. (41) în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 2 ani</p>	<p>Propunem excluderea sau revizuirea sintagmei “certificarea”. Argumentare: Banca nu poate garanta trecerea testelor de către salariați, ca urmare a cursurilor de instruire. După situație, pot fi întreprinse acțiuni în caz de nesușinere a testelor, însă asigurarea certificării nu poate fi pusă în sarcina Băncilor.</p>	<p>Nu se acceptă Banca, în calitate de entitate raportoare care trebuie să implementeze cadrul legal aferent prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, trebuie să dispună de un personal calificat și instruit continuu. Astfel, Banca nu poate garanta susținerea certificării de către angajați dar, în situația în care există cazul de nesușinere a testelor, apare riscul de incapacitate a îndeplinirii atribuțiilor funcționale de către angajatul respectiv.</p>

61.	<p>Pct. 14 Articolul 13 la alineatul (13) textul “inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior” se substituie cu cuvântul “desemnate”</p>	<p>Comentariu: Sub noțiunea de persoanele desemnate conform argumentelor expuse de Banca mai sus, cad toți salariații Băncii, astfel considerăm neoportuna modificarea propusa.</p>	<p>Corespunzător, acest fapt constituie un risc care poate afecta activitatea băncii. Nu se acceptă În procesele de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea respectării cadrului legal național, entitățile raportoare implică angajații care sunt afit în front-office, cât și în back-office. Respectiv, responsabilitatea privind aplicarea legislației în domeniu este a tuturor angajaților care au tangență cu aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului, de calificare a gradelor de risc, analiza profilului clientului și a activității sale, raportarea tranzacțiilor etc.</p>
62.	<p>Pct. 14 Articolul 13 alineatul (3) se completează cu alineatul (3¹) cu următorul conținut: ”(3¹) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în dependență de complexitatea și natura activității entității raportoare supravegheate, în scopul testării conformității acesteia cu politicile, controalele interne și procedurile respective stabilesc cerințele privind efectuarea auditului independent.”</p>	<p>Comentarii: Pentru Bănci, în calitate de entitati raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne si externe pentru domeniul AML: 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 3. Controale tematice/inopinate ale BNM 4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege) Practic banca se afla intr-un control permanent, ceea ce afecteaza negativ procesul de prevenire a spălării din motivul ca personalul sectiei AML este implicat continuu într-un proces de control ((prezentarea informatiei, interviuri, analiză si prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea masurilor stabilite dupa control, etc). In Practica europeana bancara asa fel de controale (in afara auditului intern) sunt desfasurate doar in cazul riscurilor</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>

63.	<p>Pct. 14. Articolul 13 Se completează cu alin. (4²) Entitățile raportoare asigură instruirea și certificarea persoanelor desemnate conform alin. (4¹) în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 2 ani.</p>	<p>identificate în activitatea bancii și nu conform unui plan prestabilit. Comentarii: A se vedea comentariile de la Pct. 2 Art. 3 asupra noțiunii „Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului” Nu este clar ce fel de certificare se are în vedere: internațională, prezentată de către regulator, sau altceva?</p>	<p>Se acceptă prin completarea articolului respectiv cu prevederi suplimentare.</p>
64.	<p>Pct. 15 Se completează cu articolul 13¹ cu următorul conținut: ”Art. 13¹) Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (1) Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului este creat de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și Banca Națională a Moldovei, în parteneriat cu mediul academic care realizează instruirea, perfecționarea și certificarea în domeniu a angajaților entităților raportoare. La solicitare, instruirea și certificarea poate fi acordată și altor subiecți.</p>	<p>Comentarii: 1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă? 2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează activitatea Centrului de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competențele autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML \ Conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe o opinie subiectivă). 3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării</p>	<p>Se acceptă Art. 13¹ se completează cu un alineat nou privind situația deținerii unor certificate în domeniu.</p>

		(fiecare angajat, sau cel desemnat pentru respectarea cerintelor AML) etc.	
65.	Pct. 16 Articolul 14 se completează cu alineatul (61) cu următorul conținut: “Organul înregistrării de stat asigură accesul public, în mod automatizat, a informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi, inclusiv în limba engleză, pe pagina web oficială”	Propunem completarea normei, cu adăugarea după cuvântul “public” a cuvântului “gratuit”.	Se acceptă
66.	Pct. 20 Articolul 17 se completează cu alin. (12) cu următorul conținut: “Entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte autorități publice oferă asistență și suport informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil”	Propunem completarea modificării propuse, cu următoarele: “La solicitare, se asigură respectarea prevederilor legislației în vigoare”. Motivarea este faptul, că legea prevede obligația furnizării informațiilor către autoritățile publice, dar totodată legislația de specialitate, și anume art. 96, 97 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea băncilor, prevede o conduită imperativă cu privire la furnizarea/nefurnizarea informațiilor în cazuri specifice.	Nu se acceptă Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistenței și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la faptele după cum este menționat în aviz. Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).
67.	Legea 75/2020 Pct. 6 Articolul 10 se completează cu alineatele (31) [...] cu următorul conținut: „(31) Din motive justificate legate de complexitatea procedurii de control, termenul general de efectuare a procedurii de control poate fi prelungit până la 30 de zile sau suspendat până la înlăturarea cauzelor care au dus la suspendarea procedurii de control”	Comentariu: Pentru a nu se admite abuzuri, este oportun a fi stabilită o limită/ un termen al suspendării procedurilor de control.	Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective, nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul.
68.	Legea 75/2020 Pct. 6 Articolul 10 Alineatul (5) se exclude.	Comentariu: Excluderea alineatului va conduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează	Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile.

		<p>condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa clarifice unele momente din activitatea ceea ce poate să faciliteze procedura de control)</p>	<p>Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.</p>
69.	<p>Legea nr. 75/2020 Pct. 7 Articolul 11 la alineatul (9), sintagmele "respectiv și se certifică" și "cu confirmare de primire" se exclud.</p>	<p>Se propune menținerea sintagmei Argumentare: Excluderea acestei sintagme nu este acceptabilă luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, iar în final responsabilitatea va reveni entității raportoare, care riscă să fie sancționată, iar mărimea sancțiunilor este exagerat de mare.</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii.</p>
70.	<p>Art. IV. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial. (2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege. (3) Entitățile prevăzute la art.15, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege. (4) Entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) și (6), în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor adopta documentele de politici interne în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>Se propune următoarea redacție a alin. (1): (1) Prezenta Lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial. Comentarii: 1. În practică, atunci când li se acordă aceeași perioadă de conformitate pentru unitățile raportoare și alte autorități de reglementare, unitățile raportoare ajung să fie nevoite să-și schimbe din nou reglementările interne după publicarea documentelor de reglementare secundare. Exemplu: Legea 308/2017 – a intrat în vigoare în februarie 2018 - a fost stabilită o perioadă de 6 luni pentru alinierea reglementărilor interne atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de reglementare. Drept urmare, Regulamentul BNM 200/2018 a fost publicat in prima decada a lunii august 2018 și a intrat în vigoare la 23 august 2018. Acest lucru a necesitat eforturi semnificative din partea</p>	<p>Se acceptă</p>

	unităților raportoare pentru nu numai alinierea cadrului de reglementare, dar și să seteze echipamente și să formeze personalul. 2. Din art. IV nu este clar la ce lege se face trimiterea și la ce unități raportoare se aplică.	
Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor		
71.	Lipsa de obiecții și propuneri	
Uniunea Avocaților		
72.	<p>Articolul 8 la alineatul (3) litera b), textul ”cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu textul ”aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante”;</p>	<p>Nu se acceptă La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emișă de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>
73.	<p>Articolul 11 alineatul (2) se expune în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar,</p>	<p>Cu referire la art. 11 alin. (2), pentru a conferi claritate textului propunem ca textul ”lit. j), l) și n)” să fie precedat de textul ”articolul 4 alineatul (1)”.</p>
		Se acceptă

	<p>printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele, cu excepția entităților raportoare prevăzute la lit. j), l) și n). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.</p>		
74.	-	<p>Considerăm necesară reglementarea prin lege a statutului juridic al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (entitate distinctă cu personalitate juridică (subiect de drept), structură a SPCSB sau a BNM, instituție de învățământ, etc.).</p>	<p>Nu se acceptă Conform proiectului de lege, regulamentul Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului va fi aprobat de către Guvern, care va stabili toate aspectele privind organizarea sa.</p>
75.	Articolele 14 ¹ și 14 ²	<p>Art. 14¹ și 14² referitoare la crearea, autorizarea și condițiile de activitate ale furnizorilor de servicii privind activele virtuale nu ține de obiectul de reglementare a Legii nr. 308/2017.</p>	<p>În lipsa unei argumentări, propunerea de excludere nu poate fi analizată</p>
76.	<p>Articolul 34 la alineatul (1), după cuvintele "Entitățile raportoare" se completează cu următoarele cuvinte "și autoritatea prevăzută la art. 4 alin. (6)"; la alineatele (4), (5) și (7), după cuvintele "Entitățile raportoare" se completează cu următoarele cuvinte "și autoritatea prevăzută la art. 4 alin. (6)", în toate cazurile;</p>	<p>Referitor la art. 34 alin. (1), (4), (5) și (7), referința la autoritatea prevăzută la alin. (6) art. 4 este una deficiență, deoarece în această normă juridică este vorba despre două autorități publice.</p>	<p>Se acceptă</p>
77.	-	<p>La alin. (11) art. 34 se propune completarea cu o nouă literă care să se refere la lista Uniunii Europene și a Consiliului Europei cu privire la</p>	<p>Se acceptă</p>

78.	<p>Lega nr. 75/2020</p> <p>-</p>	<p>persoanele, grupurile și entitățile implicate în activități teroriste.</p> <p>Se propune ca despre inițierea procedurii de control al avocaților și efectuarea vizitei de control să fie informat în prealabil și organul de supraveghere a entității raportoare – Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu expedierea copieii ordinului de efectuare a vizitei de control.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform procedurii, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, care dețin competențe de efectuare a controalelor la entitățile supravegheate, furnizează Serviciului:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planurile anuale de control, cel târziu până la data de 31 decembrie a anului care precedă controlul, precum și actualizările planurilor, în termen de 14 zile de la aprobarea acestora; - notificarea privind controlul inopinat intenționat, cel târziu până în ziua începerii controlului, cu excepția cazului în care controlul rezultă din planul de control actualizat; - informația privind rezultatele controlului, în cazul constatării încălcării de către entitățile raportoare a prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, în termen de 14 zile de la data întocmirii actului de control. <p>Corespunzător, la întocmirea planului anual de control, SPCSB ia în considerare planul anual de control elaborat de către Uniunea Avocaților.</p>
79.	<p>La articolul 35, litera d) se exclude.</p>	<p>Cu referire la propunerea de a exclude lit. d) art. 35, menționăm că aceasta nu ține cont de principiul răspunderii personale pentru faptele comise cu intenție, caz în care răspunderea și sancțiunea aplicată entităților raportoare pentru anumite încălcări datorate faptelor intenționate comise de persoanele învestite cu atribuții de executare a Legii nr. 308/2017, precum ar fi angajatul entității raportoare</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile cu privire la sancționarea angajatului sunt excesive, luând în considerare faptul că activitatea sa trebuie să fie supravegheată și coordonată de către persoanele cu funcții ierarhice superioare (de ex. șef de direcție/ departament, vicedirector etc.). Astfel, persoanele responsabile de implementarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea</p>

		<p>abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu poate fi pusă pe seama entității raportoare. La evaluarea vinovăției și răspunderii pentru încălcările în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, există riscul că pentru anumite fapte, precum ar fi de exemplu omisiunea de a include anumite date în evidența tranzacțiilor, persoanelor expuse politic sau altă informație care trebuie păstrată, încălcarea obligației de confidențialitate, în lipsa calității de subiect al răspunderii al angajatului entității raportoare, să fie imposibilă identificarea altei persoane vinovate și aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea constatată.</p>	<p>spălării banilor trebuie să se asigure de conformitatea activității angajaților respectivi.</p>
80.	<p>Articolul 3</p> <p>Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice – sunt persoanele fizice și juridice, ce prestează unor terți în calitate de profesionist, următoarele servicii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. constituie persoane juridice de orice tip; 2. exercită funcția de director sau de administrator (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) al persoanei juridice sau are calitatea de partener în cadrul unei asocieri sau a unei funcții similare legate de alte persoane juridice sau organizează ca o altă persoană să exercite funcții similare; 	<p align="center">Agencia Servicii Publice</p> <p>În pct. 2, la noțiunea "Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice":</p> <ul style="list-style-type: none"> - subpct. 1 urmează să fie reformulat, întrucât potrivit Codului civil al Republicii Moldova și legislației din domeniul persoanele juridice sunt constituite de către fondatori – persoane fizice și/sau juridice, iar cuvintele "de orice tip" de exclus. - la subpct. 2, cuvintele "director sau" de exclus. Conform art. 177 al Codului civil, persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. - subpct. 3 urmează să fie revăzut, întrucât legislația Republicii Moldova nu conține 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Codul civil al Republicii Moldova se referă la persoanele juridice înregistrate pe teritoriul său.</p> <p>Însă, în Republica Moldova, clienții pot deveni agenți economici, înregistrați în străinătate, cu forme juridice care nu sunt reglementate la nivel național. În acest caz, entitățile raportoare nu pot refuza stabilirea relației de afaceri din cauza lipsei unei reglementări care s-ar referi la tipul entității juridice. Entitățile raportoare vor aplica măsurile de cunoaștere a clientului corespunzătoare</p> <p>De menționat că, această definiție transpune prevederile Directiva UE 2015/849.</p>

	<p>3. pune la dispoziție un sediu, o adresă comercială, poștală ori administrativă sau orice alt serviciu similar acestora;</p> <p>4. exercită calitatea de fiduciar (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) într-o fiducie sau într-o construcție similară acesteia sau intermediază în numele altei persoane care exercită această calitate;</p> <p>5. exercită calitatea de (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) fondator, asociat sau acționar nominal al persoanelor juridice de orice tip.</p>	<p>noțiunea de "adresă administrativă". Totodată, cuvintele "sau orice alt serviciu similar acestora" de exclus, deoarece conform art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conținutul proiectului se expune într-un limbaj clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc.</p> <p>- la subpct. 5 de revăzut noțiunile de "fondator, asociat sau acționar nominal al persoanelor juridice". Noțiunea de "deținători nominali de acțiuni" era prevăzută pentru societățile pe acțiuni de tip închis, însă ca urmare a modificării în anul 2015 a Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, această specificare a fost exclusă. Concomitent, cuvintele "de orice tip" de exclus.</p>	
81.	<p>Articolul 4</p> <p>Se completează cu alineatul (6) cu următorul conținut:</p> <p>"(6) Agenția Servicii Publice comunică imediat, dar nu mai târziu de 24 de ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice."</p>	<p>Ținând cont de faptul că, art. 4 al Legii nr. 308/2017 se propune de a fi completat cu alin. (6), potrivit căruia Agenția Servicii Publice este obligată să comunice imediat, dar nu mai târziu de 24 ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice, în proiect urmează în mod obligatoriu să se specifice expres "cazurile suspecte", pentru a înlătura discrepanțele și neclaritățile, precum și a exclude intervențiile de clarificare a sensului noinei.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Legea nr. 308/2017 stabilește cadrul general legal în acest domeniu. Astfel, pentru stabilirea "cazurilor suspecte" urmează să fie elaborat și aprobat cadrul legal secundar.</p>
82.	<p>Articolul 14</p> <p>se completează cu alineatul (6¹) cu următorul conținut:</p> <p>"Organul înregistrării de stat asigură accesul public, în mod automatizat, a informației cu privire la beneficiarul</p>	<p>La pct. 16, în partea ce ține de completarea art. 14 cu alineatul (6¹) menționăm că, crearea și ținerea registrelor se efectuează în baza principiilor stipulate la art. 4 al Legii nr. 71/2007 cu privire la registre printre care</p>	<p>Se acceptă</p>

	efectiv/beneficiarii efectivi, inclusiv în limba engleză, pe pagina sa web oficială”	și introducerea datelor în registru într-o singură limbă. Totodată, potrivit art. 19 alin. (3) al Legii prenotate registrul se ține în limba de stat. Totodată, potrivit art. 19 alin. (3) al Legii prenotate registrul se ține în limba de stat. Concomitent, potrivit art. 32 alin. (4) din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, Registrul se ține în limba de stat.	
83.	-	Avînd în vedere că potrivit Legii nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative, noțiunile de ”filială” și ”reprezentanță” au fost substituite cu noțiunea de ”sucursală”, Legea nr. 308/2017 urmează să fie adusă în concordanță și modificată corespunzător.	<p>Nu se acceptă</p> <p>Codul civil al Republicii Moldova se referă la persoanele juridice înregistrate pe teritoriul său.</p> <p>Însă, în Republica Moldova, clienții pot deveni agenți economici, înregistrați în străinătate, cu forme juridice care nu sunt reglementate la nivel național. În acest caz, entitățile raportoare nu pot refuza stabilirea relației de afaceri din cauza lipsei unei reglementări care s-ar referi la tipul entității juridice. Entitățile raportoare vor aplica măsurile de cunoaștere a clientului corespunzătoare</p> <p>De menționat că, această definiție transpune prevederile Directiva UE 2015/849.</p>
84.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Articolul 2. Domeniul de aplicare a legii (2) În cazul în care tranzacția/operațiunea se efectuează în valută străină, pentru determinarea echivalentului acesteia în lei moldovenești, în scopul implementării prevederilor prezentei legi, se aplică cursul oficial al leului moldovenesc în raport cu valuta străină, stabilit de Banca Națională a Moldovei, valabil pentru ziua efectuării tranzacției/operațiunii.</p>	La art. 2 al. (2) Consideram ca sunt date noțiuni de tranzacții, este necesar de exclus pe text cuvintul „operatiuni”.	<p>Nu se acceptă</p> <p>În dependență de profilul activității entității raportoare poate fi cazul de tranzacții și/sau operațiuni.</p>

	Se acceptă		
85.	<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p>Propunem a înlocui cuvântul "operații" cu cuvântul "operatiuni" sau excluderea</p>	<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p>Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele—tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate."</p>	<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p>Propunem a înlocui cuvântul "operații" cu cuvântul "operatiuni" sau excluderea</p>
86.	<p>Nu se acceptă</p> <p>Sintagma "prin una" se referă la situația dacă tranzacția se efectuează printr-o tranzacție care depășește suma de 20000 lei. Astfel, în cazul excluderii acestei sintagme, ar fi ambiguă expunerea prevederii.</p>	<p>La art.5 alin. (1) lit. (b)</p> <p>Reiesind din faptul că în cazul unei tranzacții de peste 20000 lei trebuie aplicate masuri de precauție nu are sens sintagma "una sau", respectiv propunem excluderea acesteia</p>	<p>Nu se acceptă parțial</p> <p>Pentru claritatea normei propuse, s-a inclus un articol nou care reglementează modalitățile electronice de identificare la distanță.</p>
87.	<p>Art.5 alin.2 lit. (a) propunem înlocuirea textului „recunoscut, aprobat sau acceptat” cu cuvântul ”acceptat”</p> <p>”autoritățile naționale competente”-</p> <p>Aceasta sintagma nu mai este utilizată în text, este utilizat ”instituiții competente”.</p> <p>Propunem excluderea sintagmei „și autoritățile naționale competente,, pe motiv că nu este clar care sunt ele, ținând cont că există deja organe cu funcții de supraveghere.</p>	<p>Art.5 alin.2 lit. (a) propunem înlocuirea textului „recunoscut, aprobat sau acceptat” cu cuvântul ”acceptat”</p> <p>”autoritățile naționale competente”-</p> <p>Aceasta sintagma nu mai este utilizată în text, este utilizat ”instituiții competente”.</p> <p>Propunem excluderea sintagmei „și autoritățile naționale competente,, pe motiv că nu este clar care sunt ele, ținând cont că există deja organe cu funcții de supraveghere.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 5 alin. (2) lit. b) se propune în redacție nouă.</p>
88.	<p>Lit.(b)</p> <p>Propunem înlocuirea textului „inclusiv adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a” cu cuvântul ”și”</p>	<p>Art. 5 alin. (2) lit. b)</p> <p>b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv, inclusiv adoptarea</p>	<p>Lit.(b)</p> <p>Propunem înlocuirea textului „inclusiv adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a” cu cuvântul ”și”</p>

89.	<p>unor măsuri rezonabile pentru a și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;</p> <p>Art. 5 alin. (2) litera c) se expune în următoarea redacție: ”evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea.”</p>	<p>La alin. (2) lit. c) propunem revenirea la redacția actuală, care este în vigoare la moment.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată</p>
90.	<p>Art. 5 se completează cu alineatul 2¹⁾ cu următorul conținut:</p> <p>”2¹⁾ La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori:</p> <p>a) scopul încheierii unei relații de afaceri sau efectuării unei tranzacții ocazionale;</p> <p>b) tipul serviciilor solicitate;</p> <p>c) destinația plății;</p> <p>c) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client,;</p> <p>d) frecvența și durata relației de afaceri.”</p>	<p>La alin.2¹⁾ Nu este clar cum pot fi realizate subpunctele c)-e).c) destinația plății poate fi indicată pentru o tranzacție concretă, în cazul în care prin cont se fac diferite tipuri de tranzacții, nu este posibil de indicat o destinație a plății generală.d) Întru evitarea interpretării diferite, ar fi să fie explicat sau detaliat acest subpunct, nu este clar ce se are în vedere e) nu este clar ce presupune „frecvența”, are un caracter incert și poate interpreta diferit, iar durata relației de afaceri este o prevedere contractuală. În această ordine de idei considerăm necesar de a fi excluse subpunctele menționate supra.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>
91.	<p>Art. 5 la alineatul (4), după cuvintele ”conturi anonime” se completează cu textul ” sau casete de siguranță anonime și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime”;</p>	<p>Alin. 4. Mentionam ca, Directiva prevede doar sa fie limitate sumele. Propunem să fie exclusă sintagma ”și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime” Cardurile preplătite anonime sunt un instrument de plată utilizat pe larg în multe țări în cazurile în care clientul nu dorește să parcurgă careva proceduri</p>	<p>Se acceptă parțial prin reformularea propunerii incluse în proiect.</p>

		<p>îndelungate de deschidere a conturilor de plată și are nevoie de un instrument de plată pentru a efectua plăți electronice. Ar fi oportun să fie stabilite limite rezonabile a sumelor înregistrate în aceste instrumente de plată similare cu cele pentru portofele electronice anonime.</p> <p>La alin.9-</p> <p>Solicităm să fie păstrată norma actuală de 2000 de lei. Limitarea la suma de 1000 lei o considerăm excesivă</p>	<p>Nu se acceptă În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată</p>
92.	<p>Art. 5 la alineatul (9), după cuvântul "răscumpărare" se completează cu cuvintele "în numerar", iar cifra "2000" se substituie cu cifra "1000";</p>	<p>La alin. 9 lit. a și lit. b</p> <p>Solicităm să fie păstrată norma actuală. Limitarea propusă la suma de 3000 lei o considerăm excesivă. Normele propuse practic vor exclude în calitate de instrument plată portofelul electronic, care este comod pentru clienții care nu doresc să deschidă conturi de plată și îl utilizează pentru plăți de valoare mică.</p>	<p>Nu se acceptă Limitele propuse în proiect transpun prevederile Directivei 2018/843.</p>
94.	<p>Art. 6 alineatul (11) se exclude;</p>	<p>Considerăm oportun ca alineatul (11) să fie păstrat pentru ca entitățile raportoare să obțină acces permanent la criteriile și factorii ce generează riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea</p>

			<p>desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociați fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduce și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>
95.	<p>Articolul 8 alineatul (2) la litera c), la final se completează cu următorul text: "a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client";</p>	<p>la alin.2 lit.c-Propunem excluderea sintagmei "a beneficiarului efectiv" pe motiv că are un caracter excesiv și din punct de vedere practic obținerea informației privind sursa bunului beneficiarului efectiv va fi foarte complicat de realizat cu veridicitate, mai ales în cazurile când lanțul este de mai multe nivele și respectiv clientul nu are legătură directă cu beneficiarul efectiv final -persoană fizică. Cerința dată impune presiune excesivă asupra entității raportoare, care pe motivul imposibilității obținerii informației în cauză va fi nevoită să refuze relația de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p>
96.	<p>Articolul 8</p>	<p>Alin.(5)lit.c- solicitam excluderea obligatiei de stabilire pe lângă sursa bunului tranzactionat, suplimentar a</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa</p>

	<p>la alineatul (5) litera c), la final se completează cu textul ”și, după caz, a patrimoniului”;</p>	<p>sursei proprietatii clientului. Propunem excluderea sintagmei date, pe motiv că este incert faptul în ce cazuri va fi necesară stabilirea sursei patrimoniului. De asemenea, este important de cunoscut sursa bunurilor implicate în relația de afaceri cu care interacționează entitatea raportoare, dar nu sursa patrimoniului cu care nu se interacționează.</p>	<p>patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p>
97.	<p>Articolul 9 alineatul (2), prima propoziție se expune în următoarea redacție: ”Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv, copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale.”</p>	<p>Art. 9 alin. (2) Propunem excluderea textului „reglementat, recunoscut, aprobat sau”</p>	<p>În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată.</p>
98.	<p>Art. 11 ”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe</p>	<p>La art.11 alin.(2) Pentru emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată nebankari se contractează între ele aliniatul (2) și aliniatul (3) litera e), pentru operațiunile în numerar: 200000 lei și 40000 lei. Propunem substituirea</p>	<p>Nu se acceptă Menționăm că art. 11 alin. (3) lit. e) se referă la operațiunile de remitere de bani, iar art. 11 alin. (2) se referă la tranzacțiile efectuate în numerar, astfel categoriile respective de tranzacții vor fi raportate corespunzător.</p>

<p>operațiuni în numerar care au legătură între ele, cu excepția entităților raportoare prevăzute la lit. j), l) și n). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.</p> <p>(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:</p> <p>a) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei;</p> <p>b) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. p), despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;</p> <p>c) entitățile raportoare - notarii prevăzuți la art. 4 alin. 1) lit. j) și entitățile raportoare prevăzute la lit. i) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 300000 lei;</p> <p>d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. a) și k) , în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei.</p> <p>e) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. k) și o) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin</p>	<p>cuvântului „momentul” cu cuvântul „ziua”.</p> <p>La art. 11 alin. (3) lit. a-Propunem completarea si cu litera k)., în conformitate cu propunerea formulata la subpunctul e).</p> <p>La art.11 alin.(3) lit.e-Pentru prestatori de servicii de plata nebankari nu este clar cum se concordeaza, intre ele aliniatul 2 si aliniatul 3 litera e), pentru operatiunile realizate in numerar. Propunem excluderea literei k) din subpunctul e) cu includerea in litera a) a alin.(3) din acest punct. Ca si bancile, societatile emitente de moneda electronica si prestatorii de servicii de plata nebankari sunt licentiați si supravegheati de catre BNM, la fel ca si bancile societatile emitente de moneda electronica și prestatorii de servicii de plată nebankari efectuiaza audit extern obligatoriu anual pe AML, care este diferenta dintre operatiunea de plata sau incasare efectuata de catre o banca vs societatile emitente de moneda electronica și prestatorii de servicii de plată nebankari? Legea 114 nu face diferenta. Respectiv norma în cauză cu stabilirea sumei de 40000 lei are un caracter discriminatoriu față de societățile emitente de monedă electronică și prestatorii serviciilor de plată nebankari față de bănci. Propunem înlocuirea cuvântului ”momentul” cu cuvântul ”ziua”.</p>
--	---

	<p>echivalentul a 40000 lei, realizate în numerar sau virament;</p> <p>Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.”</p>		
99.	<p>Art. 11 la alineatul (4), sintagma ”, precum și în cazul comisionului de la deservirea conturilor bancare și al spezelor bancare” se exclude;</p>	<p>La alin. (4) - Propunem să fie completat subpunctul (4) cu sintagma: ”între emitenți de monedă electronica/prestatorii de servicii de plată nebankari și bănci, între emitenții de monedă electronică și prestatorii de servicii de plată nebankari și Banca Națională a Moldovei” -pe motiv că rulajul tranzacțional zilnic de regulă implică sume ce vor trebui raportate zilnic, iar entitățile date nebankare ca și băncile prestează de fapt acelelași tipuri de servicii de plată clienților, ce sunt reglementate de Legea nr. 114/2012. Respectiv, în cazul aplicării normei ce o propunem se va reduce volumul de rapoarte ce vor parveni către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor de la entitățile nebankare în cauză și se va reduce presiunea de pe acestea</p>	<p>Se acceptă</p>
100.	<p>Art. 13 se completează cu alineatele (4¹), (4²), (4³) și (4⁴) cu următorul conținut: ”(4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează: a) persoana cu funcție de conducere de rang superior responsabilă de asigurarea conformității legale și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;</p>	<p>La art.13 alin. (4¹)- Nu sustinem și propunem excluderea din acest subpunct a persoanelor cu funcție de conducere de rang superior, care in esenta sunt conducatorii entitatilor.</p>	<p>Nu se acceptă Persoana de rang superior, în dependență de tipul entității raportoare, poate fi conducătorul entității sau membru al organului de conducere, care conform prevederilor legislației dețin cunoștințe suficiente privind expunerea instituției la riscul de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, care ocupă funcții suficient de înalte pentru a lua decizii cu efect asupra acestei expuneri. Astfel, nu poate fi exclus</p>

	b) persoana cu funcție de răspundere responsabilă de asigurarea conformității; c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.		categoria respectivă din lista persoanelor desemnate.
101.	(4 ³) Entitățile raportoare instituie mecanisme interne de protejare a persoanelor desemnate responsabile de asigurarea conformității și a angajaților care raportează încălcări ale legislației privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;	La art.13 alin. (4 ³) Pentru a exclude interpretări eronate, urmează a fi precizată sintagma „instituire mecanisme interne de protejare a persoanelor desemnate .....”, nu este clar ce se are în vedere prin aceste „mecanisme”	Comentariu: Entitățile raportoare urmează prin aprobarea de norme interne să stabilească diferite nivele de acces informațional, proceduri de raportare către persoane cu funcții de răspundere și de protecție a angajaților desemnate responsabile de asigurarea conformității și a angajaților responsabili.
102.	(4 ⁴) Entitățile raportoare instituie mecanisme interne de raportare de către angajații proprii a situațiilor sau a suspiciunilor în legătură cu acte sau fapte de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului sau de nerespectare a legislației incidente în vigoare sau a procedurilor interne.	La art. 13 alin. (4 ⁴) În vederea asigurării clarității și a realizării eficiente a acestei prevederi, propunem sa fie revizuita in ansamblu formularea acestui punct.	În lipsa unei argumentări, propunerea nu poate fi analizată
BC MAIB SA			
103.	Articolul 3 Furnizori de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice și juridice, ce prestează unor terți în calitate de profesionist, următoarele servicii: 1. servicii de schimb între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. servicii de schimb între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. servicii de păstrare în siguranță a cheilor criptografice private în numele clienților săi, pentru deținerea, stocarea și transferul de active virtuale	La art. I, pct.2 al proiectului Legii (modificarea art.3 din Legea nr.308/2017): 1.1. La noțiunea „Furnizori de servicii privind activele virtuale”, pct.1, sintagma „monedele fiduciare” propunem să fie înlocuit cu sintagma „activele virtuale”, ca în Lege să se utilizeze termeni identici. 1.2. La noțiunea „Tranzacții /operațiuni care au legătură între ele”, considerăm necesară completarea noțiunii cu unele clarificări adiționale, în special ce ține de natura sau categoria în care se încadrează tranzacția și sumele implicate. Aceste	Se acceptă În vederea uniformizării noțiunilor utilizate în proiect, au fost substituite noțiunile respective cu ”moneda virtuală”. Cu referire la noțiunea ”tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”, la art. 11 alin. (2) s-a inclus perioada de 30 zile.

	<p>5. participarea și/sau furnizarea serviciilor financiare legate de oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual. Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p>	<p>clarificări vor pute fi utilizate pentru implementarea procesului automatizat de selectare a tranzacțiilor care necesită a fi raportate.</p>	
104.	<p>Articolul 4 j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești atunci când acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor financiare sau imobiliare, ce țin de vânzarea-cumpărarea imobilelor, donația bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea sau gestionarea conturilor bancare, constituirea, înregistrarea sau administrarea persoanelor juridice, gestionarea, cumpărarea, vânzarea bunurilor aflate în administrare fiduciară;</p>	<p>La art. I, pct. 3 al proiectului Legii (modificarea art.4 din Legea nr.308/2017): La alin. (1) lit. j), propunem de divizat administratorii autorizați și executorii judecătorești într-o categorie separată de entități, cu specificarea valorii activelor gestionate, în cazul administratorilor autorizați, și a valorii documentului executoriu, în cazul executorilor judecătorești (de exemplu, valoarea care depășește 200 000 MDL). Propunerea este legată de faptul că categoriile indicate de entități cu atribuții speciale care se deosebesc de atribuțiile notarilor și/sau avocaților, deoarece primii nu acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor, ci își exercită atribuțiile de administrare /de executare silită, conform legislației. Or, considerăm că în cazul redacției propuse a acestei norme, administratorii autorizați și executorii judecătorești nu vor cădea sub incidența Legii nr.308/2017, deoarece nu se vor afla în situațiile prevăzute la lit. j). Corespunzător, pentru</p>	<p>Se acceptă</p>

105.	<p>Articolul 5 alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>”a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.”</p>	<p>această categorie de entități nu va deveni obligatorie respectarea cerințelor Legii nr. 308/2017, inclusiv aplicarea măsurilor de precauție, raportarea ș.a</p> <p>La art. I, pct. 4 al proiectului Legii (modificarea art. 5 din Legea nr.308/2017):</p> <p>La alin. (2) lit. a) – considerăm necesară concretizarea modului în care mijloacele de identificare electronice vor fi reglementate, recunoscute, aprobate sau acceptate de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente și anume:</p> <p>a) dacă sintagma „reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” se referă doar la alte procese de identificare sigure, la distanță sau electronice, oriși la mijloace de identificare electronică și servicii de încredere relevante;</p> <p>b) dacă fiecare dintre organele cu funcții de supraveghere indicate în art.15 al Legii nr.30/2017 va emite acte normative separate care reglementează utilizarea mijloacelor respective, sau va fi un singur act agreat decâtre toate organele cu funcții de supraveghere;</p> <p>c) ce autorități (cel puțin din ce domeniu) se consideră „autoritățile naționale competente”, în sensul normei examinate;</p> <p>d) având în vedere că, potrivit art. 15 alin. (1) din Legea nr. 308/2017, reglementarea și controlul modului de executare a Legii sunt asigurate de organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare(în cazul băncilor</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească, prin cadrul legal secundar, cerințele ce urmează a fi îndeplinite în vederea asigurării unui proces de identificare la distanță cu date corecte, veridice și verificate.</p> <p>De menționat că, în vederea elucidării unor aspecte privind identificarea prin mijloace electronice, proiectul de lege a fost completat cu un articol nou ce vizează modalitate de identificare prin mijloace electronice.</p>
------	--	---	--

106.	Articolul 5 ¹	<p>licențiate –Banca Națională a Moldovei), propunem să fie examinată oportunitatea excluderii din textul art.5 alin.(2) al Legii a sintagmei „și autoritățile naționale competente”.</p> <p>La art. I, pct. 5 al proiectului Legii (completarea Legii nr.308/2017 cu art.5¹):</p> <p>4.1. La alin. (2) lit. a), în ultima propoziție, propunem să fie excluse cuvinte „străină” și „străine”. Propunerea rezultă din faptul că, deținerea și exercitarea indirectă a dreptului de proprietate, în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, poate avea loc prin intermediul unei /mai multor entități corporative autohtone.</p> <p>4.2. La alin. (2) lit. b):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% din active transmise în fiducie);</p> <p>b) la pct. 3, propunem ca sintagma „Beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi” să fie înlocuită cu sintagma „Beneficiarul/beneficiarii fiduciei”.</p> <p>4.3. La alin. (2) lit. c):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% de voturi). În caz dacă se insistă ca, beneficiarii efectivi să se considere toți asociații sau fondatorii, propunem de completat Legea nr.308/2017 (eventual – de inițiat completarea altor acte normative care să prevadă obligativitatea înregistrării la organul competent a oricăror modificări în componența fondatorilor /asociațiilor acestui tip de persoane juridice, și posibilitatea obținerii din registrul public (sursa independentă și sigură) a datelor</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cu referire la pct. 4.1., 4.2., se va modifica textul.</p> <p>Cu privire la aspectele invocate la pct. 4.3., de menționat că, Agenția Servicii Publice este la etapa de elaborare a ”Registrului unităților de drept” care va include informația cu privire la înregistrarea asociațiilor obștești.</p> <p>4.4. Comentariul privind această propunere se regăsește la pct. 45. Totodată, alineatul se completează cu modificarea aferentă situației de divergență.</p> <p>4.5. Obligația conform art. 5 alin. (15) este prevăzută pentru situațiile când, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv. Obligația instituită prin art. 5¹ alin. (3) se referă la cazurile de divergență.</p>
------	--------------------------	--	--

		<p>actuale privind toți fondatorii /asociații persoanei juridice fără scop lucrativ. Subliniem importanța instituirii obligației /posibilității menționate, în contextul completării Legii nr. 308/2017 cu art.5¹ alin.(3), care prevede informarea SFS în cazul constatării neconcordanței informației privind beneficiarul efectiv;</p> <p>b) considerăm necesară concretizarea noțiunilor din pct. 2 și 3: „consiliul director” și „persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia”.</p> <p>4.4. La alin. (3), considerăm necesară stabilirea modalității de informare a SFS despre cazurile constatate. Adițional, subliniem, că situația de neconcordanță între datele privind beneficiarul efectiv, poate fi soluționată prin solicitarea și obținerea de la client a informațiilor actualizate.</p> <p>Suplimentar, propunem de completat alin. (3) sau o altă normă a Legii nr. 308/2017, cu acțiunile entității raportoare în raport cu clientul respectiv –dacă poate fi acceptată inițierea /continuarea relației de afaceri.</p> <p>4.5. În contextul completării Legii cu art. 5¹, este necesară o clarificare adițională referitoare la aplicarea în continuare a prevederilor art.5 alin. (15) din Legea nr. 308/2017.</p>	
107.	<p>Articolul 6 alineatul (11) se exclude;</p>	<p>La art. I, pct. 6 al proiectului Legii (modificarea art. 6 din Legea nr. 308/2017), nu este clar motivul excluderii din art. 6 a alin. (11). Propunem menținerea în art.6 a alin. (11) în redacția actuală, deoarece prevede determinarea și publicarea criteriilor și factorilor</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut</p>

		<p>care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor, specifice pentru fiecare categorie de entități raportoare. Alin. (1) al art.6 din Legea nr.308/2017 prevede obligația entităților raportoare să țină cont, în cadrul evaluării riscurilor SBFIT, de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere.</p>	<p>sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>
108.	<p>Articolul 7 la alineatul (2) litera a), la final se completează cu următorul text "se realizează cât mai curând posibil";</p>	<p>La art. 1, pct. 7 al proiectului Legii (modificarea art. 7 din Legea nr. 308/2017), considerăm necesară concretizarea sintagmei „cât mai curând posibil”, pentru a exclude posibile interpretări. De exemplu, sintagma respectivă poate fi expusă într-o altă</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 14 din Directivei 2015/849 este stabilit ” Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite ca verificarea identității clientului și a beneficiarului real să se realizeze în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu</p>

		<p>redacție: „cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de o lună”.</p>	<p>întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile respective se realizează cât mai curând posibil după contactul inițial”. Corespunzător, norma a fost completată conform Directivei.</p>
109.	<p>Articolul 8 la alineatul (3) litera b), textul ”cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu textul ”afiate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante”;</p>	<p>La art. I, pct. 8 al proiectului Legii (modificarea art. 8 din Legea nr. 308/2017): La alin. (3) lit. b), în redacție nouă, considerăm necesară concretizarea sintagmei „organizații internaționale relevante”. Concretizarea poate fi făcută prin completarea textului normei cu sintagma „, conform actelor normative ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	<p>Nu se acceptă La momentul, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emise de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>
110.	<p>Articolul 8¹. Persoanele expuse politic și Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor elaborează și publică lista funcțiilor care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi.</p>	<p>La art. I, pct. 9 al proiectului Legii (completarea Legii nr.308/2017 cu art.8¹): La alin. (2), propunem să fie exclusă sintagma „la nivel național” sau sintagma „la nivel național” să fie înlocuită cu sintagma „la nivel național sau internațional”. Această concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației de către entitățile</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei 2015/849, persoana expusă politic se consideră persoana careia i se încredințează sau i s-au încredințat funcții publice importante atât la nivel național, cât și internațional. Aceeași definiție fiind și în Recomandările FATF/GAFI. De menționat că, acest alineat a fost reformulat, lista funcțiilor fiind aprobată ulterior de către Guvern.</p>

111.	Articolul 9	raportoare, în determinarea calității de persoană expusă politic la nivel internațional.	
		<p>La art. I, pct. 10 al proiectului Legii (modificarea art. 9 din Legea nr. 308/2017):</p> <p>Deoarece prin Lege se introduce posibilitatea utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, necesită de a fi modificat alin. (6) al art. 9, care stabilește păstrarea datelor și documentelor specificate la alin. (1), (2) și (5), timp de 5 ani pe suport de hârtie și ulterior –până la 5 ani –în format electronic. Propunem modificarea normei alin.(6) prin stabilirea obligației de păstrare a datelor și informațiilor în formatul în care acestea au fost obținute de către entitatea raportoare.</p>	Se acceptă
112.	Articolul 13 (4 ²) Entitățile raportoare asigură instruirea și certificarea persoanelor desemnate conform alin. (4 ¹) în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 2 ani.	<p>La art. I, pct. 14 al proiectului Legii (modificarea art. 13 din Legea nr. 308/2017): Propunem completarea alin. (4²) cu norme prin care să fie stabilită că, deținerea unui certificat de calificare eliberat de o organizație internațională recunoscută în domeniul pregătirii specialiștilor (de exemplu, ACAMS) scutește persoanele desemnate conform alin. (4¹) de instruire, cel puțin pe perioada de valabilitate a certificatului respectiv de calificare internațională. Totodată, pentru a asigura deținerea de către toate persoanele desemnate ale entităților raportoare a certificatului de calificare eliberat conform Legii nr. 308/2017, propunem să fie prevăzută eliberarea la astfel de persoane a</p>	Se acceptă

		certificatului de calificare al Centrului de instruire continuă în domeniul PCSBFT.	
113.	<p>Articolul 8 alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>”(1) Serviciul notifică entitatea raportoare despre inițierea procedurii de control planificat cu cel puțin 10 zile înainte de începerea controlului.”</p>	<p>La art. II, pct. 4 al proiectului Legii (modificarea art. 8 din Legea nr. 75/2020), propunem ca după sintagma „10 zile” să fie introdus cuvântul „lucrătoare”.</p>	Se acceptă
114.	<p>La articolul 21 alineatul (4), după sintagma ”5 zile” se completează cu cuvântul ”lucrătoare”, iar cuvântul ”calendaristic” se exclude.</p>	<p>La art. II, pct. 15 al proiectului Legii (modificarea art. 21 din Legea nr.75/2020), propunem să fie exclusă sintagma „iar cuvântul „calendaristic” se exclude”, deoarece în art. 21 alin. (4) din Legea nr.75/2020 nu este utilizat cuvântul „calendaristic”.</p>	Se acceptă
115.	<p>Art. IV. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(3) Entitățile prevăzute la art.15, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) și (6), în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor adopta documentele de politici interne în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>La art. IV al proiectului Legii:</p> <p>13.1. Considerăm necesară stabilirea unui termen de intrare a Legii în vigoare, de cel puțin 3 luni după publicarea în Monitorul Oficial. Propunerea reiese din faptul că, proiectul Legii stabilește unele reguli noi în privința raportării tranzacțiilor, fapt care necesită implementarea de către entități raportoare a unor dezvoltări în sistemul informațional, care să permită automatizarea procesului de raportare.</p> <p>13.2. Alin. (3), după sintagma “art. 15” propunem de completat cu sintagma “din Legea nr. 308/2017”, pentru a fi stabilit actul normativ aplicabil.</p> <p>13.3. La alin. (3), propunem de redus termenul preconizat pentru aducerea actelor normative ale organelor cu funcții de supraveghere, în concordanță cu Lege, de la 3 luni până la cel mult 2 luni. Propunerea este legată de faptul introducerii prin Lege a posibilității utilizării mijloacelor de identificare</p>	Se acceptă

	<p>electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic. Deoarece reglementarea acestor procese de către organele cu funcții de supraveghere, va atrage înțelegerea de către entitatea raportoare a unor măsuri de ordin tehnic, de implementare a mijloacelor electronice respective, este necesară stabilirea unui termen rezonabil pentru implementare, după aprobarea și publicarea actelor normative respective.</p> <p>13.4. Alin. (4), după sintagma “art.4 alin.(1) și (6)” propunem de completat cu sintagma “din Legea nr.308/2017”, pentru a fi stabilit actul normativ aplicabil.</p>	
BC FINCOMBANK SA		
116.	<p>noțiunea ”relație de afaceri” se expune în următoarea redacție: ”relație profesională legată de activitățile prestate de către entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) din prezenta lege despre care, la momentul stabilirii contactului, se consideră a fi de o anumită durată;”</p>	<p>Nu se acceptă Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entitățile raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializarea produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>
117.	<p>Activ virtual - reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu deține statutul legal de monedă sau de bani, dar care este acceptată de către persoane fizice sau juridice drept mijloc de plată și poate fi transferată, stocată sau tranzacționată prin mijloace electronice.</p>	<p>Nu se acceptă Conform proiectului propus, furnizorii de servicii privind activele virtuale vor avea calitate de entitate raportoare. Corespunzător, această categorie de entități raportoare vor fi obligate să aplice prevederile Legii nr. 308/2017 și Legii nr. 75/2020.</p>

118.	<p>Certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului – document tipizat, emis de Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, care atestă susținerea de către titularul acesteia a examenului de certificare urmare a participării la programul de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului din Republica Moldova.</p>	<p>1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă în ciuda cotației lor internaționale?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continuă în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competențe autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML \ Conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectivă).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>	<p>Se acceptă Proiectul se completează cu un alineat nou privind situația deținerii unor certificate în domeniu.</p>
119.	<p>Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.”</p>	<p>Având în vedere că contractul este un element de date care este inclus în câmpul „destinația plății” în tranzacții, în condițiile în care „destinația plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar Cum va fi realizată cerința de a colecta tranzacții legate de un contract? Interpretarea propusă obligă unitățile</p>	<p>Se acceptă parțial Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Totodată, se propune introducerea unui termen de 30 zile calendaristice pentru tranzacțiile efectuate în numerar.</p>

		<p>raportare să efectueze manual analiza, ceea ce este o povara semnificativă și un atavism în epoca digitalizării .</p> <p>Propunerea: De exclus notiunea contractual din criteriile de baza pentru identificarea tranzacțiilor care au legătura între ele</p>	
120.	<p>Art. 5 se completează cu alineatul 2¹⁾ cu următorul conținut: ”2¹⁾ La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori: a) scopul inițierii unei relații de afaceri sau efectuării unei tranzacții ocazionale; b) tipul serviciilor solicitate; c) destinația plății; c) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client;; d) frecvența și durata relației de afaceri.”</p>	<p>„destinația plății” nu este un câmp obligatoriu în tranzacțiile valutare și datele fără cerințe stricte pentru tranzacțiile de pe piața internă – nu este clar cum vor fi evaluate sute de mii de clienți în circumstanțe cind destinația plății nu este, sau este indicată în forma prescurtată? Iarasi ne ciocnim ca interpretarea propusă obligă unitățile raportoare să efectueze manual evaluarea, ceea ce este practic imposibil.</p> <p>Propunerea: De exclude destinația plății ca element obligatoriu/separat din criteriile de baza pentru evaluarea scopului si naturii relației de afaceri.</p>	<p>Comentariul privind această propunere se regăsește la pct. 50.</p>
121.	<p>Art. 5¹ Beneficiarul efectiv</p>	<p>În scopul înțelegerii corecte a punctelor unducate se propune de a include definiția noțiunii ”Persoana juridică fara scop lucrativ”</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor art. 171 Cod civil este stabilit ”(3) Persoana juridică poate fi organizată în mod corporativ sau în baza calității de membru, poate fi dependentă sau independentă de un anumit număr de membri, poate avea scop lucrativ sau nelucrativ.” și art. 175 Cod civil prevede ”(2) Persoanele juridice de drept privat pot avea scop lucrativ (comercial) și scop nelucrativ (necomercial).”</p>
122.	<p>Art. 5¹ Beneficiarul efectiv (3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată</p>	<p>Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala?</p>	<p>Nu se acceptă Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens,</p>

	<p>neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat.</p>	<p>Propunerea: Detalierea procesului de informare prin definirea rolurilor, platformei de informare.</p>	<p>va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc.</p> <p>Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice.</p> <p>De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare.</p> <p>Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă.</p> <p>În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevante deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>
123.	<p>Articolul 6 la alineatul (1), în a 2-a propoziție, sintagma "se aprobă" se substituie cu următorul text: "sunt consemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare";</p>	<p>Alineatul 11 al art. 6 la moment prevede: " Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, elaborează și publică informații privind criteriile și factorii care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supravegheate, precum și procedura de aplicare a</p>	<p>Se acceptă</p> <p>La articolul 6 alineatul (1) se exclude sintagma "precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere".</p>

<p>la alineatul (9), după cuvintele ”ordinul directorului” se completează cu cuvintele ”sau a directorului adjuncți”; alineatul (11) se exclude.</p>	<p>măsurilor de precauție aferente, în funcție de riscurile identificate, care se revizuiesc periodic, dar cel puțin o dată pe an”</p> <p>În baza acestui articol și datelor publicate de către autorități competente, entități raportoare execut obligatiile stipulate în alin. 1 art. 6:</p> <p>”(1) Entitățile raportoare sînt obligate să întreprindă acțiuni privind identificarea și evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, ținînd cont de evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, precum și de criteriile și factorii stabiliți de organele cu funcții de supraveghere. Rezultatele evaluării în domeniul propriu de activitate a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului se aprobă și se actualizează periodic de entitatea raportoare, iar la cerere se prezintă Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.”</p> <p>Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin 1 art 6 în cazul excluderii alin. 11.</p>	
<p>124. Articolul 11 alineatul (2) se expune în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în număr, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în număr care au legătură</p>	<p>Nu este indicată perioada pentru care se vor cumula tranzacții care au legătura între ele?</p>	<p>Se acceptă parțial Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Totodată, se propune introducerea unui termen de 30 zile calendaristice</p>

	<p>între ele, cu excepția entităților raportoare prevăzute la lit. j), l) și n). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.</p>		
125.	<p>Art. 11 (3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează: ... d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. a) și k), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei.</p>	<p>Acest tip de tranzacții de obicei este o tranzacția de tip numerar. Logic, în cazul cumulării acestor tranzacții și depășirii limitei de 200 000 lei cum vor fi raportate aceste tranzacții? Ca numerar sau ca remiterea de bani?</p> <p>Suplimentar necesar de subliniat ca la moment pentru entități raportoare (Banci) deja sunt obligatorii mai multe tipuri de formulare speciale: Limitate, numerar, suspecte, activități suspecte, finanțare terorismului, tranzacții refugiaților, tranzacții legate de hidrocentrala Cuciurgani - în total 7 tipuri de raportare.</p> <p>In proiect de lege se adauga inca 2 - pentru remiteri de bani si pentru beneficiari efectivii -- in total vor fi 9(!) tipuri de raportari, ceea ce prezinta o povara semnificativa pentru Bănci nu numai de punct de vedere resurselor IT pentru automatizarea, resurse umane pentru analiza - suplimentar majoreaza riscuri de neraportare tranzacției ceea ce aduce la riscuri de sanctiuni (pina la 5 mln de euro)</p>	<p>Se acceptă parțial Conform definiției, este prevăzut "cum ar fi cel puțin una". Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Totodată, se propune introducerea unui termen de 30 zile calendaristice pentru tranzacțiile efectuate în numerar.</p>
126.	<p>Articolul 13 alineatul (3)</p>	<p>Pentru Bănci, fiind entități raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne și externe pentru domeniul AML:</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ</p>

<p>la litera b), textul ”, inclusiv ale celor cu funcții de conducere de rang superior,” se substituie cu cuvântul ”desemnate”; litera e) se exclude;</p> <p>se completează cu alineatul (3¹) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în dependență de complexitatea și natura activității entității raportoare supravegheate, în scopul testării conformității acesteia cu politicile, controalele interne și procedurile respective stabilesc cerințele privind efectuarea auditului independent.”</p>	<p>1. Audit intern (anual)</p> <p>2. Audit extern (anul)</p> <p>3. Controale tematice/inopinate ale BNM</p> <p>4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege)</p> <p>Practic banca permanent se afla intr-un control, ceea ce negativ afecteaza procesul de prevenire spalarii banilor din motivul ca personalul sectiei AML este implicat in procesul de control (prezentarea informatiei, interviuri, analiza si prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea masurilor stabilite dupa control).</p> <p>In Practica europeana bancara asa fel de controale (in afara auditului intern) sunt desfasurate numai in cazul riscurilor identificate in activitatea bancii, nu doar conform planului prestabilit.</p>	<p>cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>
<p>127.</p> <p>Art. 13</p> <p>Se completează cu alinaetul (4²)</p> <p>(4²) Entitățile raportoare asigură instruirea și certificarea persoanelor desemnate conform alin. (4¹) în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 2 ani.</p>	<p>Nu este clar ce fel de certificarea se aiba in vedere: internationala, prezentata de catre regulator?</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul se completează cu un alineat nou privind deținerea unor certificate în domeniu.</p>
<p>128.</p> <p>Se completează cu articolul 13¹ cu următorul conținut:</p> <p>”Art. 13¹) Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</p> <p>(1) Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului este creat de către Serviciul Prevenirea și</p>	<p>1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificate relevante în ciuda cotației lor internaționale?</p> <p>2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul se completează cu un alineat nou privind situația deținerii unor certificate în domeniu.</p>

<p>Combaterea Spălării Banilor și Banca Națională a Moldovei, în parteneriat cu mediul academic care realizează instruirea, perfecționarea și certificarea în domeniu a angajaților entităților raportoare. La solicitare, instruirea și certificarea poate fi acordată și altor subiecți.</p>	<p>continua în domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție.</p> <p>De asemenea, fiind cont de competente autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML\conformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva).</p> <p>3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării (fiecare angajat, sau cel desemnat pentru respectarea cerințelor AML) etc.</p>	
<p>129. Legea nr. 75/2020 Art. 10 alin. (5) se exclude.</p>	<p>Excluderea punctului în acuza aduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate sa clarifice unele momente din activitatea cea ce poate se usureze procesul de control).</p>	<p>Nu se acceptă Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu in termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.</p>
<p>130. Legea nr. 75/2020 Art. 11 la alineatul (9), sintagmele "respectiv și se certifică" și "cu confirmare de primire" se exclud.</p>	<p>Excluderea acestei sintagme "cu confirmare de primire" luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, luând în considerare dimensiunea sancțiunilor în cadrul legii a 75-a - nu este acceptabilă.</p>	<p>Se acceptă</p>

131.	<p>Art. IV. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>(2) Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(3) Entitățile prevăzute la art. 15, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) și (6), în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor adopta documentele de politici interne în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>În redacția prezentată nu este clar la ce lege se face trimiterea și la ce unități raportoare se aplică.</p> <p>În practică, atunci când li se acordă aceeași perioadă de conformitate pentru unitățile raportoare și alte autorități de reglementare, unitățile raportoare ajung să fie nevoite să-și schimbe din nou reglementările interne după publicarea documentelor de reglementare secundare. Exemplu: Legea 308\2017 – a intrat în vigoare în februarie 2018 - a fost stabilită o perioadă de 6 luni pentru alinierea reglementărilor interne atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile de reglementare.</p> <p>Drept urmare, Regulamentul BNM 200/2018 a fost publicat în prima decada a lunii august 2018 și a intrat în vigoare la 23 august 2018. Acest lucru a necesitat eforturi semnificative din partea unităților raportoare pentru nu numai alinierea cadrului de reglementare, dar și să seteze echipamente și să formeze personalul.</p>	<p>Se acceptă</p>
132.	<p>Articolul 6</p> <p>la alineatul (1), în a 2-a propoziție, sintagma "se aprobă" se substituie cu următorul text: "sunt consemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare";</p>	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p>R. 1 – LC, 1.11 There are no provisions to ensure approval by senior management (with the exception of entities supervised by NCFM) for policies, controls and procedures on risk management/mitigation of FIs and DNFBPs.</p> <p>Proiectul propus (pct.6) nu conține modificări ale art. 6, în ceea ce ține de introducerea cerințelor de aprobare a politicilor, controalelor și procedurilor interne ale entităților raportoare, cu</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 6 alin. (3) se expune în următoarea redacție "Entitățile raportoare asigură implementarea abordării bazate pe risc prin aprobarea procedurii de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și</p>

<p>la alineatul (9), după cuvintele ”ordinul directorului” se completează cu cuvintele ”sau a directorului adjuncț”; alineatul (11) se exclude;</p>	<p>privire la managementul/gestionarea riscurilor în cadrul entităților raportoare (care reprezintă instituții financiare și DNFBPs), de către managementul superior (organele de conducere) a entității în cauză. Ținem să subliniem, că modificările propuse cu referire la obligația de aprobare a raportului de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, de către persoana desemnată din cadrul entității raportoare, nu acoperă recomandarea R. 1 – LC , 1.11, întrucât recomandarea și modificările propuse se referă la chestiuni diferite. Astfel, modificările din proiect se referă la raportul de evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate, care se solicită entității raportoare în temeiul art. 6, alin. 1 din Legea nr. 308/2017 și care este indispensabil stabilirii elementelor cheie în cadrul aplicării principiului abordării pe risc. Iar recomandarea Comitetului MONEYVAL - R. 1 – LC , 1.11, se referă la art. 6, alin. (3), art. 13, alin. (1) și (2) din Legea nr. 308/2017, și are în vedere cadrul normativ intern al entităților raportoare, care include politici, regulamente și proceduri menite să prescrie/stabilească obiectivele, principiile, regulile de gestionare, atribuțiile și responsabilitățile fiecărei subunități și/sau fiecărui funcționar al entității, în ceea ce ține de managementul/gestionarea riscurilor în cadrul entităților raportoare, identificate în rezultatul aprobării raportului de</p>	<p>finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”.</p>
---	--	--

		<p>evaluare a riscurilor, avut în vedere în modificările propuse în alineatul întâi pct. 6 din proiect. Tot în acest context notăm că, având în vedere diversitatea entităților raportoare și diferențele majore de guvernanta/organizare și funcționare a acestora, dar și ținând cont de recomandarea Comitetului MONEYVAL - R. 1 – LC , 1.11, care se referă la „senior management”</p> <p>1. Considerăm că, propunerea de a include o cerință unică/fixă cu privire la aprobarea raportului evaluare a riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului în domeniul propriu de activitate de către o singură persoană este inoportună, întrucât contravine principiilor celor mai bune practici de activitate ale anumitor entități raportoare (ex. bănci).</p> <p>2. Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse în pct. 6 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 1 – LC, 1.11 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	
133.	-	<p>R. 10 – PC, 10.5 There is no specific requirement to verify the BOs identity based on information or data obtained from a reliable source in case of FEOs (Foreign exchange Offices). Proiectul propus (pct.4, al doilea alineat) conține modificări doar cu referire la verificarea identității clientului (art. 5, alin. (2), lit. a) din Legea nr. 308/2017), nu și cu referire la verificarea identității beneficiarului efectiv (art. 5, alin. (2), lit. b) din Legea nr. 308/2017). Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse</p>	<p>Se acceptă Art. 5 alin. (2) lit. b) se expune în următoarea redacție: litera b) se expune în următoarea redacție: ”b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv și înțelege</p>

		<p>în al doilea alineat din pct. 4 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 10 – PC, 10.5 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>structura proprietății și structura de control ale clientului;”</p>
134.	<p>Articolul 7 la alineatul (2) litera a), la final se completează cu următorul text ”se realizează cât mai curând posibil”;</p>	<p>R. 10.14 There is no specific requirement to complete verification as soon as reasonably practicable. Establishing the business relationship prior to verification is allowed even if it is not essential for an uninterrupted conduct of business. Proiectul propus (pct. 7) conține modificări care includ doar specificarea termenului „cât de curând posibil” („as soon as reasonably practicable”), dar nu și condiția „atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale” („if it is not essential for an uninterrupted conduct of business”). Prin urmare, considerăm oportună revizuirea modificării propuse în pct. 7 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării R. 14 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL și art. 14, alin. (2) din Directiva 2015/849.</p>	<p>Se acceptă Art. 7 alin. (2) lit. a) se expune în următoarea redacție: ”a) verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri se realizează cât mai curând posibil atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale, iar riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt eficiente gestionate;”</p>
135.	-	<p>R. 10.15 There is no specific requirement to adopt risk management procedures concerning situations where the business relationship is established prior to verifying the identity of customers or BOs. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 10.15. Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor art. 13, alin. (3), lit. a), conform recomandării R. 10.15 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>Se acceptă Art. 13 alin. (3) lit. a) se expune în următoarea redacție: ”a) politici, metode, practici, proceduri scrise, măsuri de control intern și reguli stricte pentru prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, care includ măsuri de precauție privind clienții, de identificare a tranzacțiilor complexe și neordinare, de raportare, proceduri de evaluare și gestionare a riscurilor, proceduri de gestionare a riscurilor privind condițiile în care un client poate utiliza relația de afaceri</p>

136.	<p>Articolul 9 alineatul (2), prima propoziție se expune în următoarea redacție:</p> <p>”Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv, copile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale.”</p>	<p>R. 11 – LC, 11.2 The record-keeping requirements do not extend to the results of analyses undertaken by FIs in contexts other than identifying complex, unusual large transactions. Proiectul propus (pct.10, al doilea alineat) conține modificări doar cu referire la păstrarea rezultatelor analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare. Astfel, la elaborarea modificărilor expuse în acest punct, nu a fost considerată recomandarea R. 11 – LC, 11.2. Prin urmare, opinăm pentru revizuirea modificării propuse în al doilea alineat din pct. 10 din proiect și includerea modificărilor conform recomandării prenotate din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>înainte de aplicarea măsurilor de verificare a identității și alte măsuri relevante în domeniu”;</p> <p>Se acceptă, fiind efectuate modificările conform propunerii.</p>
137.	-	<p>11.3 There is no express requirement in relation to non-banking foreign exchange offices to keep records on occasional transactions sufficiently to permit reconstruction of individual transactions. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 11.3. Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor la art. 9, alin. (1) din Legea nr. 308/2017, conform recomandării R. 1.1.3 din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL.</p>	<p>Se acceptă, fiind efectuate modificările conform propunerii.</p>

138.	<p>Articolul 8 alineatul (2) la litera a), după cuvintele "despre client" și se completează cu cuvintele "și beneficiarul efectiv"; la alineatul (5) litera c), la final se completează cu textul "și, după caz, a patrimoniului";</p>	<p>R. 12 – PC, 12.1 c) FIs are not required to take reasonable measures to establish the source of wealth (origin of the entire body of wealth) of customers and their beneficial owners identified as PEPs. Deși proiectul inițiat (pct. 8) propune modificarea art. 8, alin. (2), lit. c) și alin. (5), lit. c) prin includerea obligației de a obține informație și de a stabili, după caz, sursa patrimoniului, considerăm că modificările respective nu vor înlătura pe deplin deficiențele specificate de Comitetul MONEYVAL în R. 12 – PC, 12.1 c). În acest mod, dar și considerând necesitatea armonizării termenilor utilizați în cadrul normativ autohton relevant („avere” vis-a-vis de „patrimoniu”), apreciem oportună revizuirea modificărilor propuse pentru asigurarea înlăturării deficiențelor menționate în R. 12 – PC, 12.1 c), inclusiv prin excluderea sintagmei „după caz” din modificările propuse pentru alin. (5), lit. c) din Legea 308/2017.</p>	<p>Se acceptă parțial Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut. Cuvântul "patrimoniu" a fost substituit cu "avere".</p>
139.	<p>Articolul 8¹</p>	<p>R. 12 – PC, 12.3 The definition of close associates is too limited to cover family members of close associates of all types of PEP. Observăm că, definirea noțiunilor de „membri ai familiei persoanelor expuse politic” și „persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic” corespunde întocmai definițiilor expuse în Directiva 2015/849. Totuși, având în vedere deficiența consemnată de către Comitetul MONEYVAL în raportul de evaluare a nivelului de conformitate a sistemului autohton de p.c.s.b.f.t. cu Recomandările 40 ale Grupului de</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>Acțiune Financiară Internațională (în continuare „GAFI” sau „FATF”), dar și ținând cont de lipsa definirii sau lipsa criteriilor de definire a „persoanelor echivalente ale soților/soțiilor”, sensibilitatea și dificultatea aspectelor legate de identificarea persoanelor expuse politici (PEP), considerăm oportun a revizui conținutul articolului nr. 8¹, propus în proiect, prin prisma punctelor 47 - 49 din Ghidul FATF Politically exposed persons (recommendations 12 and 22)</p> <p>4. La fel, având în vedere art. 22 din Directiva 2015/849, punctelor 44-45 din Ghidul FATF Politically exposed persons (recommendations 12 and 22), propunem revizuirea termenului prescris în pct. 9 din proiect, cu referire la art. 8¹, alin. (6).</p>	
140.	-	<p>R. 17 – LC, 17.1 a) FIs are not required to immediately obtain CDD data from third parties, but merely ensure that they are able to do so. Proiectul propus nu conține modificările necesare pentru realizarea recomandării R. 17 – LC, 17.1 a). Prin urmare, considerăm oportună includerea modificărilor art. 10 din Legea nr. 308/2017, conform recomandării R. 17 – LC, 17.1 a) din raportul de evaluare al Comitetului MONEYVAL, dar și conform articolului 27, alin. (1) din Directiva 2015/849.</p>	<p>Se acceptă</p>
141.	-	<p>R. 19 – LC, 19.1 There is no express requirement for FIs to apply ECDD measures towards customers from countries for which is called for by the FATF. 19.2 There are no provisions that provide for the application of the</p>	<p>Se acceptă prin includerea unui articol nou privind măsurile respective.</p>

		<p>relevant risk-mitigating countermeasures when this is called for by the FATF or independently, except in one case. Proiectul propus nu conține modificări necesare pentru realizarea recomandării Comitetului MONEYVAL și a FATF-GAFI - R. 19 – LC. În acest sens, considerăm necesar suplinirea proiectului propus cu prevederi care să stabilească obligația entităților raportoare și organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, de a întreprinde, în limitele competențelor stabilite de legislație, contramăsuri de atenuarea riscurilor aferente apelurilor lansate de FATF sau aferente circumstanțelor de risc major identificate la nivel de țară/sector.</p>	
142.	-	<p>Cu titlu generic- semnalăm că proiectul nu remediază unele dificultăți curente în aplicarea Legii nr. 308/2017. În particular, ne referim la incertitudinile privind delimitarea domeniilor de competență ale SPCSB, pe de o parte, și cele ale organelor de supraveghere, pe de altă parte - fapt care conduce la conflicte pozitive sau negative de competență. Drept exemplu pot servi atribuțiile paralele ale Serviciului și ale organelor de supraveghere de a efectua controale și aplica sancțiuni pentru admiterea de către entitățile raportoare a acelorași categorii/tipologii de încălcări.</p>	<p>În lipsa unei propuneri de modificare și/sau argumentări, nu poate fi analizat avizul.</p>
143.	-	<p>Având în vedere acordul de asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova și Recomandarea nr.1/2022 a Consiliului de Asociere UE-R. Moldova din 22.08.2022 privind Programul de asociere UE-R. Moldova, R. Moldova</p>	<p>Nu se acceptă De menționat că, la elaborarea proiectului a participat Consilierul de Rang Inalt al Consiliului Europei în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, a cărui</p>

		<p>urmează să îndeplinească criteriile pentru a adera în cele din urmă la zona unică de plăți în euro (SEPA). În contextul eforturilor depuse de către Republica Moldova în vederea îndeplinirii criteriilor de aderare la SEPA, este de remarcat că transpunerea Directivei 2018/843 reprezintă unul dintre criteriile critice care necesită a fi abordate de R.Moldova cu deosebită atenție, fiind un aspect care este verificat cu strictețe de către Comisia Europeană. Una dintre etapele de verificare a cadrului național legat de prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului este obținerea opiniei favorabile din partea Direcției Generale Stabilitate Financiară, Serviciii Financiare și Uniunea Piețelor de Capital (DG FISMA) din cadrul Comisiei Europene. DG FISMA va atrage o atenție deosebită aspectelor legate de prevenire a spălării banilor, iar lipsa unui aviz pozitiv pentru orice neregularitate va cauza o respingere a dosarului de aderare. Pentru a preveni eventuale obiecții sau observații pe domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului la etapa depunerii și examinării dosarului de aplicare pentru aderare la SEPA, recomandăm să fie solicitată opinia DG FISMA pe marginea proiectului de lege.</p>	<p>recomandări au fost incluse în proiectul propus pentru consultări.</p>
144.	-	<p>Potrivit art. 13 alin. (1) al Directivei 2015/849, în procesul de identificare a clientului și verificare a identității acestuia prin mijloace de identificare 7 electronică se vor utiliza servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice.</p>

Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE; sau „oricare alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante”. Astfel, constatăm că, în privința metodelor de identificare a clienților, cadrul legal european citat, distinge, inclusiv, următoarele metode de identificare a clientului:

-prin mijloace de identificare electronică conform prevederilor Regulamentului 910/2014 – în acest caz cadrul național privind E-KYC ar urma să fie conformat la noua lege nr.124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere (Legea nr. 124/2022), aprobată recent în Parlament, sau

- prin oricare alt proces de identificare la distanță sau electronic - care urmează să fie reglementat/aprobat printr-un act normativ la nivel național. În această ordine de idei, este de relevat că, un act normativ al oricărui organ cu funcții de supraveghere al entităților raportoare, ar trebui să derive din reglementările care urmează a fi aprobate la nivel național (menționate supra), și să fie corelate cu Legea nr.124/2022. Prin urmare, în condițiile în care proiectul nu prevede includerea unor prevederi suplimentare, corelate cu Legea nr.124/2022, care ar specifica cerințele legiuitorului față de stabilirea relațiilor de către entitățile

		<p>raportoare cu clienții săi la distanță și ar permite autorităților de supraveghere emiterea unor acte normative cu detaliera mecanismelor și instrumentelor de rigoare, considerăm că modificările propuse în pct. 4 (al treilea alineat), cu referire la alin. (2) din art. 5 din Legea nr. 308/2017, nu sunt suficiente și induc riscul aplicării neuniforme și deficitare a cerințelor de identificare la distanță a clienților.</p>	
145.	<p>Articolul 5 la alineatul (9), după cuvântul "răscumpărare" se completează cu cuvintele "în numerar", iar cifra "2000" se substituie cu cifra "1000"; la litera a), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000"; la litera b), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000", iar textul ", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei" se exclude;</p>	<p>Articolul 12, alin. (1) din Directiva 2015/849 (cu modificările ulterioare), oferă posibilitatea omiterii aplicării măsurilor de precauție privind clientela, în anumite condiții specificate, doar în raport cu clientela cu privire la moneda electronică. Concomitent, art. 5, alin. (9) din Legea nr. 308/2017, permite derogarea, inclusiv, pentru „instrumentul de plată preplătit”. La fel, potrivit alin. (2) al articolului 12 din Directiva 2015/849, excepția cu referire la derogarea oferită, se referă, inclusiv la „tranzacțiile de plată la distanță”, în timp ce prevederile autohtone, doar la „cazurile de răscumpărare în numerar sau retragere a numerarului”. Prin urmare, considerăm necesară transpunerea fidelă a Directivei (UE) 2015/849, în vederea întrunirii de către Republica Moldova a criteriilor de aderare la zona unică de plăți în euro (de ex. modificările propuse la art. 5 alin. (9) din Legea nr. 308/2017 nu corespund prevederilor art. 12 alin. (1) din Directiva 2015/849, inclusiv lit. a) din directivă limitează tranzacțiile doar la nivelul unei țări, ceea ce nu este</p>	<p>Se acceptă</p>

146.		<p>prevăzut în textul legii propuse); Totodată, menționăm că Recomandările Grupului de Acțiuni Financiară Internațională nu permit derogări de la aplicarea măsurilor de precauție față de clienți. Totuși, în anumite circumstanțe în care riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului este mic, pot fi aplicate măsuri de precauție simplificate.</p>	
	-	<p>Proiectul propune definirea activelor virtuale drept, reprezentare digitală a valorii care nu este emisă sau garantată de o bancă centrală sau de o autoritate publică, nu este în mod obligatoriu legată de o monedă instituită legal și nu definește statutul legal de monedă sau de bani, dar care este acceptată de către persoane fizice sau juridice drept mijloc de plată și poate fi transferată, stocată sau tranzacționată prin mijloace electronice. Ținem să subliniem că, potrivit art. 56, alin. (2), din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (în continuare „Legea nr. 548/1995”), mijlocul legal de plată pe teritoriul Republicii Moldova este leul moldovenesc. Concomitent, Directiva 2015/849 cu modificările ulterioare, definește moneda virtuală drept „reprezentare digitală a valorii” acceptată „ca mijloc de schimb”.</p> <p>Este de menționat că, la nivel internațional în general, nu există o percepție clară asupra „identității” monedelor virtuale. Astfel, la momentul actual monedele virtuale, prin prisma utilizării/ funcționalității acestora, sunt percepute în mod divers, și anume, fie drept mijloc de schimb, mărfuri și/sau</p>	<p>Se acceptă parțial Comentariu: În lipsa unui cadru legal este practic imposibil de a evalua dimensiunea unui sector.</p> <p>De asemenea, de menționat că, atât Directiva 2018/843, cât și Recomandarea FATF stabilesc noțiunile aferente domeniului și cerințele ce urmează a fi implementate de către autorități.</p>

		<p>derivative, mijloc de plată sau chiar valoare mobilă. În acest mod, din punct de vedere al definirii activelor virtuale la nivel național, considerăm că o astfel de noțiune ar urma să fie introdusă în cadrul legal doar după o determinare a funcționalității acestora pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv, din punct de vedere al aspectelor legate de domeniul fiscal.</p>	
147.	Articolele 14 ¹ și 14 ²	<p>Proiectul propune includerea a două articole – 14¹ și 14² cu referire la obligațiile de autorizare a furnizorilor de servicii privind activele virtuale și desemnarea autorității competente cu privire la eliberarea autorizațiilor respective. Astfel, în rezultatul examinării conținutului propunerilor respective reținem următoarele. La nivel european și mondial, constatăm lipsa unei abordări univoce cu privire la modalitatea de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind activele virtuale. În Uniunea Europeană, propunerea conexă Regulamentului European COM 2020/593 privind piața activelor virtuale ar putea servi drept reper în elaborarea reglementărilor naționale. La nivel global, sunt relevante studiile recente publicate de Financial Stability Board, care identifica modele eterogene naționale de abordare a acestui subiect și intervin cu recomandări generice pentru luarea în considerație de către jurisdicții. În aceeași ordine de idei, cu referire la condițiile de activitate a furnizorilor de servicii privind activele virtuale specificate în proiect notăm că, însăși UE în procesul de elaborarea a</p>	<p>Se acceptă parțial În sensul prevederilor Recomandării 15 FATF/GAFI și art. 47 din Directiva UE 2018/843, în scopul combaterii spălării banilor și al combaterii finanțării terorismului, autoritățile competente al unui stat trebuie, prin intermediul entităților obligate, să monitorizeze utilizarea monedelor virtuale. O astfel de monitorizare oferă o abordare echilibrată și proporțională, reflectând progresele tehnice și gradul ridicat de transparență atins în domeniul finanțării alternative și al antreprenoriatului social. În acest context, autoritățile Republicii Moldova ar trebui să ia în considerare adoptarea unei legislații care reglementează prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în domeniul activelor virtuale. În scopul combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, autoritățile competente ar trebui să poată monitoriza sectorul monedelor virtuale. O astfel de monitorizare ar oferi o abordare echilibrată și proporțională, protejind progresele tehnice și gradul ridicat de transparență atins în domeniul finanțării alternative și al antreprenoriatului social. Astfel, este obligatoriu ca furnizorii de servicii de</p>

	<p>cadrlui de reglementare aferent pietelor criptoactivelor, subliniază necesitatea introducerii unor cerințe stricte pentru prestatorii de servicii de criptoactive, pentru a proteja portofelele consumatorilor și pentru a consacra responsabilitatea acestora în cazul în care pierd criptoactivele investitorilor. În acest sens considerăm că, expunerea actuală a prevederilor aferente condițiilor de eliberarea a autorizației pentru desfășurarea activității de furnizor de servicii privind activele virtuale, este prea generalistă și necesită o revizuire complexă. La fel, atenționăm că prevederile propuse nu asigură în deplină măsură protecția populației R. Moldova de la riscurile ce generează utilizarea și deținerea activelor virtuale (în sensul monedelor virtuale), acestea având un impact considerabil asupra utilizatorilor săi. Prevederile de la art.14² din proiect, ce încorporează elemente de supraveghere, nu sunt suficiente pentru a efectua o supraveghere eficientă a prestatorilor de servicii privind active virtuale în vederea protejării sistemului financiar și a utilizatorilor activelor virtuale. În acest sens propunem clarificarea și detalierea atribuțiilor de supraveghere. Totodată, proiectul nu explicitază atribuțiile de reglementare – competențele autorității de a elabora acte normative privind activitatea prestatorilor de servicii privind active virtuale, inclusiv supravegherea și modificarea deținătorilor de cote în capitalul social al acestora, astfel propunem includerea în</p>	<p>schimb între monede virtuale și monede fiduciare și furnizorii de portofele digitale să fie înregistrați.</p> <p>Regimul de înregistrare contribuie la controlul și supravegherea acestui tip de activitate în țară, informațiile despre numărul și lista acestora fiind disponibile autorităților de supraveghere și celor de drept.</p> <p>În acest sens, conform experienței internaționale, au fost introduse regimuri de licențiere pentru furnizorii de servicii de schimb între monede virtuale și monede fiduciare și furnizorii de portofele digitale. Sistemele de licențiere implementate se bazează pe legi și reglementări care se referă la cerințele pentru obținerea licenței, calitatea licențelor (de exemplu, cerințe de potrivire și adecvat, proceduri de control intern) etc.</p> <p>Urmare a celor relatate, autoritățile naționale, în dependență de riscurile identificate, vor întreprinde măsurile necesare în vederea diminuării lor, inclusiv cu excluderea totală. Astfel, ulterior aprobării acestor norme, va fi necesar fiecare autoritate publică să elaboreze și/sau să modifice cadrul legal necesar.</p> <p>Lipsa cărorva măsuri din partea autorităților nu exclude riscurile foarte înalte pe care le reprezintă activele virtuale.</p>
--	---	---

		<p>proiect a prevederilor ce vor asigura realizarea acestor competențe. Astfel, având în vedere complexitatea subiectului, care este la confluența competențelor diferitor autorități și reclamă cooperare inter-instituțională, precum și în lipsa unor modele ce pot fi preluate imediat, opinăm că cele două articole sunt insuficiente, iar acest domeniu urmează a fi analizat adițional în vederea instituirii unor reglementari solide vizând autorizarea/supravegherea acestuia, corelate evoluțiilor legislative la nivel european și mondial. În acest context, solicităm evaluarea suplimentară și fortificarea mecanismelor de supraveghere a prestatorilor de servicii corespunzătoare.</p>	
148.	<p>Articolul 13¹ (2) Activitatea centrului de instruire este asigurată de către un Consiliu consultativ, format din 5 membri, după cum urmează: a) 3 membri – angajați ai Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, care vor deține funcția de președinte și secretar al Consiliului; b) 1 membru – angajat al Băncii Naționale a Moldovei; c) 1 membru – reprezentant al mediului academic, desemnat de către o instituție de învățământ superior.</p>	<p>În ceea ce ține de propunerea din pct. 15 din proiect, având în vedere lipsa informațiilor suplimentare despre statutul, forma organizatorică, condițiile de funcționare a Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, dar și ținând cont de mandatul și statutul Băncii Naționale a Moldovei - considerăm necesară revederea fondatorilor Centrului dat, prin excluderea BNM. Totodată, în cazul în care scopul instituirii Centrului de instruire prenotat este asigurarea unui nivel minim de cunoștințe pentru persoanele desemnate ale entităților raportoare în conformitate cu alineatul nou inclus în art. 13 (alin. 4¹), așa după cum există practici în alte state, opinăm că acest lucru ar putea fi realizat în cadrul organelor cu funcții de supraveghere a</p>	<p>Se acceptă parțial, prin excluderea BNM din cadrul Consiliu consultativ.</p>

149.		<p>entităților raportoare, în temeiul prevederilor de rigoare la nivel de lege, dar și în conformitate cu cerințele stabilite în actele emise de organele de supraveghere și în baza oricăror instruiri disponibile entităților raportoare. În acest sens, cu titlu informativ vă comunicăm că, anterior a existat practica organizării instruirilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, prin eforturile comune ale Centrului de Excelență în Economie și Finanțe, Centrul de formare continuă FINPractice, reprezentanții BNM. În același context, fiind elaborat un curriculum de studiu, care urma să fie înregistrat la Ministerul Educației și Cercetării de către Centrul de Excelență, însă BNM la această etapă nu are informație despre stadiul acestui proces.</p>	
	-	<p>Suplimentar, în contextul necesității organizării activităților interinstituționale, având în vedere obiectivele naționale aferente domeniului relevant, angajamentele externe asumate de către Republica Moldova cu privire la implementarea standardelor internaționale în domeniu în vederea creșterii eficienței sistemului național de p.c.s.b.f.t., BNM propune crearea unui Comitet interinstituțional de analiză și monitorizare a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului, la nivel național, ale cărei concluzii și recomandări vor fi utile, atât pentru aplicarea prevederilor Legii nr. 308/2017, în vigoare la momentul (art. 6, alin. (8), (11)-(12)), cât și aplicării potențialelor prevederi (în cazul în care se vor include modificările necesare) cu privire la</p>	<p>Se acceptă parțial Comentariu: Crearea unui Comitet interinstituțional poate fi prin Hotărâre de Guvern, nefiind necesar de modificat Legea nr. 308/2017.</p>

		<p>obligăția organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, de a întreprinde, în limitele competențelor stabilite de legislație, contramăsuri de atenuarea riscurilor aferente apelurilor lansate de FATF sau aferente circumstanțelor de risc major identificate la nivel de țară/sector, așa după cum se solicită în recomandările Comitetului MONEYVAL - R. 19 – LC, (a se vedea pct. 1.10. de mai sus).</p>	
150.	-	<p>În contextul pct. 18 din proiect cu privire la modificarea art. 15, alin. (1) semnalăm că, la 1 iulie 2023 va intra în vigoare Legea nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative (în continuare „Legea nr. 178/2020”). În conformitate ce prevederile din articolul I. din aceasta, atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei vor include licențierea/autorizarea/emiterea avizului pentru înregistrarea de stat, reglementarea și supravegherea activității asiguratorilor, reasiguratorilor și a intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări, [...], a asociațiilor de economii și împrumut, a birourilor istoriilor de credit și a organizațiilor de creditare nebanară. În acest sens, consemnăm că prevederile din proiect nu reflectă luarea în calcul a modificărilor menționate supra. Prin urmare, propunem a considera oportunitatea includerii modificărilor de rigoare în Legea nr. 308/2017, cu stabilirea unui termen ulterior de intrare în vigoare a acestora. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege</p>	<p>Se acceptă</p>

151.	Articolul 4 alineatul (1)	406/2022, promovat de Ministerul Finantelor.	Se acceptă prin modificarea art. 4 alin. (1).
		<p>În aceeași ordine de idei, având în vedere proiectul de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021), -prevederile Regulamentului (UE) 2020/1503 al Parlamentului European și al Consiliului din 7 octombrie 2020 privind furnizorii europeni de servicii de finanțare participativă pentru afaceri și de modificare a Regulamentului (UE) 2017/1129 și Directivei (UE) 2019/1937, serviciile de finanțare participativă pot fi expuse riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, astfel cum se subliniază în Raportul Comisiei adresat Parlamentului European și Consiliului la 26 iunie 2017 privind evaluarea riscurilor privind spălarea banilor și finanțarea terorismului care afectează piața internă și sunt legate de activități transfrontaliere, proiectul de Regulament (UE) 2021/0239 al Parlamentului European și al Consiliului din 20.07.2021 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, prin care furnizorii de finanțare participativă (crowdfunding) se propun a fi incluși în lista entităților raportoare cu obligații de respectare și aplicare a cerințelor Directivei 2015/849, în scopul implementării adecvate a cerințelor standardelor internaționale, considerăm necesară completarea proiectului avizat cu prevederi de modificare a art. 4, alin. (1) Legea nr.308/2017, și anume includerea furnizorilor de servicii de finanțare</p>	

		<p>participativă în rândul entităților raportoare. Consecvent, completarea proiectului cu modificări aferente art. 15, alin. (1) din Legea nr.308/2017, în ceea ce ține de stabilirea organului cu funcție de supraveghere de rigoare, în concordanță cu proiectul de lege 150/MEI/2021.</p>	
152.	<p>Articolul 3 la noțiunea "activitate sau tranzacție suspectă" cuvintele "inclusiv cu mijloace financiare și fonduri" se exclude;</p>	<p>i) considerăm necesar revizuirea propunerii de a exclude sintagma „inclusiv cu mijloace financiare și fonduri” din noțiunea ”activitate sau tranzacție suspectă”, întrucât nu este clar motivul pentru care aceste sintagme se exclud, având în vedere că acestea contribuie la o înșiruire mai clară a ideii de activitate sau tranzacție suspectă cu bunuri - mijloace financiare și fonduri;</p>	<p>Se acceptă</p>
153.	<p>Articolul 3 la noțiunea "client" la final se completează cu următorul text "ori cu care desfășoară alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional";</p>	<p>ii) observăm, că termenul de „client” a fost extins, pentru a include atât persoanele care au intrat /întră în relații de afaceri cu entitatea raportoare, cât și persoanele care desfășoară operațiuni ocazionale cu entitatea raportoare. Noțiunea de „relație de afaceri” rămâne a fi una îndreptată spre instituirea unui raport de durată între client și entitatea raportoare. Corespunzător, aparent, termenul de „client” include atât contrapărțile entității raportoare în cadrul unei relații de afaceri, cât și contrapărțile în cadrul unei tranzacții ocazionale. În același timp, la art. 5 alin. (2) sunt enumerate:</p> <ul style="list-style-type: none"> •măsuri de precauție aplicabile atât clienților în cadrul unei relații de afaceri, cât și clienților în cadrul unor tranzacții ocazionale (literele a) și b)); 	<p>Se acceptă parțial Comentariu: noțiunea de client a fost extinsă, cu luarea în considerare a particularităților de activitate a tuturor tipurilor de entități raportoare.</p>

		<p>•masuri de precautie aplicabile doar clienților în cadrul relației de afaceri (lit. c) si d)).</p>	
154.	-	<p>Propunem pe parcursul textului proiectului substituirea sintagmei „activ virtual” cu sintagma „monedă virtuală”, precum și transpunerea fidelă a textului noțiunii de „monedă virtuală” de la art.3 din proiect, în special utilizarea sintagmei „mijloc de schimb” în locul „mijloc de plată”, similar terminologiei utilizate în Directiva (UE) 2018/843 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului. Totodată, atragem atenția că la nivel de UE există un proiect de regulament privind piețele criptoactivelor care va veni cu noțiuni specifice aferente criptoactivelor, iar utilizarea terminologiei diferite de cea din Directiva (UE) 2018/843 ar putea crea dificultăți în procesul de interpretare și aplicare ulterioară;</p>	<p>Se acceptă</p>
155.	<p>Articolul 3 Furnizori de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice – sunt persoanele fizice și juridice, ce prestează unor terți în calitate de profesionist, următoarele servicii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. constituie persoane juridice de orice tip; 2. exercită funcția de director sau de administrator (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) al persoanei juridice sau are calitatea de partener în cadrul unei asocieri sau a unei funcții similare legate de alte persoane juridice 	<p>recomandăm revizuirea noțiunii de „furnizor de servicii pentru fiducii, societăți și alte entități sau construcții juridice”, din perspectiva aplicabilității acesteia în cadrul legal național. Astfel, pe de o parte, semnalăm caracterul extensiv al acesteia, care poate conduce la aplicabilitatea acestei noțiuni unor categorii adiționale de persoane/includerea eronata a unor categorii. Acesta ar putea fi, spre exemplu, cazul serviciilor de constituire a persoanelor juridice, care pot fi prestate de avocați, sau punere la dispoziție a sediului /adresei juridice (existând</p>	<p>Nu se acceptă Codul civil al Republicii Moldova se referă la persoanele juridice înregistrate pe teritoriul său. Însă, în Republica Moldova, clienții pot deveni agenți economici, înregistrați în străinătate, cu forme juridice care nu sunt reglementate la nivel național. În acest caz, entitățile raportoare nu pot refuza stabilirea relației de afaceri din cauza lipsei unei reglementări care s-ar referi la tipul entității juridice. Entitățile raportoare vor aplica măsurile de cunoaștere a clientului corespunzătoare</p>

	<p>sau organizează ca o altă persoană să exercite funcții similare;</p> <p>3. pune la dispoziție un sediu, o adresă comercială, poștală ori administrativă sau orice alt serviciu similar acestora;</p> <p>4. exercită calitatea de fiduciar (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) într-o fiducie sau într-o construcție similară acesteia sau intermediază în numele altei persoane care exercită această calitate;</p> <p>5. exercită calitatea de (sau organizează ca o altă persoană să acționeze ca) fondator, asociat sau acționar nominal al persoanelor juridice de orice tip.</p>	<p>posibilitatea ca serviciile de locațiune a imobilelor prestate în beneficiul persoanelor juridice să fie asimilate serviciilor de la pct. 3 din definiție). Pe de alta parte, formula de la pct. 5 din definiție, care stabilește posibilitatea prestării cu titlu profesional a serviciilor de fondator, acționar nominal al persoanei juridice pare să legitimeze ipoteza deținerilor nominative, lipsite de substanță economică și juridică. Având în vedere faptul că, acești furnizori vor reprezenta entități raportoare în sensul Legii 308/2017 (corespunzător, serviciile respective vor fi prestate pe teritoriul Republicii Moldova), considerăm potrivit revederea de către autori a aplicabilității acestei definiții, integral, în jurisdicția națională;</p> <p>cu referire la noțiunea „Construcție juridică”[...] (custodie și fideicomiso), sugerăm utilizarea noțiunilor reglementate de legislația Republicii Moldova;</p>	<p>De menționat că, această definiție transpune prevederile Directiva UE 2015/849.</p>
156.	<p>Articolul 3</p> <p>Construcție juridică - se referă la fiducii stabilite prin acord și alte construcții juridice similare, care includ drepturi fiduciare, gestionarea fiduciei (custodie și fideicomiso).</p>	<p>cu referire la noțiunea „Construcție juridică”[...] (custodie și fideicomiso), sugerăm utilizarea noțiunilor reglementate de legislația Republicii Moldova;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Codul civil al Republicii Moldova se referă la persoanele juridice înregistrate pe teritoriul său.</p> <p>Însă, în Republica Moldova, clienții pot deveni agenți economici, înregistrați în străinătate, cu forme juridice care nu sunt reglementate la nivel național. În acest caz, entitățile raportoare nu pot refuza stabilirea relației de afaceri din cauza lipsei unei reglementări care s-ar referi la tipul entității juridice. Entitățile raportoare vor aplica măsurile de cunoaștere a clientului corespunzătoare</p> <p>De menționat că, această definiție transpune prevederile Directiva UE 2015/849.</p>
157.	<p>Articolul 3</p> <p>Patrimoniu – definit conform art. 453 al Codului Civil.</p>	<p>cu referire la noțiunile „patrimoniu” și „remitere de bani”, observăm caracterul redundant al modificării propuse, având</p>	<p>Se acceptă prin excluderea lor.</p>

	Remitere de bani – definit conform Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică.	în vedere că noțiunea este deja reglementată de un alt act normativ și, sensul acesteia avut în vedere în prezentul proiect de lege, este același;	
158.	<p>Articolul 3</p> <p>Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operațiuni a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.</p>	<p>atenționăm asupra caracterului incert al noțiunii de „tranzacții care au legătură între ele”, care: •nu stabilește clar dacă elementele comune enumerate sunt cu titlu exhaustiv, sau nu; •în cazul în care enumerarea nu este exhaustivă, ci alte categorii adiționale pot fi identificate în baza definiției - nu indică tipul de elemente comune care trebuie evaluate pentru a decide cu privire la înscrierea tranzacțiilor respective în aceasta categorie; •include în șirul acestor tranzacții și operațiunile care au drept element comun natura sau categoria în care se încadrează sumele implicate – elemente atât de generale, încât în absența altor identificatori pot conduce la o acoperire excesivă a acestei noțiuni.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una”. Astfel, acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație.</p> <p>Totodată, se propune introducerea unui termen de 30 zile calendaristice</p>
159.	<p>Articolul 4</p> <p>alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare:</p> <p>a) băncile specificate în Legea nr. 202/2017 privind activitatea băncilor;</p>	<p>pentru similaritate cu celelalte litere din alin. (1) și pentru evitarea inducerii în eroare (formula utilizată poate duce la concluzia că există diferite tipuri de bănci), propunem reformularea lit. a) prin utilizarea formulei „băncile”;</p>	<p>Se acceptă</p>
160.	<p>Articolul 4</p> <p>alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare:</p>	<p>la lit. c) este necesar de indicat denumirea completă a Depozitarului Central Unic al valorilor mobiliare. Suplimentar, vă informăm ca, la enumerare, ar fi oportun de indicat Depozitarul Central Unic al valorilor mobiliare – cu o literă separat;</p>	<p>Se acceptă</p>

161.	<p>c) societățile de registru, societățile de investiții, Depozitarul central unic, operatorii de piață;</p> <p>Articolul 4</p> <p>alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare:</p> <p>d) asiguratorii (reasiguratorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață;</p>	<p>potrivit prevederilor de la lit. d), sub incidența legii vor cădea asiguratorii (reasiguratorii), intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de asigurare de viață. Respectiv, atragem atenția că redacția art. 4 alin. (1) lit. d) este interpretabilă, astfel nu este foarte clar cui se aplică condiția „desfășoară activitate de asigurare de viață” – intermediarilor în asigurări și/sau în reasigurări sau și asiguratorilor (reasiguratorilor);</p> <p>15 În această ordine de idei atragem atenția că, în cazul în care condiția „desfășoară activitatea de asigurare” se referă doar la intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări, atunci sintagma „desfășoară activitatea de asigurare” nu este una potrivită deoarece în conformitate cu prevederile art. 1 al Legii nr. 407 cu privire la asigurări, intermediarii în asigurări și/sau reasigurări, desfășoară activitate de intermediere în asigurare/reasigurare;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Norma a fost expusă în redacție nouă.</p>
162.	<p>Articolul 4</p> <p>alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare:</p> <p>j) avocații, notarii, administratorii autorizați, executorii judecătorești atunci când acordă asistență pentru planificarea, participarea și efectuarea, în numele și pentru client, a tranzacțiilor financiare sau</p>	<p>nu este clară excluderea sintagmei „și/sau conturilor de plăți” din conținutul lit. j), în contextul în care pot fi utilizate în acest sens și conturile de plată de la PSP. Tot aici, constatam inaplicabilitatea definiției asupra activității executorilor judecătorești, al căror mandat nu presupune „acordarea asistentei”;</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>imobiliare, ce țin de vânzarea-cumpărarea imobilelor, donația bunurilor, gestionarea mijloacelor financiare, valorilor mobiliare și altor bunuri ale clientului, deschiderea sau gestionarea conturilor bancare, constituirea, înregistrarea sau administrarea persoanelor juridice, gestionarea, cumpărarea, vânzarea bunurilor aflate în administrare fiduciară;</p>		
163.	<p>Articolul 4 alineatul (1) se expune în următoarea redacție: (1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare: p) persoanele care depozitează, comercializează opere de artă sau care acționează ca intermediari în comerțul de opere de artă, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de galerii de artă și case de licitații, inclusiv atunci când această activitate este desfășurată de zone economice libere, în cazul în care valoarea tranzacției sau a tranzacțiilor/operațiunilor ce au legătură între ele, este de 200 000 lei sau mai mult.</p>	<p>cu referire la textul „activitatea este desfășurată de zone economice libere” menționăm că activitatea este desfășurată de rezidenții zonelor economice libere, nu de însăși zonele respective. Propunem revizuirea punctului.</p>	<p>Se acceptă</p>
164.	<p>Articolul 4 La alineatul (2), textul ”cel târziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune” se substituie cu ”cel târziu până la data de 5 a lunii următoare de gestiune” iar cuvintele ”și juridice” se exclud.</p>	<p>Referitor la modificarea propusă în pct. 3 din art. I din proiect, cu referire la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 308/2017, nu susținem excluderea sintagmei „și juridice”, întrucât conform art.33, alin. (5) din Legea 62/2008, persoanele juridice menționate la art.30 alin.(1) lit.a și b) sînt obligate să declare în scris organelor vamale ale Republicii Moldova toate valorile valutare care se introduc în /se scot din Republica Moldova. Tot cu referire la acest punct, propunem</p>	<p>Se acceptă</p>

		înlocuire sintagmei „băncile licențiate” cu cuvântul „bănci”.		
165.	Articolul 5 alineatul (1) la litera b), după cuvintele ”prin intermediul” se completează cu textul ”serviciului de plăți poștale și al”, iar cifra ”300000” se substituie cu cifra ”200000”;	Aferent modificărilor propuse la art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 308/2017, considerăm inoportun a fi inclus textul „serviciului de plăți poștale și al”, deoarece serviciile de plăți prestate de furnizorii de servicii poștale se încadrează în serviciile de plată prestate de prestatorii de servicii de plată (definiți în art. 5 alin. (1) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică).	Se acceptă	
166.	Articolul 5 la alineatul (4), după cuvintele ”conturi anonime” se completează cu textul ”sau casete de siguranță anonime și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime”;	La modificările propuse la art. 5 alin. (4) din Legea nr. 308/2017, comunicăm că nu este clar după care cuvinte „conturi anonime” se completează cu un text, ținând cont de faptul ca în alineatul respectiv sunt indicate de două ori cuvintele „conturi anonime”. Totodată, la textul care se propune a fi completat „sau casetele de siguranță anonime și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime”, considerăm oportun excluderea cuvântului „nici”, deoarece în sintaxa actuală nu își găsește relevanță.	Se acceptă parțial prin redactarea propunerii de modificare.	
167.	Articolul 5 la alineatul (8), cifra ”200000” se substituie cu cifra ”500000”;	La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la identificarea clienților la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem revizuirea pragului aplicat sau, eventual, examinarea oportunității excluderii acestuia, având în vedere, pe de o parte, pragurile de identificare a persoanelor stabilite în Recomandările FATF -GAFI, iar pe de altă parte, riscurile potențiale asociate operațiunilor de schimb valutar	Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare.	

168.	Articolul 5 ¹	<p>identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului.</p> <p>Cu referire la pct. 5, art. I din proiect, aferent includerii unui articol nou – art. 5¹: i) atenționam, că termenul de „control” este un concept-cheie al noțiunii de „beneficiar efectiv” și urmează a fi definit;</p> <p>ii) constatăm că noțiunea de la lit. a), alin. (2) este confuză, deoarece definește beneficiarul efectiv al persoanei juridice drept persoana care deține sau controlează în ultima instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-pași, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace. Ulterior, deținerea unei cote de cel puțin 25% (în capitalul anumitor entități) este definită drept un criteriu al exercitării dreptului de proprietate (direct/indirect).</p> <p>Observăm, că definiția generică din prima propoziție a literei a), nu stabilește cota procentuală deținută în capitalul entității, care ar conduce la calificarea deținătorului drept beneficiar efectiv (în virtutea criteriului de „deținere”, și nu cel al „controlului”). Înțelegem, că cota de 25% reprezintă doar una dintre cotele, deținerea cărora poate conduce la incidența statutului de „beneficiar efectiv”, fiind posibilă calificarea unei persoane drept beneficiar efectiv și în cazul altor dețineri, situate sub 25% (fără a fi aplicabil criteriul de „control”). Având în vedere importanța acestei noțiuni, atât pentru această lege, cât și pentru multe</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea conform art. 5¹ este în conformitate cu prevederile Directivei 2018/843</p>
------	--------------------------	---	--

		<p>alte legi care fac trimitere la noțiunea respectivă, considerăm necesară revederea atență a acesteia, pentru a prescrie clar deținerile care conduc la incidența statutului de „beneficiar efectiv” și termenul de „control”, care va fi aplicabil în toate celelalte cazuri; iii) sugerăm corelarea lit. b) cu prima parte a alin. (2), având în vedere că noțiunea se explică prin aceeași sintagmă – „Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: [...]” și „b) 3. beneficiarul efectiv/ beneficiarii efectivi”.</p>	
169.	<p>Articolul 8 alineatul (2) la litera c), la final se completează cu următorul text: ”a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client”; la alineatul (5) litera c), la final se completează cu textul ”și, după caz, a patrimoniului”;</p>	<p>Cu privire la pct. 8, art. I din proiect aferent articolului 8 din Legea nr. 308/2017, semnalăm că nu este clar în ce cazuri are loc identificarea sursei patrimoniului clientului.</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei UE 2015/849, entitățile raportoare urmează să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p>
170.	<p>Articolul 8¹ (7) Măsurile prevăzute la alin. (5) se aplică, de asemenea, membrilor de familie sau persoanelor cunoscute ca fiind asociați apropiați ai unor astfel de persoane expuse politic.</p>	<p>Cu privire la pct. 9, art. I din proiect aferent articolului nou 8¹ consemnăm că alin. (7) din articol face referință la alin (5) din articolul 8, fapt ce urmează a fi specificat. Prin urmare, propunem după textul „la alin. (5)” să se includă sintagma „din art. 8”. Totodată, recomandăm revederea /definirea termenilor „relație strânsă”, „beneficiu de facto”.</p>	<p>Se acceptă parțial Prevederile propuse în proiect transpun prevederile Directivei UE 2018/843.</p>
171.	<p>Articolul 9 alineatul (2), prima propoziție se expune în următoarea redacție:</p>	<p>Referitor la modificarea propusă la pct. 10 din art. I al proiectului aferent art. 9 alin. (2) din Legea nr. 308/2017, propunem revizuirea textului „sau de</p>	<p>În lipsa unei argumentări privind incertitudinea, propunerea de modificare nu poate fi analizată.</p>

	<p>”Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv, copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale.”</p>	<p>la data unei tranzacții” dat fiind caracterul incert al formulării respective.</p>	
172.	<p>Articolul 11 alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele, cu excepția entităților raportoare prevăzute la lit. j), l) și n). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.</p>	<p>Conform pct. 12 din art. I al proiectului, alineatele (2) și (3) din art. 11 se expun în redacție nouă. Nu este clar la care entități raportoare se face referință în alin (2), expus în redacție nouă. În redacția enunțată nu este specificat la care articol se referă lit. j) l) n). Consecvent, nu este clar conținutul obligației de raportare în cazul entităților raportoare de la art. 4 lit. c), i), j), l), n). Atenționăm în acest context și asupra carențelor în numerotarea acestor alineate/litere din art. 4).</p>	<p>Nu se acceptă Art. 11 alin. (1) se referă la obligația de raportare a tranzacțiilor suspecte de către toate tipurile de entități raportoare. Art. 11 alin. (2) și (3) se referă la tipul de tranzacții și categoriile de entități relevante. Faptul că nu este referință la art. 4 alin. (1) lit. j), l), n), corespunderă acestor entități raportoare raportează doar tranzacțiile suspecte.</p>

(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:

a) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei;

b) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. p), despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;

c) entitățile raportoare - notarii prevăzuți la art. 4 alin. 1) lit. j) și entitățile raportoare prevăzute la lit. i) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 300000 lei;

d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. a) și k) , în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei.

e) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. k) și o) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, realizate în numerar sau virament;

Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.”

173.	<p>Articolul 13 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul conținut:</p> <p>”(3¹) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în dependență de complexitatea și natura activității entității raportoare supravegheate, în scopul testării conformității acesteia cu politicile, controalele interne și procedurile respective stabilesc cerințele privind efectuarea auditului independent.”</p>	<p>La pct. 14 art. I din proiect, aferent art. 13 alin. (3) indice prim – formula „testarea conformității” pare improprie acestei acțiuni, cel puțin în redacția propusă, care pare să inducă ideea efectuării auditului în scopul testării de către autoritatea de supraveghere.</p>	<p>Se acceptă Cuvântul ”testării” se substituie cu cuvântul ”verificare”</p>
174.	<p>Articolul 13 (4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează:</p> <p>a) persoana cu funcție de conducere de rang superior responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;</p> <p>b) persoana cu funcție de răspundere responsabilă de asigurarea conformității;</p> <p>c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	<p>Tot la pct. 14 art. I din proiect, aferent art. 13, alin. (4) indice prim, corelat cu prevederile Legii 75/2022 – observăm că alineatul nou-introdus în art. 13 din Legea 308/2017 definește categoriile de persoane care sunt desemnate cu atribuții de executare a Legii 308/2017. Propunem revederea termenului de „persoana cu funcție de răspundere” sau precizarea acestuia, precum și asigurarea corelării acestor noțiuni cu cele din textul Legii 75/2022. La fel, nu este clară necesitatea reținerii obligației entității raportoare de a comunica persoana desemnată – angajat, având în vedere excluderea acestei categorii de persoane din sfera subiecților pasibili sancționării potrivit Legii 75/2020.</p>	<p>Se acceptă parțial Persoanele desemnate sunt reglementate nu doar sub aspectul de sancționare, dar și de obligația de instruire, certificare etc.</p>
175.	<p>Articolul 14 se completează cu alineatul (6¹) cu următorul conținut:</p> <p>”Organul înregistrării de stat asigură accesul public, în mod automatizat, a informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi, inclusiv în limba engleză, pe pagina sa web oficială”</p>	<p>Cu referire la modificările propuse în pct. 16 din art. I al proiectului menționăm că, art. 34 indice 1 din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali deja prevede obligația organului înregistrării de stat de a asigura vizualizarea publică a informației din Registrul de stat pe pagina sa web oficială (inclusiv numele,</p>	<p>Nu se acceptă Conform Raportului de evaluare a cadrului legal și normativ al Republicii Moldova de către Forumul Global al OCDE privind transparența și schimbul de informații în scopuri fiscale au fost relevate deficiențe cu privire la evidența informațiilor privind fondatorii (asociații/acționarii) și beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice, a informațiilor bancare și contabile, accesul</p>

		<p>prenumele, fara de reședință ale beneficiarului efectiv/ beneficiarilor efectivi ai persoanei juridice și ai întreprinzătorului individual). Prin urmare, acest alineat dublează prevederile arătate mai sus și pare a fi redundant, singura diferență fiind precizarea că informația trebuie să fie și în limba engleză</p>	<p>public la datele privind entitățile juridice înregistrate în Republica Moldova, inclusiv beneficiarii efectivi ai acestora. Astfel, raportul conține recomandări de îmbunătățire a domeniilor vizate și include prevederi cu privire accesul la astfel de informații. Totodată, în contextul deținerii de către Republica Moldova a calității de stat candidat, este imperativ luarea în considerare a posibilității de interconexiune a bazelor de date.</p>
176.	<p>La articolul 16 alineatul (3), textul ”urmării penale și nu poate fi pusă la baza sentinței, cu excepția concluziilor formulate ca urmare a investigațiilor financiare efectuate în temeiul prezentei legi” se substituie cu următorul text ”unor proceduri judiciare, civile, administrative sau penale și nu poate fi pusă la baza sentinței, cu excepția faptelor ce constituie încălcări în conformitate cu prevederile Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor.”</p>	<p>Ce ține de propunerea prevăzută la pct. 19, art. I din proiect, aferent art.16 alin.(3) prin care se intenționează ca orice informație obținută de la SPCSB în adresa organelor cu funcții de supraveghere să nu poate fi pusă la baza sentinței (cu excepția faptelor prevăzute în Legea nr. 75/2020), atenționăm că în cazul procesului de autorizare/licențiere/emiterii unei permisiuni de achiziționare a cotei într-o instituție licențiată, aparent, din redacția propusă, concluziile formulate de SPCSB ca urmare a investigațiilor financiare nu vor mai putea fi utilizate, ce implică un risc enorm de intrare pe piața financiară a unor actori care nu sunt potriviți și adecvați în sensul Legii 308/2017 și a altor acte normative relevante (Legea 208, Legea 114 etc.). Pe de altă parte, redacția respectivă ar putea fi interpretată în sensul admiterii situațiilor în care SPCSB va constata anumite încălcări în domeniul PCSBFT, va remite aceste constatări organelor de supraveghere, iar acestea din urmă vor fi ținute de constatări SPCSB pentru a aplica</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>sancțiunile corespunzătoare – ipoteză inadmisibilă, care distorsionează delimitarea competențelor și responsabilității autorităților publice. Propunem revizuirea prevederilor respective.</p>	
177.	<p>Articolul 20 alineatul (1) la punctul 1), după cuvintele ”entităților raportoare” se completează cu textul ”, altor autorități și instituții publice competente, după caz”;</p> <p>punctul 2) la litera a), după cuvintele ”clienții acestora” se completează cu textul ” autoritățile și instituțiile publice competente”;</p> <p>la litera f), după cuvântul ”autoritățile” se completează cu ”și instituțiile”.</p>	<p>Ce ține de propunerea specificată în pct. 22, art. I din proiect, aferent art. 20 propunem prevederea drepturilor Serviciului în raport cu autoritățile publice în conformitate cu cadrul european aplicabil.</p>	<p>Din cauza lipsei argumentării, propunerea de modificare nu poate fi analizată.</p>
178.	<p>Articolul 33 la alineatul (4), textul ”, fapt despre care notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării” se exclude;</p>	<p>Cu referire la propunerea excluderii din pct. 26, art. I din proiect, aferent art. 33, alin. (4) din Legea nr. 308/2017 a prevederii „fapt despre care notifică persoana fizică sau juridică subiect al sistării” menționăm următoarele. Conform prevederilor art. 61 alin. (2) din Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică „În cazul în care prestatorul de servicii de plată refuză executarea unui ordin de plată, el notifică pe utilizatorul serviciilor de plată cu privire la refuz și, dacă alte legi nu interzic, comunică motivele refuzului, precum și procedura de remediere a oricăror erori de fapt care au determinat refuzul”. Astfel, excluderea prevederii sus-vizate din Legea nr. 308/2017 va genera contradicție cu normele Legii nr.</p>	<p>Nu se acceptă Legea 308/2017 stabilește cadrul legal de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. În acest sens, prestatorii de servicii de plată fiind subiecți ai acestei legi, nu pot invoca neexecutarea Legii nr. 308/2017, prin prisma Legii nr. 114/2012. Notificarea persoanei, în cazul aplicării măsurilor asiguratorii conform Legii nr. 308/2017, poate fi un factor care afectează investigațiile financiare, în cazul demarării lor de către SPCSB.</p>

		<p>114/2012, precum ar putea crea impedimente pentru activitatea prestatorilor de servicii de inițiere a plății, în special interacțiunea acestor prestatori cu prestatorii de servicii de plată care oferă servicii de administrare cont plătiturilor (conform modificărilor operate la Legea nr. 114/2012 prin Legea nr. 209/2022, care vor intra în vigoare din 05.08.2024).</p>	
179.	<p>Articolul 33 la alineatul (5), după cuvintele "entitatea raportoare" se completează cu următorul text "autoritatea și/sau instituția de drept public";</p>	<p>Tot cu referire la pct. 26, art. I din proiect, aferent art. 33, alin. (5) urmează a fi revăzută includerea autorităților publice în sfera destinatarilor deciziilor corespunzătoare ale Serviciului, cel puțin în partea care vizează BNM, pentru a nu admite situații în care deciziile care vizează măsuri ce urmează a fi luate de entitățile raportoare sunt adresate BNM.</p>	<p>Nu se acceptă Deciziile vor fi transmise către destinatar, conform subiectului vizat în decizie și a competențelor deținute.</p>
180.	-	<p>Propunem includerea în proiect a unei modificări suplimentare cu referire la art. 15, alin. (8) din Legea nr. 308/2017 întrucât, sintagma „deținerea funcțiilor de conducere ale beneficiarului efectiv” pare a fi eronată din următoarele considerente. Noțiunea de beneficiar efectiv se referă la o persoană fizică, astfel cum este definită în legea în vigoare, dar și în varianta proiectului de lege supus examinării. Prin urmare, funcțiile de conducere s-ar referi mai degrabă fie la entitatea raportoare, fie la deținătorii/fondatorii/asociați/acționari - persoane juridice, dar nu la beneficiarul efectiv - persoană fizică.</p>	<p>Nu se acceptă Prevederile privind beneficiarul efectiv au fost transpuse din Directiva 2018/843.</p>
181.	-		<p>Se acceptă Ordinea entităților raportoare prin proiect va fi ajustată la Legea nr. 209/2022.</p>

		<p>i) din Legea nr. 308/2017, care va intra în vigoare la data de 05.08.2024. Astfel, sugerăm ca propunerea modificării ordinii entităților raportate prin proiect să fie ajustată la Legea nr. 209/2022 sau să fie păstrată ordinea actuală cu adăugarea entităților raportate noi la sfârșitul art. 4 alin. (1) din proiect.</p>	
182.	-	<p>Pentru entitățile raportate prevăzute la art.4 alin. (1) lit. j), conform pct.3, art. I din proiect, nu au fost identificate prevederi aplicabile în art. II de modificare a Legii 75/2022.</p>	<p>Se acceptă cu includerea modificărilor respective</p>
183.	-	<p>De asemenea, tot cu referire la art. II din proiect, având în vedere prevederile art. 34 alin. (3) - (5), care prevăd dreptul și discreția exclusivă a BNM de a aplica anumite sancțiuni unor entități raportate, atenționăm asupra prevederilor din Capitolul IV din Lege care induc concluzia posibilității Serviciului de a aplica aceste sancțiuni. Considerăm necesară revvederea acestor prevederi, pentru asigurarea uniformizării cadrului legal și excluderii echivocului. Drept reper pot fi preluate prevederile corespunzătoare din proiectul de lege 406/2022, referit supra.</p>	<p>În lipsa unei propuneri de modificare, nu este clar care prevederi urmează a fi amendate.</p>
184.	<p>La articolul 63, textul ”și juridice în conformitate cu legislația, precum și a informațiilor referitoare la cazurile identificate de introducere și/sau scoatere ilegală în/din țară a valorilor valutare” se exclude.</p>	<p>Tot în contextul art. II din proiect, considerăm necesară revizuirea modificării din pct. 47 aferent excluderii textului „și juridice în conformitate cu legislația, precum și a informațiilor referitoare la cazurile identificate de introducere și/sau scoatere ilegală în/din țară a valorilor valutare” din art. 63 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, având în vedere cele menționate în pct. 6.4. de mai sus.</p>	
185.	-	<p>Propunem completarea proiectului de lege cu un articol nou cu următorul conținut: „Articolul 3 punct 15) din Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară va avea următorul cuprins: „15) beneficiar efectiv – persoană astfel cum este definită de Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și combaterea terorismului.”.</p>	<p>Se acceptă</p>
Centrul Național Anticorupție			
186.	Articolul 13 ¹	<p>La art. I pct. 15 din proiect se propune ca Regulamentul Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului să fie aprobat de către Guvern. Totodată, nu este clar statutul juridic al Centrului de instruire, sursa de finanțare, regimul de activitate al Consiliului Consultativ (membrii vor fi sau nu remunerați), precum și regimul juridic aplicabil instruirilor efectuate (gratuite/contra cost, sunt obligatorii instruirile sau facultative, etc.). De asemenea, sintagma ”la solicitare, instruirea și certificarea poate fi acordată și altor subiecți” este confuză și nu relevă claritate referitor la subiecții care pot solicita instruire și certificare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	<p>Se acceptă Ulterior aprobării proiectului respectiv, se va propune aprobarea prin Hotărâre de Guvern a aspectelor ce țin de activitatea Centrului de instruire.</p>
187.	Articolul 18 se expune în următoarea redacție: ”Serviciul poate renunța justificat, la orice etapă, să desfășoare procedura de control, informând în scris entitatea raportoare	<p>La art. II pct. 13 din proiect stabilește o discreție excesivă Serviciului de a renunța la procedura de control. Astfel, sintagma ”renunță justificat” nu relevă suficient de clar și previzibil cazurile în</p>	<p>Se acceptă prin excluderea propunerii de modificare</p>

	supusă controlului despre acest fapt, în termen de 5 zile de la emiterea deciziei, în care se indică motivele renunțării la procedura de control.”.	care poate interveni ”renunțarea la procedura de control”, fapt care reprezintă un factor de risc, iar la aplicare să genereze riscuri de corupție. De asemenea, nu este clar la care tip de control (planificat sau cel inopinat) poate fi aplicabilă această normă.	
188.	-	<p>Suplimentar, menționăm că potrivit art. 25 alin. (1) al Legii integrității nr. 82/2017, eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass mediei.</p> <p>În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 25 alin. (3) lit. a), art. 28 alin. (4) ale Legii prenotate, expertiza anticorupție, în calitate de măsură de control al integrității în sectorul public, se va efectua doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate.</p> <p>Proiectul propus pentru expertiza anticorupție, nu este însoțit de avizele instituțiilor implicate în procesul de avizare/sinteza recomandărilor recepționate în cadrul consultării publice, fapt ce presupune că ulterior redacția proiectului poate suferi modificări și completări.</p> <p>Urmare a celor expuse, solicităm respectuos expedierea în adresa CNA a proiectului definitivat, pentru efectuarea expertizei anticorupție.</p>	Se acceptă
189.	-	<p align="center">Centrul de Antreprenoriat și Politici Economice</p> <p>Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea</p>	Se acceptă prin includerea în proiect a unor norme suplimentare privind crearea,

	<p>și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și a Legii nr.75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor este o inițiativă care vine să îmbunătățească cadrul normativ național și să-l alinieze la standardele și angajamentele internaționale asumate de către Republica Moldova .</p> <p>Acest proiect de lege abordează un aspect important pentru securitatea economică a țării, fiind definit beneficiarul efectiv al companiilor și reglementate cerințe obligatorii și proceduri care se referă la informațiile privind persoana care deține sau controlează în ultimă instanță companiile din sectoare importante a economiei. Aceste norme sunt importante și în contextul scandalurilor de rezonanță regională și internațională, care a implicat Republica Moldova în ultimii 10 ani. Mai multe detalii despre acest subiect pot fi găsite în Raport de analiză: Mecanismul de evaluare a investițiilor străine directe, elaborat de către CAPE.</p> <p>Propuneri pentru proiectul de lege</p> <p>Propunere: Proiectul de lege trebuie să prevadă norme exprese privind transparentizarea informației cu privire la beneficiarii finali ai companiilor.</p> <p>Argumentare: Începând cu anul 2020, informații detaliate cu privire la companiile înregistrate în Moldova era posibil de obținut doar de la Agenția Servicii Publice (ASP) și doar dacă persoana era înregistrată ca operator de date cu caracter personal. În luna martie</p>	menținerea și accesul la Registrul beneficiarilor efectivi.
--	---	---

2020, ASP, sub idea creării unei noi platforme de date publice, a închis accesul la registrul public, limitând astfel accesul la informație, fiind posibilă doar opțiunea de prezență fizică pentru a consulta dosarul companiilor. Mai mult ca atât, odată cu începerea pandemiei acest acces a fost limitat la trei companii pe zi. Astfel, sub paravanul protecției datelor cu caracter personal, dar și a reformei, a fost limitat accesul publicului la informațiile de interes public.

Analizând experiența internațională se observă un interes sporit în transparentizarea informației cu privire la beneficiarii finali ai companiilor. Legea privind transparența corporativă din SUA, aprobată la 1 ianuarie 2021 are ca scop obligarea companiilor cu răspundere limitată să publice mai multe informații, inclusiv cele cu privire la beneficiarul final. Scopul acestei legi este lupta împotriva cleptocrației. Pe de altă parte, autoritățile din Marea Britanie, prin intermediul Casei companiilor din Marea Britanie (agenție guvernamentală autofinanțată care gestionează registrul public a companiilor înregistrate în Marea Britanie) publică nu doar informația cu privire la beneficiarul final, dar și informații financiare sau decizii.

Conform experienței internaționale, și anume cea a Biroului Comisarului pentru informații din Marea Britanie, datele cu privire la companii nu reprezintă date cu caracter personal, iar acestea trebuie să fie disponibile publicului larg. Mai mult ca atât, din 2021 Parlamentul britanic a aprobat o lege prin care teritoriile

		offshore aflat sub jurisdicția britanică sunt obligate să publice informația cu privire la beneficiarul final.	
	Asociația Businessului European		
190.	<p>Pct.2. Art. 3 se completează cu noțiunea, cu următorul cuprins:</p> <p>“tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate</p>	<p>Nu există o claritate privind modalitatea de identificare a tranzacțiilor care au legătura între ele – spre exemplu, tranzacțiile de pe conturile executorilor judecătorești, care constau în ridicari de numerar consecutive pentru achitarea datorilor fata de diferiți creditori - se vor considera tranzacții care au legătura între ele sau nu?</p> <p>Pentru a se asigura stabilitatea, accesibilitatea și coerența legii, definiției propuse este oportun a-i fi aduse clarități, după cum urmează:</p> <p>1) Necesită specificare cu privire la care tranzacții concret va fi necesar de raportat prin formular (spre exemplu, din 3 tranzacții care au legătură între ele,</p> <ul style="list-style-type: none"> - O tranzacție în valoare 50 000 lei - O tranzacție în valoare 100 000 lei, - O tranzacție în valoare 250 000 lei, <p>Doă tranzacții cad sub incidența acestei definiții, ca urmare câte și care tranzacții trebuie raportate?</p> <p>2) Este foarte dificilă automatizarea identificării elementelor comune, ca ulterior pentru acestea să se formeze formulare.</p> <p>3) Elementul comun “natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate” sunt interpretabile. Necesită a se da claritate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>În vederea elucidării aspectelor de ”legătură între ele” s-a modificat alineatul (2) art. 11 prin stabilirea unui termen de 30 zile.</p>
191.	Noțiunea relații de afaceri se propune în următoarea redacție:		Nu se acceptă

	<p>Relație profesională legată de activitățile prestate raportoare prevazute la art.4 alin(1) din prezenta lege despre care, la momentul stabilirii contractului se considera a fi de o anumita durata</p>	<p>deplin clar dacă relațiile de afaceri cu entitățile comerciale în scopul furnizării unității de raportare cu produse de igienă, mobilier etc. se încadrează în această definiție. În acest caz, partenerul nu este un client al unității raportoare, dar nu este clar dacă aceste relații se încadrează în definiția unei relații de afaceri.</p>	<p>Relație de afaceri, conform definiției propuse, se referă la activitățile prestate de către entitățile raportoare. Astfel, art. 4 alin. (1) include entități raportoare conform specificului activității prestate față de clienți și care nu are legătura cu producerea/comercializarea produselor de igienă, mobilier etc. care sunt aferente activității curente.</p>
192.		<p>Introducerea noțiunii "activ virtual" necesita determinarea măsurilor de reducere a riscurilor asociate acestora. În prezent, nu există cerințe față de măsuri de precauție cu furnizorii de active virtuale și clienții care le folosesc</p>	<p>Nu se acceptă Conform proiectului propus, furnizorii de servicii privind activele virtuale vor avea calitate de entitate raportoare. Corespunzător, această categorie de entități raportoare vor fi obligate să aplice prevederile Legii nr. 308/2017 și Legii nr. 75/2020.</p>
193.	<p>Articolul 13¹</p>	<p>1. Din definiția propusă rezultă că Diplomele, certificările emise de organizații internaționale și instituții de învățământ, precum CAMS, ACCA, ICA etc. nu sunt recunoscute ca certificare relevantă în ciuda cotației lor internaționale? 2. Nu se face referire la actul normativ care reglementează Centrul de instruire continua in domeniul AML, drepturile, îndatoririle, componența acestuia. Lipsa unei reglementări adecvate a procesului de certificare poate crea condiții favorabile pentru corupție. De asemenea, ținând cont de competente autorității de reglementare în aprobarea funcțiilor cheie pentru posturile de AML \ Cconformitate și competențe de certificare în același domeniu, poate apărea o situație care să conducă la un conflict de interese, abuz de autoritate și utilizarea procesului de certificare ca</p>	<p>Se acceptă Proiectul se completează cu un alineat nou privind situația deținerii unor certificate în domeniu.</p>

194.	<p>Pct. 4 Articolul 5 alin. (1) La litera a) cuvântul "până" se exclude</p>	<p>mecanism de manipulare a procesului de aprobare pentru o funcție cheie (Bazate pe opinia subiectiva). 3. Nu există precizări privind certificarea obligatorie, recunoașterea certificatelor primite anterior, subiectele certificării etc.</p>	
		<p>Prevederea propusă este neaplicabilă, propunem excluderea acesteia. Or, Băncile în procesul cunoașterii clienței acumulează informații până la inițierea relațiilor de afaceri (încheierea contractului). Cu trimitere la modificarea propusă, ce implică completarea art. 5 cu alin. (21), în care sunt descriși factorii pe care entitățile raportoare le iau în considerație la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, menționăm că toți factorii propuși în modificarea legislativă, sunt luați la moment în considerare de către Bancă până la inițierea relației de afaceri (scopul inițierii relației de afaceri, tipul serviciilor solicitate, etc)</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 11 din Directiva UE 2015/849, este stabilită necesitatea de aplicare a măsurilor de precauție privind clienții "la stabilirea unei relații de afaceri".</p>
195.	<p>Pct. 4 Articolul 5 alin. (1) Cifra „,300 000” se substituie cu cifra „,200 000”</p>	<p>Prevederea propusă nu este oportună, reieșind din actualitatea crizei economice din țară propunem nemodificarea acestei prevederi legislative. Totodată, atragem atenția asupra amplificării presiunilor inflaționiste, precum și deprecierea leului moldovenesc, prin urmare la moment înăsprirea măsurilor de precauție este nerezonabilă.</p>	<p>Nu se acceptă Modificarea respectivă are drept scop alinierea prevederilor art. 5 cu art. 11 din Legea nr. 308/2017.</p>
196.	<p>se propune de a include definiția noțiunii "Persoana juridică fara scop lucrativ"</p>	<p>În cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ, nu este destul de clar în privința identificării BE, care anume categorie este BE, oricare? Sau toate? A se vedea lit. b a aceluiași articol unde se</p>	<p>Comentariu: În cadrul procesului de identificare a beneficiarului efectiv, entitatea raportoare, în baza actelor prezentate de către client, poate stabili una sau mai multe persoane în calitate de</p>

197.	<p>Articolul 5 (3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat.”</p>	<p>menționează ”toate persoanele” poate o formulare similară ar fi de ajutor. Nu este clar cum va fi organizat procesul de informare? Prin Sistem automatizat, cutii electronice, corespondenta oficiala?</p>	<p>beneficiari efectivi din categoriile prevăzute. Nu se acceptă Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc. Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice. De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare. Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă. În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.</p>
198.	<p>Pct. 4 alin. (2) lit. a) va avea următorul cuprins: “a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau</p>	<p>Conform redacției propuse – nu este clar ce se are în vedere prin „serviciilor de încredere relevante”? De asemenea ce se are în vedere prin sintagma ”sursă sigură și independentă”?</p>	<p>Se acceptă Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice.</p>

	<p>informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”</p>	<p>Ce presupune formularea „sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”.</p> <p>Întrucât în lege nu este definită/exemplificată noțiunea de sursă sigură, precum și noțiunea de sursă independentă, prevederea menționată este neclară. Norma propusă trebuie să corespundă criteriilor de calitate: accesibilitate, previzibilitate și claritate.</p> <p>Conform pct. 44 din Directiva UE 2018/843, este important să se asigure faptul că normele de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului sunt puse în aplicare în mod corect de către entitățile obligate.</p> <p>Considerăm oportună revizuirea propunerii, cu stabilirea concretă a condițiilor/criteriilor care urmează să le întrunească sursele sigure, precum și sursele independente. Or, acest aspect nu poate fi lăsat la discreția entităților raportoare.</p>	
199.	<p>Pct. 4 Articolul 5 se completează cu alineatul 2¹) cu următorul conținut:</p> <p>2¹) La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori:</p> <ol style="list-style-type: none"> scopul inițierii unei relații de afaceri sau efectuării unei tranzacții ocazionale tipul serviciilor solicitate destinația plății <p>c) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client</p>	<p>Propunem excluderea lit. „c), destinația plății”. Motivate:</p> <ol style="list-style-type: none"> se dublează cu ideea indicată la lit. a), care conține inclusiv informația cu privire la destinația plății reieșind din sute de tranzacții pe care clienții le planifică/execută, este imposibilă obținerea unei informații complete (toate tipurile de destinația plății) la etapa inițierii relațiilor de afaceri. 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alineatului 21) este necesar în vederea oferirii unei prevederi care ar oferi posibilitatea entităților raportoare de a avea stabilite un set minim de factori în vederea efectuării evaluării scopului și naturii relației de afaceri.</p> <p>Corespunzător, în baza prevederile propuse, entitatea raportoare va lua în considerare, după caz, factorii relevanți clientului pe care îi va analiza și va fi în posibilitate să stabilească gradul de risc aferent clientului analizat.</p>

	d) frecvența și durata relației de afaceri	Urmează a fi corectată eroarea la consecutivitatea literelor, de două ori fiind indicată lit. c) La factorul "volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client", după cuvântul tranzacțiilor propunem adăugarea cuvântului "preconizate/" Cu referire la factorul propus la lit. d), propunem revizuirea sau excluderea acestuia. Motivarea este faptul, că în cazul unor servicii bancare, spre exemplu la deschiderea conturilor bancare, nu este stabilită o durată anumită. Răspunsul la această întrebare, va fi întotdeauna același: nu se cunoaște.	
200.	Articolul 5 la alineatul (4), după cuvintele "conturi anonime" se completează cu textul "sau casete de siguranță anonime și nici servicii de acceptare spre plată a cardurilor preplătite anonime";	Prevederea propusă este irealizabilă la eliberarea mijloacelor bănești prin bancomate.	Se acceptă parțial prin redactarea propunerii de modificare.
201.	Pct. 4. Articolul 5 la alin. (12) sintagmele „lit. a) și b) se exclud”	Considerăm neoportună această modificare. Or, ar fi neclară legea, cu neindicarea în ce cazuri urmează a fi verificată identitatea beneficiarilor. O prevedere care să conțină doar sintagma "în cazurile menționate", cu nespecificarea acestora, ar constitui o normă juridică imprecisă.	Nu se acceptă Excepția normei nu afectează cazurile de aplicare stabilite în alineatul 11.
202.	Art. 5 se completează cu art. 51 cu următorul conținut: a) [...] Deținerea a cel puțin 25 % sau participarea în capitalul social al unei societăți într-un procent de puțin 25 % [...]	S-a admis o eroare, presupunem că urmează a fi indicat „de cel puțin 25%”	Nu se acceptă Se consideră oportun păstrarea redacției propuse.
203.	Art. 5 se completează cu art. 51 cu următorul conținut: 51 Beneficiarul efectiv [...]	În situația în care toate aceste 5 categorii fac parte dintr-o anumită persoană juridică fără scop lucrativ, care din categoriile indicate urmează a fi	Comentariu: În cadrul procesului de identificare a beneficiarului efectiv, entitatea raportoare, în baza actelor prezentate de către client, poate stabili una

	<p>(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: [...] c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. asociații sau fondatorii 2. Membrii în consiliul director 3. Persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia 4. în cazul asociațiilor, categoria de persoane fizice ori, după caz, persoanele fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite, respectiv, în cazul fundațiilor, categoria de persoane fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite 5. oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ 	<p>considerate beneficiari efectivi? Propunem a se da precizie acestei norme.</p>	<p>sau mai multe persoane în calitate de beneficiari efectivi din categoriile prevăzute.</p>
204.	<p>Se completează cu art. 5¹ cu următorul cuprins: [...] (3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare SFS</p>	<p>Propunem detalierea, ce trebuie concret să conțină informația trimisă către SFS. Reieșind din faptul că urmează a fi prioritizate canalele electronice de furnizare a informației, este necesar a se da claritate cu privire la forma/conținutul concret a informațiilor ce urmează a fi furnizate. De asemenea care este scopul acestei informări în adresa SFS?</p>	<p>Nu se acceptă Un proiect de lege nu poate stabili în detaliu toate procesele aferente procedurii de informare. Corespunzător, în acest sens, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar în vederea implementării acestei norme care va stabili prevederi privind modalitatea de transmitere, forma, conținutul etc. Totodată, cu referire la cazurile de lipsa a informației, menționăm că prevederea propusă se referă la cazurile de divergență dintre informația existentă, înregistrată de către Agenția Servicii Publice. De asemenea, de menționat că, obligația de raportare a acestei categorii de informații se referă la toate entitățile raportoare. Scopul transmiterii informației privind neconcordanța datelor deținute în Registrul de Stat și a celor prezentate de către client</p>

205.	Articolul 6 Alineatul (11) se exclude	Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin 1 art 6 in cazul excluderii alin. 11.	este asigurarea deținerii unor informații corecte, actuale și veridice privind beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi ai unei entități juridice și, inclusiv, dispunerea sancționării cazurilor de declarare falsă. În același context, de notat că, această prevedere este una din recomandările Forumului Global al OECD, care a efectuat o analiză a cadrului legal aferent entităților juridice și beneficiarului efectiv, fiind relevate deficiențe importante în cadrul sistemului.
206.	Articolul 7, lit. g) polițele de asigurare de viață includ prima anuală ce nu depășește valoarea de 50000 de lei sau prima unică ce nu depășește valoarea de 150000 de lei;	Nu este clar cum va fi posibil respectarea prevederilor alin 1 art 6 in cazul excluderii alin. 11. Respectiv toate polițele de asigurări care depășesc aceste valori se supun măsurilor sporite de precauție. In opinia noastră valorile de 20000 MDL si 50000 MDL trebuie actualizate pentru ca nu mai corespund contextului economic. Argumente: 1. Analiza din punct de vedere a creșterii preturilor de consum. 2. Analiza din punct de vedere a evoluției câștigului salarial.	Se acceptă prin modificarea alineatului (1) Nu se acceptă Prevederea respectivă se referă la polițele de asigurări de viață. Astfel, argumentarea de modificare a limitelor în baza creșterii prețurilor și a salariilor nu este oportună, acest fapt nefiind subiectul proiectului de lege.
207.	Articolul 8 alineatul (2) la litera a), după cuvintele ”despre client” se completează cu cuvintele ”și beneficiarul efectiv”;	În situațiile persoanelor juridice cu structură de proprietate foarte complexă este dificilă obținerea informațiilor menționate (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi. Propunem excluderea acestei modificări. Motivare: este imposibilă obținerea informației (genul de activitate, volumul activelor, cifra de afacere, etc.) de la beneficiarii efectivi, reieșind din faptul că acestea sunt persoane fizice și nu dețin astfel de	Nu se acceptă Directiva 2018/843 reiterează importanța identificării beneficiarului efectiv a entităților juridice și stabilește obligații suplimentare în vederea asigurării faptului că entitățile corporative și alte entități juridice înregistrate pe teritoriul țării, entitățile raportoare și autoritățile publice obțin și dețin informații adecvate, corecte și actualizate cu privire la beneficiarul efectiv. Necesitatea de a deține informații corecte și actualizate cu privire la

		<p>informații, astfel această propunere legislativă este neaplicabilă.</p>	<p>beneficiar efecti este un factor-cheie în depistarea infractorilor care, altfel, și-ar putea ascunde identitatea în spatele unei entități juridice de orice tip. Dat fiind că sistemul financiar este interconectat la nivel global, fondurile pot fi ascunse și mutate în jurul lumii, iar persoanele care spală bani și cele care finanțează terorismul, precum și alți infractori utilizează din ce în ce mai mult această posibilitate.</p> <p>Astfel, acest amendament a proiectului transpune prevederile Directivei 2018/843.</p>
208.	<p>Pct. 8 Articolul 8 alin. (2) la lit. c), la final se completează cu următorul text: „a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client”</p>	<p>Ne exprimăm dezacordul cu sintagma propusă “după caz”, aceasta este interpretabilă. Norma juridică urmează să stabilească o conduită precisă și concretă</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane.</p> <p>Corepunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p>
209.	<p>Pct. 8 Articolul 8 la alin. (5) litera c) la final se completează cu textul “și, după caz, a patrimoniului”</p>	<p>Propunerea este interpretabilă. Propunem revizuirea sau excluderea acesteia, atragem atenția asupra faptului că sintagma legislativă “după caz” induce în eroare, iar entitățile raportoare ar întâlni impedimente la aplicarea legislației.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane.</p> <p>Corepunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p>
210.	<p>Pct. 8 Articolul 8 la alineatul (3) litera b), textul „cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu</p>	<p>Prevederea este neaplicabilă. Întru asigurarea faptului că legea modificată este clară și precisă pentru entitățile raportoare care urmează să o pună în</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La moment, în redacția actuală, este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include</p>

	<p>textul “aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante”</p>	<p>aplicare, propunem denumirea organizațiilor internaționale relevante, or nemođificarea normei actuale.</p>	<p>jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emise de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>
<p>211.</p>	<p>Art. 8¹ alin.6</p>	<p>Se impune ca după trecerea perioadei de 1 an entitățile raportoare să nu mai considere calitatea de PEP a clientului? Sau în baza analizei de risc se pot prelungi măsurile de precauție sporită privind clientul pentru o perioadă la latitudinea entității raportoare (prevedere prezentă și Ordinul SPCSB nr. 17/2018)?</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespunzătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.” Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor</p>

			<p>expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitate sa de client, urmează a fi supus unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa. Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>
212.	<p>Pct. 8</p> <p>Articolul 8, la alineatul (7) se completează cu litera c) cu următorul conținut:</p> <p>“c) raportează Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor tranzacția de plată a veniturilor corespunzătoare poliței de asigurare”</p>	<p>Este oportună concretizarea, căror entități raportoare le este aplicabilă norma</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Entitățile raportoare care desfășoară activități de asigurări de viață urmează să aplice prevederile respective.</p>
213.	<p>Pct. 9</p> <p>Se completează cu articolul 81 cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 8¹ Persoanele expuse politic</p> <p>(5) Persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic sunt: [...] b) persoanele fizice care sunt singurii beneficiari efectivi ai unei entități juridice sau a unei construcții juridice cunoscute ca fiind înființate în beneficiul de facto al unei persoane expuse politic”</p>	<p>Propunem excluderea acestei modificări.</p> <p>Băncile nu trebuie să admită situații când persoanele sunt fictive. În situația în care acestea sunt admise, prezintă încălcări ale legislației.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Argumentarea expusă în aviz nu are legătură cu prevederea proiectului.</p>
214.	<p>Pct. 9</p> <p>Se completează cu articolul 81 cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 8¹ Persoanele expuse politic</p> <p>(6) În baza unei evaluări a riscului, a aplicării măsurilor de precauție sporită privind clienții, după expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național</p>	<p>Este necesară concretizarea normei, ce trebuie să presupună această evaluare a riscului. Totodată, propunem expunerea în următoarea redacție:</p> <p>(6) După expirarea termenului de 1 an de la momentul încetării deținerii de către o persoană expusă politic a unei funcții publice importante la nivel național sau internațional, entitățile raportoare nu mai</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 22 a Directivei 2015/849 ”În cazul în care o persoană expusă politic a încetat să fie însărcinată cu o funcție publică importantă de către un stat membru sau o țară terță sau cu o funcție publică importantă de către o organizație internațională, entităților obligate li se impune cel puțin pentru 12 luni să ia în considerare riscul pe care persoana</p>

	<p>sau internațional, entitățile raportoare nu mai consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic</p>	<p>consideră persoana respectivă ca fiind expusă politic</p>	<p>respectivă îl prezintă în continuare și să aplice măsuri corespunzătoare, în funcție de risc, până în momentul în care se consideră că persoana nu mai prezintă niciun risc specific persoanelor expuse politic.”</p> <p>Cerințele referitoare la persoanele expuse politic au un caracter preventiv și nu sunt de natură penală și nu ar trebui să fie interpretate ca o stigmatizare a persoanelor expuse politic în sine ca fiind implicate în activități criminale.</p> <p>Astfel, la expirarea termenului de 12 luni, persoanele expuse politic, în calitatea sa de client, urmează a fi supuse unei evaluări în vederea relevării aspectelor ce țin de activitatea sa. Astfel, persoana expusă politic, chiar și la expirarea termenului de 12 luni, prin activitatea sa, reprezenta și/sau efectua activități/tranzacții cu risc înalt.</p>
<p>215.</p>	<p>Pct. 10</p> <p>Articolul 9 alineatul (2), prima propoziție se expune în următoarea redacție:</p> <p>“Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele</p>	<p>Propunem completarea normei, cu adăugarea după sintagma “documentelor primare”, a următoarelor: “cu excepția ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă, obținute de entitățile raportoare pe suport de hârtie”.</p> <p>Motivarea:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În situația tranzacțiilor neordinare, Băncile deține documente confirmative (contracte, invoice-uri, declarații vamale). 2. Numărul ordinelor de plată, ordinelor incasso, ordinelor de casă deținute de bancă pe suport de hârtie este foarte mare, asigurarea păstrării acestora este practic irealizabilă. 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor Directivei 2015/849 nu sunt stabilite excepții care ar permite omiterea cărora documente care se referă la aplicarea măsurilor de precauție privind clienții, inclusiv copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare.</p>

	<p>analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale”</p> <p>Articolul 10 (5) se exclude</p>	<p>3. Păstrarea acestor documente implică un efort disproporționat față de interesul legitim care ar putea fi lezat.</p>	
216.		<p>Excluderea punctului în acuza aduce la încălcarea drepturilor unității raportoare. Efectuarea controlului fără un reprezentant al unității raportoare creează condiții pentru depășirea atribuțiilor autorității de reglementare, corupție și scăderea calității controlului (persoana desemnata poate să clarifice unele momente din activitatea ceea ce poate să usureze procesul de control)</p>	<p>Nu se acceptă Excluderea respectiva se referă la procedura de control planificata care se efectuează din oficiu în termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.</p>
217.	<p>Pct. 11</p> <p>Articolul 10 alin. (6) se exclude</p>	<p>Propunem excluderea acestei modificări. Or, norma actuală reprezintă un instrument în cadrul proceselor de elaborare al politicilor</p>	<p>Nu se acceptă Norma exclusă nu se referă la procesele de elaborare a politicilor.</p>
218.	<p>Pct. 12</p> <p>Articolul 11 alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: “(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200 000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele, cu excepția entităților raportoare prevăzute la lit. j), l) și n). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până la 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției. (3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și</p>	<p>Conform redacției propuse nu exista o claritate privind algoritmul de identificare a tranzacțiilor care au legatura între ele, care este periodicitatea efectuării tranzacțiilor care au legatura între ele (1 zi, 5 zile, 10 zile)? Propunem excluderea necesității raportării de către Bănci a activităților sau tranzacțiilor clienților realizate prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură cu ele. Motivarea este următoarea: 1) La moment, Banca în procesul de identificare a clienței, identifică tranzacțiile neordinare și obține documente confirmative. În urma analizei de diligență efectuate, în cazul identificării tranzacțiilor suspecte, Banca le raportează SPCSP, inclusiv tranzacțiile</p>	<p>Se acceptă În vederea elucidării aspectelor de ”legătură între ele” s-a modificat alineatul prin stabilirea unui termen de 30 zile.</p>

	<p>Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:</p> <p>a) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500 000 lei;</p> <p>b) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. p) despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200 000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;</p> <p>c) entitățile raportoare – notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j) și entitățile raportoare prevăzute la lit. i) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 300 000 lei;</p> <p>d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) și k), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 lei.</p> <p>e) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. k) și o) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40 000 lei, realizate în numerar sau virament;</p> <p>Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.</p>	<p>a căror valoare este sub limita de 200 000 lei prin numerar</p> <p>2) Reieșind din numărul acestor tranzacții/formulare, Băncile depun eforturi considerabile pentru întocmirea acestora în modul stabilit de legislație. Eforturile depuse sunt disproporționate față de interesul legitim care ar putea fi lezat. Sursele utilizate pentru acest număr enorm de formulare este oportun a fi alocat pentru alte procese ca de exemplu monitorizarea și identificarea tranzacțiilor/activităților suspecte.</p> <p>3) Nu este indicat clar cum se vor calcula perioadele de raportare a acestor tranzacții. Curent este din 10 în 10 zile până la sfârșitul lunii.</p> <p>4) În cazul în care modificările la lege vor fi aprobate în varianta propusă, constatăm o dublare a ipotezei normei de la art. 11 alin. (3) lit. a) și lit. d).</p> <p>Cu referire la redacția normei propuse la art. 11 alin. (3) lit. d), constatăm că aceasta este în contradicție cu redacția normei propuse la art. 11 alin. (2)</p> <p>Cu referire la ultima propoziție "Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției", propunem ca termenul de raportare pentru tranzacțiile menționate în lit a) să nu fie modificate, ci lăsate conform redacției legii actuale, care este următoarea: „cel târziu la data de 15 a lunii următoare lunii de gestiune”,</p>
--	--	--

		<p>reieșind din numărului de astfel de tranzacții, precum și a cerințelor stricte de realizare a acestora.</p> <p>Argumentare: se mărește numărul de formulare în numerar, reieșind din modificările prevăzute în lege (formulări legate de remiteri de bani și tranzacțiile care au legatură între ele)</p>	
219.	<p>Termenul prevazut în alineatul ”Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.” precum și modul de calcul – 5 zile de la momentul efectuării tranzacției este destul de dificil de urmat. O propunere ar fi ca aceste raportări din categoria celor care nu sunt suspecte, care sunt de prag, să fie trimise către Serviciu la o dată fixă, o dată pe luna sau pe săptămână.</p>	<p>Conform redacției propuse și Anexei nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 nu există o claritate privind tipurile de tranzacții care necesită a fi raportate la SPCSB ca și operațiuni cu o valoare de cel puțin 500 000 lei. Atât formularea din redacția nouă, cât și formularea din Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018 privind tranzacțiile limitate este foarte generală, fără o detaliere a tipologiilor de tranzacții care urmează a fi raportate la SPCSB. Rugăm detalierea tipului de tranzacții prin virament ce necesita a fi raportate la SPCSB conform art. 11 (3) in Lege sau in Anexa nr.1 la Ordinul SPCSB nr. 18 din 08.06.2018.</p>	<p>Se acceptă parțial în contextul aprobării modificărilor propuse, cadrul legal secundar va fi modificat corespunzător prevederilor noi.</p>
220.	<p>Pct. 12 Articolul 11 la alineatul (4) sintagma “precum și în cazul comisionului de la deservirea conturilor bancare și al spezelor bancare” se exclude</p>	<p>Propunem după cuvintele „între Banca Națională a Moldovei și Trezoreria de Stat” completarea normei cu „între Bănci și sistemele de remiteri de bani, între Bănci și sisteme internaționale de plată cum ar fi Visa, Mastercard (pentru tranzacțiile legate de acoperirea mijloacelor anterior ridicate de către clienți)”.</p>	<p>Se acceptă</p>
221.	<p>Art. 11 alin. (9) se exclude sintagma...cu confirmare de primire</p>	<p>Excluderea acestei sintagme luând în considerare cazurile frecvente de muncă de proastă calitate a agentului poștal, luând în considerare dimensiunea sancțiunilor în cadrul legii a 75-a - nu este acceptabilă</p>	<p>Se acceptă prin excluderea din proiect</p>

222.	<p>Pct. 14 Articolul 13 alin. (3) la litera b) textul “inclusiv ale celor cu funcții de conducere de rang superior” se substituie cu cuvântul “desemnate”.</p>	<p>Modificarea respectivă este imposibilă a fi realizată, în caz de aprobare. Reieșind din semnificația noțiunii “desemnate”, rezultă că toți salariații Băncii urmează a fi indicați în actele normative interne pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, or toți salariații (inclusiv front-office, back-office) sunt responsabili de activități stabilite în actele normative interne, în domeniul AML.</p> <p>Pentru Bănci, fiind entități raportoare sunt stabilite mai multe controale obligatorii interne și externe pentru domeniul AML:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Audit intern (anual) 2. Audit extern (anul) 3. Controale tematice/inopinate ale BNM 4. Control SPCSB (conform prevederilor prezentului proiect de Lege) <p>Practic banca permanent se afla într-un control, ceea ce negativ afectează procesul de prevenire spălării banilor din motivul ca personalul secției AML este implicat în procesul de control (prezentarea informației, interviuri, analiza și prezentarea comentariilor pe marginea celor depistate de echipa de control, implementarea măsurilor stabilite după control).</p> <p>În Practica europeană bancara așa fel de controale (în afara auditului intern) sunt desfasurate numai în cazul riscurilor identificate în activitatea bancii, nu doar conform planului prestabilit.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În procesele de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea respectării cadrului legal național, entitățile raportoare implică angajații care sunt așți în front-office, cât și în back-office. Respectiv, responsabilitatea privind aplicarea legislației în domeniu este a tuturor angajaților care au tangență aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului, de calificare a gradelor de risc, analiza profilului clientului și a activității sale, raportarea tranzacțiilor etc.</p> <p>Cu referire la controale, menționăm că, propunerea nu are legătură cu prevederea din proiect care se referă la Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere a băncilor și nu la controlul efectuat de către SPCSB.</p>
223.	<p>Pct. 14 Articolul 13 se completează cu alineatele [...] (4²) cu următorul conținut:</p>	<p>Propunem excluderea sau revizuirea sintagmei “certificarea”, or Banca nu poate garanta trecerea testelor de către</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Banca, în calitate de entitate raportoare care trebuie să implementeze cadrul legal</p>

	<p>(4²) Entitățile raportoare asigură instruirea și certificarea persoanelor desemnate conform alin. (41) în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 2 ani</p>	<p>salariați, ca urmare a cursurilor de instruire. După situație, pot fi întreprinse acțiuni în caz de nesustinere a testelor, însă asigurarea certificării nu poate fi pusă în sarcina Băncilor.</p>	<p>aferent prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, trebuie să dispună de un personal calificat și instruit continuu. Astfel, Banca nu poate garanta susținerea certificării de către angajați dar, în situația în care există nesustinere a testelor, apare riscul de incapacitate a îndeplinirii atribuțiilor funcționale de către angajatul respectiv. Corespunzător, acest fapt constituie un risc care poate afecta activitatea băncii.</p>
224.	<p>Pct. 14 Articolul 13 la alineatul (13) textul “inclusiv cele cu funcții de conducere de rang superior” se substituie cu cuvântul “desemnate”</p>	<p>Sub noțiunea de persoanele desemnate conform argumentelor expuse de Banca mai sus, cad toți salariații Băncii, astfel considerăm neoportuna modificarea propusa</p>	<p>Nu se acceptă În procesele de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în vederea respectării cadrului legal național, entitățile raportoare implică angajații care sunt afit în front-office, cât și în back-office. Respectiv, responsabilitatea privind aplicarea legislației în domeniu este a tuturor angajaților care au tangență aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientului, de calificare a gradelor de risc, analiza profilului clientului și a activității sale, raportarea tranzacțiilor etc.</p>
225.	<p>Pct. 16 Articolul 14 se completează cu alineatul (61) cu următorul conținut: “Organul înregistrării de stat asigură accesul public, în mod automatizat, a informației cu privire la beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi, inclusiv în limba engleză, pe pagina web oficială”</p>	<p>Propunem completarea normei, cu adăugarea după cuvântul “public” a cuvântului “gratuit”.</p>	<p>Se acceptă</p>
226.	<p>Art. 14 alin. 4¹ la lit.b și c</p>	<p>Neclaritatea constă în faptul că se referă la două persoane diferite? Funcții diferite?</p>	<p>Comentariu: În contextul propunerilor de modificare, persoanele desemnate conform alin. (4¹) lit. b) și c) sunt persoane diferite cu funcții diferite. Dar, în dependență de complexitatea structurii entității raportoare, una dintre ele poate fi inexistentă.</p>

227.	<p>Pct. 20</p> <p>Articolul 17 se completează cu alin. (12) cu următorul conținut:</p> <p>“Entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte autorități publice oferă asistență și suport informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil”</p>	<p>Propunem completarea modificării propuse, cu următoarele:</p> <p>“La solicitare, se asigură respectarea prevederilor legislației în vigoare”.</p> <p>Motivarea este faptul, că legea prevede obligația furnizării informațiilor către autoritățile publice, dar totodată legislația de specialitate, și anume art. 96, 97 din Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea băncilor, prevede o conduită imperativă cu privire la furnizarea/nefurnizarea informațiilor în cazuri specifice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederea propusă în proiect se referă la oferirea asistență și suportului informațional necesar SPCSB în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil și nu se referă la faptele după cum este menționat în aviz.</p> <p>Această propunere are drept scop eliminarea impedimentelor și neadmiterea eschivării subiecților menționați de a prezenta informații necesare la solicitarea organizațiilor internaționale de profil (Fondul Monetar Internațional, Consiliul Europei etc.).</p>
228.	<p>Art. 5 alin. (2)</p>	<p>Analizând conținutul propunerilor de modificare din Proiectul de lege pentru modificarea Legii cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 prevăzute la pct. 4 - articolul 5 alineatul (2) litera a) și la pct. 10 – articolul , 9 alineatul (2), prima propoziție, VB constată că autorii intenționează să extindă măsurile de precauție inclusiv din perspectiva identificării și verificării clienților prin modalități electronice, care permit identificarea electronică de la distanță.</p> <p>Așa dar, potrivit modificărilor operate la art. 5 alin.(2) din Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr. 308 din 22.12.2017 înțelegem că identificarea și verificarea clienților (ca mecanism de aplicare a măsurilor de precauție) urmează să aibă loc inclusiv prin intermediul mijloacelor de identificare electronice la distanță. Proces și mecanism care, de altfel, urmează a fi</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul a fost completat cu un articol nou care vizează cerințele privind identificarea prin mijloace electronice.</p> <p>De menționat că, Banca Națională a Moldovei, în calitate de organ cu funcții de supraveghere, urmează în baza prevederilor eventual aprobate a Legii nr. 308/2017 să elaboreze și să aprobe cadrul legal secundar în vederea asigurării implementării acestei prevederi.</p>

reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele de funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.

În același timp, specificăm că potrivit prevederilor Hotărârii BNM cu privire la aprobarea Regulamentului privind prestarea serviciilor de plată prin intermediul sistemelor automatizate de deservire la distanță nr. 62 din 09.03.2017, BNM este autoritatea cu funcție de supraveghere care confirmă înregistrarea sistemului automatizat de deservire la distanță a prestatorului serviciului de plată. Așa dar, sub incidența acestei Hotărâri BNM nu cad sistemele de identificare la distanță care urmează a fi recunoscute, aprobate sau acceptate de către alte autorități naționale competente.

Pe de altă parte, menționăm că, astăzi, nu există o reglementare care să desemneze o altă autoritate națională competentă să recunoască, aprobe sau să accepte soluțiile/mijloacele de identificare electronice la distanță printr-un mecanism consolidat și reglementat. În consecință, implementarea acestei modificări de lege ar putea constitui un gol de reglementare, atâta timp cât nu va fi fundamentată procedura de reglementare, recunoaștere, aprobare sau acceptare a soluțiilor/mijloacelor de identificare electronice la distanță de către autoritățile naționale competente.

În concluzie, suntem de părere că aceste modificări legislative ar putea crea confuzii la nivel de aplicare, astfel recomandăm ca dispozițiile finale și

		<p>transitorii ale Proiectului de lege să fie completate corespunzător în așa fel încât să fie asigurat un proces de tranziție pentru eventuale cazuri în care soluțiile de identificare la distanță să fie deja implementate de subiecții legii la momentul intrării în vigoare a legii.</p>	
229.	<p>Pct. 6 Articolul 10 se completează cu alineatele (3¹) [...] cu următorul conținut: „(3¹) Din motive justificate legate de complexitatea procedurii de control, termenul general de efectuare a procedurii de control poate fi prelungit până la 30 de zile sau suspendat până la înlăturarea cauzelor care au dus la suspendarea procedurii de control”</p>	<p>Pentru a nu se admite abuzuri, este oportun a fi stabilită o limită/ un termen al suspendării procedurilor de control.</p>	<p>Nu se acceptă În cazul suspendării procedurii de control, din anumite cauze obiective, nu poate fi previzionat (de ex. concediu medical al persoanei responsabile, pandemie etc). Astfel, pentru fiecare caz individual, conform deciziei de suspendare, se va stabili termenul.</p>
A 2-a etapă de consultări			
Asociația Băncilor din Moldova			
1.	<p>Articolul 3. se completează cu noțiuni noi Furnizori de servicii privind activele virtuale - sunt persoanele fizice și juridice, ce prestează unor terți în calitate de profesionist, concomitent sau cel puțin una din următoarele servicii: 1. servicii de schimb între activele virtuale și monedele fiduciare; 2. servicii de schimb între una sau mai multe forme de active virtuale; 3. transferul activelor virtuale; 4. servicii de păstrare în siguranță a cheilor criptografice private în numele clienților săi, pentru deținerea, stocarea și transferul de active virtuale 5. participarea și/sau furnizarea serviciilor financiare legate de oferta unui emitent și/sau vânzarea unui activ virtual.</p>	<p>Se propune: 1) Substituirea sintagmelor: "fizice și juridice" cu "fizice sau juridice" 2) Completarea sintagmei "în calitate de profesionist" cu sintagma "în baza actelor permise corespunzătoare" Argumentare: Atât în legislația națională cât și în reglementările internaționale consultate nu am regăsit noțiunea de "furnizori de servicii privind activele virtuale", cu excepția definiției oferite de FATF: Virtual asset service provider means any natural or legal person who is not covered elsewhere under the Recommendations, and as a business conducts one or more of the following activities or operations for or on behalf of another natural or legal person: [...]</p>	<p>Se acceptă cu excluderea sintagmei "fizice și"</p>

		<p>Totodată, noțiunea de profesionist este una foarte largă (art.3, alin.(2) din Codul Civil) și acest fapt, va crea dificultăți în identificarea acestei categorii de furnizori printre clienții băncii, ceea ce nu va permite băncilor să aplice măsuri de precauție sporită în raport cu această categorie de clienți.</p> <p>Astfel, propunem alinierea maximală a noțiunii cu cea oferită de FATF și utilizarea unor criterii determinante pentru noțiunea de profesionist</p>	
2.	<p>Art. 3</p> <p>Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele – tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: contractul, părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate.</p>	<p>Se propune pentru această noțiune următoarea definiție::</p> <p>”Tranzacții/operațiuni care au legătură între ele - tranzacții/operații a căror valoare este fragmentată/fracționată în tranșe mai mici (prin raportare la limitele impuse de prezenta lege), care au elemente comune cum ar fi cel puțin una dintre: părțile tranzacțiilor, beneficiarii efectivi ai clienților sau alte elemente identificate în procesul de monitorizare”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Există mai multe limite stabilite de legislație pe diferite domenii, de exemplu Legea 62/2008 privind reglementarea valutară, care permite efectuarea transferurilor în sumă de 10 000 de EUR fără documente confirmative. În acest context, se propune completarea sintagmei ”prin raportare la limitele impuse” cu sintagma ”de prezenta lege”.</p> <p>Referitor la elementele comune ”contractul, natura sau categoria în care se încadrează tranzacțiile și sumele implicate”, nu există careva elemente obligatorii în datele tranzacții care să facă posibilă implementarea mecanismelor de</p>	<p>Se acceptă parțial</p>

		<p>identificare a tranzacțiilor care au legătură între ele. SPCSB a indicat că, conform definiției, este prevăzut ”cum ar fi cel puțin una” și că acest element va fi analizat în situația în care va fi relevantă această informație. Totuși din redacția actuală pentru a stabili dacă este relevant sau nu trebuie să fie identificate aceste elemente</p> <p>Astfel, propunem excluderea acestor elemente din noțiunea respectivă și ajustarea redacției pentru a corespunde scopului.</p>	
3.	Cu referire la noțiunea de „liber profesionist”	<p>Deși la art.3 se propune excluderea noțiunii de „liber profesionist” această noțiune se utilizează în art.1 și 21 (alin.4 și 5, literele (i))</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea este definită în Legea nr. 489/1999.</p>
4.	Articolul 5 alineatul (1) la litera b), după cuvintele ”prin intermediul” se completează cu textul ”serviciului de plăți poștale și al”, iar cifra ”300000” se substituie cu cifra ”200000”;	<p>Propunerea de modificare a lit. b) din art. 5 alin.(1) nu se acceptă. Pe lângă faptul că contravine prevederilor Directivei (UE) 2015/849, micșorarea plafoanelor sumelor pentru care se vor aplica masuri de precauție sporită, va avea un impact semnificativ de negativ asupra activității băncilor, necesitând resurse umane și logistice suplimentare, nejustificat.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile Directivei UE permit aplicarea unor limite mai stricte, corespunzător, nu poate fi calificată propunerea respectivă că ar contravine cu normele stabilite.</p>
5.	Articolul 5 alineatul (2) ”a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții	<p>Se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Substituirea sintagmelor: <ol style="list-style-type: none"> a) ”precum și” cu sintagma ”sau” b) ”inclusiv” cu sintagma ”sau” c) ”organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu ”organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente” 2) Modificarea textului expus la litera (c) și expunerea în următoarea redacție: <ol style="list-style-type: none"> ”(c) evaluarea scopului și naturii preconizate a relației de afaceri și, dacă 	<p>Nu se acceptă</p> <p>În vederea asigurării unei identificări corecte și veridice, entitatea raportoare urmează să aplice cumulativ măsurile respective. Actele de identitate, ca una dintre măsurile de identificare nu poate fi substituit cu alt tip de informație (surse deschise, baze de date). Astfel, alte tipuri de documente, date, informații vor fi cumulate și utilizate în vederea aplicării măsurilor de cunoaștere a clientului.</p>

de supraveghere și autoritățile naționale competente.”
litera c) se expune în următoarea redacție:
”evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea.”

este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea.”
Argumentare:
Art. 5 alin. (2) (a) prevede că ”identificarea să efectuează în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute...”, ceea ce presupune utilizarea ambelor surse cumulativ. Totodată, art.13, alin1 al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru această măsură de precauție:
(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (conform Regulamentul (UE) nr. 910/2014) sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;
(c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri
Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor propuse, conform Directivei UE, din următoarele considerente:
a) Sintagma ”precum și” – presupune obligația entității raportoare de a identifica și verifica identitatea clientului prin cel puțin 2 metode cumulativ: preluarea pentru identificare a actului de identitate (“identificarea și verificarea

		<p>identității clienților în baza actelor de identitate”) și vizualizarea/colectarea altor date și informații conform textului acestei prevederi.</p> <p>b) Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante – din sintagma ”de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”, rezultă că entitățile raportoare urmează să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare poate dura foarte mult.</p> <p>Referitor la prevederea ce ține evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2), lit.c), conform textului din Directiva UE.</p>	
6.	<p>Articolul 5 se completează cu alineatul 2¹⁾ cu următorul conținut:</p> <p>”2¹⁾ La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori:</p> <p>a) scopul inițierii unei relații de afaceri sau efectuării unei tranzacții ocazionale;</p> <p>b) tipul serviciilor solicitate;</p> <p>c) destinația plății;</p> <p>c) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client,;</p> <p>d) frecvența și durata relației de afaceri.”</p>	<p>Conform prevederilor Directivei UE nr. 843/2015 și Directivei nr. 849/2018 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, Anexa I:</p> <p>„... variabile de risc pe care entitățile obligate le iau în considerare atunci când stabilesc în ce măsură să aplice măsurile de precauție privind clientela... sunt:</p> <p>(i) scopul unui cont sau al unei relații;</p> <p>(ii) nivelul activelor care urmează a fi depuse de un client sau dimensiunea tranzacțiilor efectuate;</p> <p>(iii) regularitatea sau durata relației de afaceri.”</p> <p>Proiectul de lege prevede date suplimentare care sunt obligatorii pentru</p>	<p>Se acceptă parțial prin reformularea propunerii.</p>

		<p>analiză și nu sunt prevăzute direct de Directivele UE.</p> <p>De asemenea, ținând cont de faptul că scopul plății nu reprezintă date obligatorii în tranzacții, este imposibilă desfășurarea activităților de evaluare a conformității datelor declarate cu cele efectuate efectiv în mod automatizat și va obliga entitățile raportoare să efectueze analiza manual.</p> <p>Propunerea:</p> <p>A exclude „destinația plății” din factorii obligatorii la evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, lăsând acest factor ca opțional.</p>	
7.	<p>Articolul 5</p> <p>se completează cu alineatul 2¹⁾ cu următorul conținut:</p> <p>”2¹⁾ La evaluarea scopului și naturii relației de afaceri, entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori:</p> <p>a) scopul inițierii unei relații de afaceri sau efectuării unei tranzacții ocazionale;</p> <p>b) tipul serviciilor solicitate;</p> <p>c) destinația plății;</p> <p>c) volumul activelor depuse sau mărimea tranzacțiilor efectuate de client.;</p> <p>d) frecvența și durata relației de afaceri.”</p>	<p>Se propune substituirea sintagmelor:</p> <p>a) ”entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin următorii factori.” cu sintagma ”entitățile raportoare sunt obligate să ia în considerare cel puțin unul sau mai mulți din următorii factori.”</p> <p>b) ”frecvența și durata relației de afaceri” cu sintagma ”Frecvența tranzacțiilor și durata relației de afaceri”.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Alineatul nou introdus 2¹⁾ conține factori care nu sunt aplicabili pentru toate categoriile de clienți și/sau produse/servicii oferite de entitățile raportoare, de exemplu: procurare VMS; Servicii de locațiune a casetelor individuale (nu are destinația plății); servicii notariale etc.</p> <p>Astfel, modificarea propusă va oferi posibilitatea organelor cu funcții de supraveghere să detalieze factorii respectivi, corespunzător specificului activității entităților raportoare.</p>	<p>Se acceptă</p>

8.	<p>Articolul 5. Măsurile de precauție privind clienții</p> <p>(5) Clienții sînt obligați să prezinte, la cererea entității raportoare, toată informația, documentele și copiile de pe acestea necesare implementării măsurilor de precauție, iar în cazul survenirii circumstanțelor noi legate de beneficiarii efectivi, să actualizeze, din propria inițiativă, datele deja prezentate. Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu</p>	<p>Se propune:</p> <p>- Modificarea ultimei propoziții ("Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu") și expunerea în următoarea redacție:</p> <p>"Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sînt certificate de către clienți în mod obligatoriu. În cazul prezentării documentelor prin mijloacele indicate la art.5, alin. (2), acestea se consideră a fi certificate de către client."</p> <p>Argumentare:</p> <p>Certificarea documentelor prezentate, la identificarea clientului cu prezența lui fizică, se efectuează prin aplicarea semnăturii olografe, iar, în cazul identificării prin mijloacele descrise la art.5, alin.(2), metoda de verificare nu este prevăzută, cu excepția cazului când clientul deține semnătura electronică avansat calificată. În această ordine de idei, în scopul promovării instrumentelor privind identificarea electronică, propunem modificarea sintagmei "Corectitudinea și veridicitatea documentelor prezentate sunt certificate de către clienți în mod obligatoriu." prin completarea acesteia cu metoda alternativă în cazul identificării prin mijloace electronice.</p> <p>Menționăm că în cazul identificării prin mijloace electronice, ținînd cont și de art.XI, alin (2) al Legii nr.80/31.03.2022 ((în vigoare 01.01.2023):</p> <p>(2) De la data intrării în vigoare a prezentei legi, entitățile definite în calitate de entități raportoare conform art.</p>	Se acceptă
----	--	---	------------

		<p>4 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 [...], autoritățile publice, persoanele juridice de drept public și asociații ale acestor autorități sau persoane, definite în calitate de autorități contractante conform art.13 alin. (1) din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice, instanțele judecătorești și destinatarii finali ai informațiilor din registrele de stat nu vor solicita prezentarea pe suport de hârtie a informațiilor necesare efectuării procedurilor administrative sau altor proceduri prevăzute de lege.</p>	
9.	<p>Articolul 5 alineatul (6) se expune în următoarea redacție: "(6) Măsurile de precauție privind clienții sînt aplicate de către entitățile raportoare nu doar tuturor clienților noi, ci și clienților existenți, prin adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc. Circumstanțele relevante care pot determina necesitatea aplicării măsurilor de precauție clienților existenți includ cel puțin: neaplicarea anterioară a măsurilor de precauție privind clienții, perioada aplicării acestora, gradul de adecvare a datelor obținute, noi cerințe normative privind măsurile de precauție și/sau modificarea circumstanțelor relevante privind clientul."</p>	<p>Noua redacție are un efect retroactiv asupra clienților existenți și are cerințe generale privind lista de măsuri de precauție. Ținând cont de prezența clienților care au devenit astfel chiar înainte de apariția primelor cerințe legislative în domeniul AML, nu este clar cum se vor aplica retroactiv noile cerințe retroactiv în privința acestor clienți, în special la depozitele anilor 90.</p> <p>Se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A menține redacția actuală a alineatului, sau 2. Formularea notelor explicative/recomandărilor privind aplicarea paragrafului specificat. 	<p>Nu se acceptă Prevederile standardelor internaționale stabilesc obligatoriu aplicarea măsurilor de precauție atât față de clienții noi, cât și cei vechi, prevedere transpusă în Legea nr. 308/2017. Scopul completării alineatului a fost de oferi un cadru minim privind necesitatea aplicării măsurilor respective față de clienții existenți.</p>
10.	<p>Se completează cu articolul 5¹ cu următorul conținut "Articolul 5¹. Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții (2) Identitatea clientului este stabilită prin mijloace de identificare electronică, în următoarele cazuri:</p>	<p>Comentarii: La alin.(2) sunt enumerate mai multe cazuri de stabilire a identității prin mijloace de identificare electronică, nefiind clar dacă fiecare caz în parte se examinează separat, sau o acțiune trebuie să fie continuată cu o altă acțiune din listă (de exemplu, utilizarea transmiterii în</p>	<p>Se acceptă prin reformularea propunerii</p>

	<p>.....</p>	<p>direct a video și audio trebuie să fie continuată ulterior cu aplicarea semnăturii electronice).</p>	
<p>11.</p>	<p>Se completează cu articolul 5¹ cu următorul conținut ”Articolul 5¹. Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții (2) Identitatea clientului este stabilită prin mijloace de identificare electronică, în următoarele cazuri: a) în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale societății respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace. Deținerea a cel puțin 25% sau participarea în capitalul social unei societăți într-un procent de cel puțin 25% acțiuni de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate. Deținerea a cel puțin 25% sau participarea în capitalul social al unei societăți într-un procent de puțin 25% de către o entitate corporativă străină, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe entități corporative străine, care se află sub controlul aceleiași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p>	<p>Se propune: Introducerea unor ajustări în textul literii (a), după cum urmează: 1. Completarea primei propoziții după textul: ”sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace” cu textul: ”alta decât o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți” 2. Substituirea sintagmelor: a) ”unei persoane fizice” cu sintagma ”unei (unor) persoane fizice” ”aceleași persoane fizice” cu sintagma ”aceleiași (acelorași) persoane fizice” Argumentare: Conform Directivei (UE) 2015/849, art. 3, pct. 6a, definirea continua cu urmatorul text (care se regasese si in Regulamentul BNM nr.200/2018 (pct.31): alta decât o societate cotate pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate.</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>Menționăm și Hotărârea BNM nr. 200/2018, care, la pct. 31, stabilește că:</p> <p>”Atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/ sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți.</p> <p>Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure”</p> <p>Ținând cont de experiența acumulată în privința măsurilor de precauție aplicate în raport cu companiile care au în structura sa de proprietate alte societăți ale căror valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată din cadrul UE, sugerăm expunerea normei articolului 51 într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art. 3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849.</p>	
12.	<p>Se completează cu articolul 5¹ cu următorul conținut</p> <p>Articolul 5¹. Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții:</p> <p>c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul</p>	<p>Conform prevederilor Guidance on Digital ID emise de FATF, APPENDIX A: DESCRIPTION OF A BASIC DIGITAL IDENTITY SYSTEM AND ITS PARTICIPANTS în compartimentul 3) Verification:</p> <p>” Verification involves confirming that the validated identity relates to the</p>	Se acceptă

	transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;	individual (applicant) being identity-proofed. For example, the IDSP could ask the applicant to take and send a mobile phone video or photo with other liveness checks; compare the applicant's submitted photo to the photos on the passport identity evidence or the photo on file in the government's passport or license database" Propunerea: Substituirea sintagmei "transmiterea video și audio direct" cu sintagma "transmiterea video și audio directă sau photo cu elementele de verificare a prezenței fizice"	
13.	Se completează cu articolul 5 ²	Comentariu: În contextul completării Legii cu art.5 ² , este necesară o clarificare adițională referitoare la aplicarea în continuare a prevederilor art. 5 alin. (15) din Legea nr. 308/2017.	În lipsa unei argumentări nu este posibil de analizat propunerea.
14.	Se completează cu articolul 5 ² cu următorul conținut: (2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin: a) în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale societății respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace. Deținerea a cel puțin 25% sau participarea în capitalul social unei societăți într-un procent de cel puțin 25% acțiuni de către o persoană fizică, este un	Se propune: La alin.(2) lit.a), în ultima propoziție, propunem să fie excluse cuvinte „străină” și „străine”. Propunerea rezultă din faptul că, deținerea și exercitarea indirectă a dreptului de proprietate, în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, poate avea loc prin intermediul unei /mai multor entități corporative autohtone.	Se acceptă

	<p>criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate. Deținerea a cel puțin 25% sau participarea în capitalul social al unei societăți într-un procent de cel puțin 25% de către o entitate corporativă străină, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe entități corporative străine, care se află sub controlul aceleași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate.</p>		
15.	<p>b) în cazul fiduciarilor sau construcțiilor juridice similare, toate persoanele, după cum urmează:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Constituintul/constituitorii, precum și persoanele desemnate să îi/le reprezinte interesele în condițiile legii; 2. Fiduciarul/fiduciarii; 3. Beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi sau, în cazul în care identitatea acestuia/acestora încă nu este identificată, categoria de persoane în al căror interes principal se constituie sau funcționează fiducia sau construcția juridică similară; 4. Oricare altă persoană fizică care exercită controlul în ultimă instanță asupra fiduciei sau a construcției juridice similare din dreptul străin prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate sau prin alte mijloace; 	<p>La alin.(2) lit.b):</p> <p>a) la pct.1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% din active transmise în fiducie);</p> <p>b) la pct.3, propunem ca sintagma „Beneficiarul efectiv/beneficiarii efectivi” să fie înlocuită cu sintagma „Beneficiarul/beneficiarii fiduciei”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cota de 25% nu este factor determinant pentru stabilirea beneficiarului efectiv/beneficiarii efectivi.</p>
16.	<p>c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Asociații sau fondatorii; 2. Membrii în consiliul director; 3. Persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia; 4. În cazul asociațiilor, categoria de persoane fizice ori, după caz, persoanele 	<p>La alin. (2) lit. c):</p> <p>a) la pct. 1, propunem de stabilit o anumită cotă (de exemplu, cel puțin 25% de voturi). În caz dacă se insistă ca, beneficiarii efectivi să se considere toți asociații sau fondatorii, propunem de completat Legea nr. 308/2017 (eventual – de inițiat completarea altor acte normative care să prevadă obligativitatea</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Beneficiar efectiv/beneficiarii efectivi pot fi persoane terțe, inclusiv care nu dețin careva cote. În vederea reglementării acestor norme, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar.</p>

	<p>fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite, respectiv, în cazul fundațiilor, categoria de persoane fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite;</p> <p>5. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;</p>	<p>înregistrării la organul competent a oricăror modificări în componența fondatorilor /asociaților acestui tip de persoane juridice, și posibilitatea obținerii din registrul public (sursa independentă și sigură) a datelor actuale privind toți fondatorii /asociații persoanei juridice fără scop lucrativ.</p> <p>b) considerăm necesară concretizarea noțiunilor din pct.2 și 3: „consiliul director” și „persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia”.</p> <p>Interpretarea actuală evidențiază acțiunile Băncii în cazul unei discrepanțe în datele referitor la UBO (Ultimate Beneficiar Owner – Beneficiarul efectiv) pînă la etapa de raportare la SFS.</p> <p>Ținând cont de prevederile lit. a) - c) alin. (2) a articolului 5 (în partea identificării UBO) și alin. (3) a articolului 5 (motive de reziliere/refuz în stabilirea relațiilor de afaceri), nu este clar ce trebuie să facă entitatea de raportare în cazul în care: datele despre UBO diferă + clientul declară alt UB, dar refuză să înregistreze modificări la ASP + beneficiarul efectiv este identificat.</p> <p>Propunerea este de a include prevederi directe/clare referitor la acțiunile/măsurile necesare față de clienți a căror date cu privire la beneficiarul efectiv din sursele oficiale diferă de datele prezentate de către client.</p>	
17.	<p>Se completează cu articolul 5² cu următorul conținut:</p> <p>”Art. 5². Beneficiarul efectiv (3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat. În acest caz, entitatea raportoare solicită clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”</p>	<p>Se acceptă</p>	
18.	<p>Articolul 6. Evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și abordarea bazată pe risc (1) [...] Rezultatele evaluării în domeniul propriu de activitate a riscurilor de spălare</p>	<p>Se propune: Substituirea sintagmei ”persoana de conducere responsabilă” cu sintagma ”persoane cu funcții de conducere de rang superior desemnată responsabilă”</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>a banilor și de finanțare a terorismului sunt consemnate într-un raport de evaluare, aprobat de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor [...]</p> <p>(3) Entitățile raportoare asigură [...] aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”</p>	<p>Argumentare: Propunem de a utiliza aceeași sintagmă, care este definită prin lege, și anume: persoane cu funcții de conducere de rang superior</p>	
19.	<p>Articolul 6: aliniatul (3) se expune în următoare redacție: „(3) Entitățile raportoare asigură implementarea abordării bazate pe risc prin aprobarea procedurii de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”.</p>	<p>Conform prevederilor Legii privind activitatea băncilor nr. 202 din 06.10.2017 și Regulamentului privind cadrul de administrare a activității băncilor nr. 322 din 20.12.2018, Organul executiv al băncii este responsabil pentru aprobarea reglementarilor interne secundare (proceduri).</p> <p>Obiecție: Redactia propusa contravine cadrului legal actual. Se propune excluderea textului „.....aprobată de către persoana de conducere responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din cadrul entității raportoare”.</p> <p>Argumentare: Legislația bancară conține reglementări care stabilesc competența organelor băncii privind aprobarea reglementărilor interne, inclusiv pe domeniul AML.</p>	<p>Nu se acceptă Stabilirea expresă a obligației de aprobare procedurii de identificare, evaluare, monitorizare, gestionare și diminuare a riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului nu contravine legislației în vigoare. Totodată, Raportul Moneyval</p>

20.	<p>Articolul 6. Evaluarea riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și abordarea bazată pe risc alineatul (11) se exclude;</p>	<p>Se propune: A menține alineatul (11) cu modificarea redacției după cum urmează: "(11) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în baza evaluării riscurilor de spălare a banilor și de finanțare a terorismului la nivel național, elaborează și remit entităților supraveghete informații privind elementele specifice aferente măsurilor de precauție față de clienți ce urmează a fi aplicate în funcție de criteriile și factorii care prezintă riscuri sporite" Argumentare: În Evaluarea națională a riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului publicată în anul curent, la sectorul bancar este indicat printre alte lacune și "Lipsa unor elemente aferente măsurilor de precauție față de clienți (vis-a-vis de trusturi, legalitatea împuternicirilor, identitate persoanelor care dețin funcție de management superior, verificarea informației despre clienți și beneficiarul efectiv din surse sigure și independente, identificarea beneficiarului efectiv, etc.);" Astfel, nu este clar raționamentul excluderii acestui alineat, cu referință la evaluarea națională a riscului de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Se propune menținerea acestuia într-o redacție simplificată.</p>	<p>Nu se acceptă Conform mecanismului de evaluare a riscurilor prevăzut de Directiva UE 2015/849, care stipulează efectuarea unei evaluări a riscurilor la nivel național de fiecare stat-membru, care identifică sectoarele sau domeniile cu risc mai scăzut sau mai ridicat de spălare a banilor și finanțare a terorismului, o utilizează în scopul îmbunătățirii regimului său de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, în special prin identificarea domeniilor în care entitățile raportoare trebuie să aplice măsuri sporite și, după caz, prin specificarea măsurilor care trebuie luate. Totodată, evaluarea menționată se pune de îndată la dispoziția entităților raportoare pentru facilitarea desfășurării propriilor evaluări ale riscurilor de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Astfel, în cadrul evaluării naționale a riscurilor, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare au efectuat o analiză și descriere sectorială a domeniilor sale de competență, a vulnerabilităților și factorilor de risc asociate fiecărui din aceste sectoare. Respectiv, o evaluare repetată a criteriilor și factorilor care generează riscuri reduse și sporite de spălare a banilor și finanțare a terorismului în activitatea entităților raportoare supraveghete nu face decât să contribuie la alocarea unor resurse suplimentare pentru o acțiune care se va finaliza cu aceleași concluzii care deja se regăsesc, la fiecare dintre sectoarele aferente domeniului de supraveghere în Raportul național de evaluare a riscurilor.</p>
21.	Articolul 8	Se propune:	Se acceptă parțial

	<p>Alin. (2) la litera c), la final se completează cu următorul text: ”a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client”;</p>	<p>- a introduce obținerea de către entitățile raportoare a informației privind patrimoniul deținut de client. Argumentare: Potrivit art.453 din Codul civil al RM, „Patrimoniul reprezintă totalitatea drepturilor și obligațiilor patrimoniale (care pot fi evaluate în bani), privity ca o sumă de valori active și pasive legate între ele, aparținând unor persoane fizice și juridice determinate.”, or, în cadrul măsurilor de precauție sporită entitatea raportoare va trebui să obțină informația nu numai privind activele, dar și privind pasivele (datoriile) clientului și a beneficiarului efectiv. Propunem de exclus această obligație, sau de reformulat prin înlocuirea cuvântului „patrimoniului” cu cuvântul „bunurilor”. Potrivit Codului civil (art. 455) cuvântul ”bun” include atât lucrurile cât și drepturile patrimoniale, fiind mai potrivit în cazul dat.</p>	<p>Cuvântul ”patrimoniu” a fost substituit cu cuvântul ”avere”.</p>
22.	<p>Articolul 8. Măsurile de precauție sporită privind clienții (2) Entitățile raportoare aplică măsuri de precauție sporită privind clienții, suplimentar celor prevăzute la art.5, în situațiile care, prin natura lor, pot prezenta un risc sporit de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, cel puțin în modul stabilit în prezentul articol, precum și în alte situații, conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere, inclusiv prin: a) obținerea informației suplimentare despre client și beneficiar efectiv (genul de activitate, volumul activelor, cifra de</p>	<p>Se propune: 1) Revizuirea oportunității menținerii sintagmei ”conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere”, în dependență de modul de ajustare a art.6, alin.(11) 2) Substituirea în art.8, alin.(2) și (5), lit.(c) sintagmei ”după caz” cu sintagma ”conform reglementărilor secundare” Substituirea în art.8, alin.(2) lit.(c) a sintagmei ”patrimoniului deținut de către client” cu sintagma ”sursa bunurilor clientului” Argumentare:</p>	<p>Se acceptă parțial La pct. 1 urmează a fi ajustată prevederea conform art. 6 alin. (11). La pct. 2, conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane. Corespunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut. Cuvântul ”patrimoniu” a fost substituit cu cuvântul ”avere”.</p>

afacere, altă informație disponibilă în surse publice, internet), precum și actualizarea frecvență a datelor de identificare ale clientului și beneficiarului efectiv;

b) obținerea informației suplimentare despre natura și scopul relației de afaceri;

c) obținerea informației despre sursa bunurilor clientului beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client;

(5) În tranzacțiile sau în relațiile de afaceri cu persoanele expuse politic, cu membrii familiilor persoanelor expuse politic și cu persoanele asociate persoanelor expuse politic, entitățile raportoare, suplimentar la măsurile de precauție prevăzute la art.5, întreprind măsuri ce cuprind:

c) adoptarea măsurilor adecvate privind stabilirea sursei bunurilor implicate în relația de afaceri sau în tranzacția cu astfel de clienți și după caz a patrimoniului;

Sintagma din alin.(2) al art.8 ("conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere") nu corespunde cu propunerea de excludere a alin.11 de la art.6, deoarece anume acesta prevede obligația de stabilirea a acestor criterii și factori de risc și elementele de precauție specifice aplicate în funcție de aceste criterii.

Referitor la completările propuse pentru art.8, alin.(2), lit.(c), se propune revizuirea oportunității utilizării a 2 termene: "după caz" și "patrimoniului" din următoarele considerente:

"Dupa caz" lasă loc de interpretare atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile cu funcții de supraveghere, de aceea propunem o altă redacție (conform reglementărilor secundare);

În Directiva (UE) 2015/849 se utilizează noțiunea de "wealth" (avere), iar în versiunea tradusă în română este inclus termenul de "patrimoniu". Ținând cont de experiența și modul de aplicare în practică a măsurilor de precauție sporită, nu vedem fezabil aplicarea obligației de obținere a informației despre patrimoniul clientului (în special a obligațiilor acestuia, conform definiției din art. 453 al Codului Civil). În acest context, conducându-ne de detalierea noțiunii de "wealth" în Ghidul FATF aferent PEP, se propune substituirea termenului "patrimoniu" cu "bunuri" (pct.87: The source of wealth refers to the origin of the PEP's entire body of wealth (i.e., total assets). This information will usually give an indication as to the volume of wealth

		<p>the customer would be expected to have, and a picture of how the PEP acquired such wealth. Although financial institutions and DNFBPs may not have specific information about assets not deposited or processed by them, it may be possible to gather general information from commercial databases or other open sources).</p>	
23.	<p>Articolul 8 la alineatul (3) litera b), textul "cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului" se substituie cu textul "afiate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante";</p>	<p>Se propune: - cuvântul „relevante” să fie înlocuit cu sintagma „determinate conform art.8² din prezenta Lege”. O astfel de concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației în domeniu.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 8² se referă doar la Grupul de Acțiune Financiară Internațională. Astfel, substituirea respectivă va limita considerabil listele respective, creând situații de risc.</p>
24.	<p>Articolul 8. Măsurile de precauție sporită privind clienții (3) În baza evaluării proprii, entitatea raportează stabilește factorii care generează riscuri sporite și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție sporită privind clienții. Factorii care generează riscuri sporite sînt: a) relațiile de afaceri care se desfășoară în circumstanțe neobișnuite, cum ar fi distanța geografică semnificativă dintre entitatea raportoare și client; b) clienții care își au reședința în jurisdicții aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante; c) clienții care nu se prezintă personal la identificare; j) relațiile de afaceri sau tranzacțiile la distanță, fără anumite măsuri de protecție, cum ar fi semnătura electronică;</p>	<p>Se propune: 1) Menținerea redacției actuale a art.8, alin.(3), lit.(b). 2) Modificarea art.8, alin.(3), lit.(c) și expunerea în următoarea redacție: "c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite" 3) Excluderea lit. (j) sau modificarea acesteia și expunerea în următoarea redacție: j) relațiile de afaceri sau tranzacțiile la distanță, stabilite într-un alt mod decât cel prevăzut la art. 5, alin.(2) Argumentare: Completarea propusă la art.8, alin.(3), lit.(b), creează confuzie comparativ cu redacția actuală a acestui punct. Actualmente entitățile raportoare utilizează liste ale organismelor internaționale care publică jurisdicțiile care prezintă riscuri de spălare a banilor și finanțare a terorismului. Redacția</p>	<p>Se acceptă parțial</p>

propusă (aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante) creează confuzie despre ce fel de monitorizare este vorba, ce anume presupune monitorizare, care sunt organismele relevante etc. Astfel, propunem menținerea redacției actuale a prevederii respective sau expunerea într-o redacție mai explicită.

În scopul aducerii normelor Legii 308 în concordanță cu modificările propuse, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din această lege, care constituie, în redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite.

În acest context, sintagma “nu se prezintă personal la identificare” creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice. Modificarea acestei norme este strict necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care este în contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5., așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea deservirii acestora. Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți

		<p>va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art.8, alin.(3), lit.(c), astfel, factorul de risc sportiv să constituie clienții reprezentați de către persoane împuternicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege.</p> <p>Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori generatori de risc sportiv, nu înseamnă că entitățile raportoare nu vor putea stabili, de sine stătător, criterii după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sportiv, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămâne pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criterii în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).</p>	
25.	<p>Articolul 8 la alineatul (5) litera c), la final se completează cu textul ”și, după caz, a patrimoniului”;</p>	<p>Se propune: - înlocuirea cuvântului „patrimoniului” cu cuvântul „bunuri”.</p>	<p>Se acceptă parțial Cuvântul ”patrimoniul” a fost substituit cu cuvântul ”avere”.</p>
26.	<p>Se completează cu articolul 8¹ cu următorul conținut: (2) Lista funcțiilor care determină calitatea de persoană expusă politic la nivel național în conformitate cu prevederile prezentei legi se elaborează și se aprobă de către Guvern. .</p>	<p>Se propune: - A exclude sintagma „la nivel național” sau a o substitui cu sintagma „la nivel național sau internațional”.</p> <p>Argumentare: Această concretizare va putea permite de a asigura aplicarea uniformă a legislației de către entitățile raportoare, în</p>	<p>Se acceptă</p>

27.	<p>”Articolul 8¹. Persoanele expuse politic (3) Membri ai familiei persoanei expuse politic sunt: [...]” (5) Persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic sunt: [...]” (7) Măsurile prevăzute la alin. (5) se aplică, de asemenea, membrilor de familie sau persoanelor cunoscute ca fiind asociați apropiați ai unor astfel de persoane expuse politic.”</p>	<p>determinarea calității de persoană expusă politic la nivel internațional. Se propune: Substituirea numerotării din (5) în (4) și din (6) în (5) Argumentare: Alin. (5) la care se face referință conține prevederi ce țin de Persoane cunoscute ca asociați apropiați ai persoanelor expuse politic. Totodată după alineatul (3) urmează alin.(5). Este necesară ajustarea erorii mecanice pentru ca referința la lin.(5) să fie interpretată corect.</p>	<p>Se acceptă parțial La alin. (7) s-a substituit alin. (5) cu alin. (6).</p>
28.	<p>Se completează cu articolul 8² în următoarea redacție: ”Articolul 8². Măsurile aplicate cu privire la țările/jurisdicțiile cu risc sporit desemnate de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională (1) Entitățile raportoare în relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și băncile (instituțiile, organizațiile) din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/ monitorizate de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională, urmează să:</p>	<p>La momentul actual Grupul de Acțiune Financiară Internațională prezintă mai multe liste de Tarile: jurisdictions currently identified as call for action si jurisdictions under increased monitoring Pentru aplicarea masurilor corecte propunem specificarea expresă în art. 8² a denumirii listei concrete</p>	<p>Se acceptă</p>
29.	<p>Se completează cu articolul 8² în următoarea redacție: ”Articolul 8². Măsurile aplicate cu privire la țările/jurisdicțiile cu risc sporit desemnate de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională (1) Entitățile raportoare în relațiile de afaceri sau în cazul tranzacțiilor cu clienții și băncile (instituțiile, organizațiile) din țările (jurisdicțiile) cu risc sporit desemnate/ monitorizate de către Grupul de Acțiune Financiară Internațională, urmează să:</p>	<p>Se propune: - sintagma ”, analiza și raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit, în conformitate cu prevederile art.11” să fie înlocuită cu sintagma ”și analiză”. Argumentare: Art.11 din Legea nr.308/2017 nu prevede raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit.</p>	<p>Se acceptă parțial prin excluderea sintagmei ”inclusiv sistematică”. Menționăm că art. 11 stabilește categoriile de tranzacții/operațiuni ce urmează a fi raportate și nu categoriile de risc.</p>

	<p>(b) implementeze sisteme informaționale automatizate specializate pentru monitorizarea sporită a relațiilor de afaceri sau tranzacțiilor ocazionale cu persoanele din țara (jurisdicția) cu risc sporit și să stabilească un mecanism eficient pentru identificarea, analiza și raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit, în conformitate cu prevederile art. 11.</p>		
30.	<p>(c) limiteze desfășurarea relației de afaceri sau efectuarea tranzacțiilor în/din țara (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară;</p> <p>(e) în cazul relațiilor transfrontaliere, limitarea sau încetarea desfășurării relației de afaceri sau efectuării tranzacțiilor cu instituția parteneră/corespondentă din țara (jurisdicția) cu risc sporit;</p>	<p>Comentariu:</p> <p>La alin.(1) lit.c) și lit.e), se prevede că entitățile raportoare urmează să limiteze desfășurarea relației de afaceri sau efectuarea tranzacțiilor în/din țara/ (jurisdicția) cu risc sporit sau cu persoane din această țară. Nu este clar, ce se înțelege sub noțiunea de „limitarea desfășurării relației de afaceri sau efectuării tranzacțiilor”.</p>	<p>Se acceptă</p>
31.	<p>Articolul 9. Păstrarea datelor</p> <p>(1) Entitățile raportoare păstrează, pe o perioadă de 5 ani de la încetarea relației de afaceri, toate datele aferente activităților și tranzacțiilor naționale și internaționale în măsura în care să poată răspunde operativ solicitărilor Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare și organelor de drept. Datele păstrate trebuie să fie suficiente ca să permită reconstituirea fiecărei activități sau tranzacții în maniera în care să servească în caz de necesitate ca probă în cadrul procedurii penale, contravenționale și altor proceduri legale.</p>	<p>Se propune:</p> <p>De a include concretizarea tipurilor/categoriilor de date ce urmează a fi păstrate sau includerea unei prevederi care să indice autoritatea care va emite dispoziții în acest sens.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Conform redacției existente, luând în considerare modificările propuse, entitățile raportoare sunt/vor fi obligate:</p> <p>☐ Să păstreze toate datele aferente activităților și tranzacțiilor astfel încât să poată răspunde operativ solicitărilor organelor abilitate și acestea să fie suficiente. Totodată organele abilitate nu au stabilit categoriile/tipurile de date care ar</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenul stabilit prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.</p> <p>Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenul de păstrare a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>

(2) Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv, copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare, corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate privind identificarea tranzacțiilor complexe și neordinare, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale.

fi suficiente pentru a servi în caz de necesitate ca probă în procedurile legale/judiciare

Alineatul (2) deja se referă la "documente și informații" și nu se propune modificarea specificărilor privind categoriile/tipurile de documente și informații care trebuie păstrate. Păstrarea documentelor primare pe un termen îndelungat (pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri) prezintă probleme semnificative de logistică, la fel cum și păstrarea corespondenței de afaceri.

De menționat că entitățile raportoare au sesizat despre dificultățile întâmpinate la implementarea art.9 încă de la adoptarea Legii nr.308/2017. Modificările propuse introduc concretizări suplimentare despre informațiile care trebuie păstrate, însă nu soluționează problema dublării informației și a termenului de păstrare în dependență de modul de obținere/deținere a informației.

Menționăm că art.40, alin1 din Directiva (UE) 2015/849, nu prevede păstrarea datelor ca normă separată față de păstrarea documentelor și informațiilor, după cum urmează:

(1) "Statele membre solicite entităților obligate să păstreze următoarele documente și informații, în conformitate cu dreptul intern, în scopul prevenirii, depistării și investigării de către unitatea de informații financiare sau de către alte autorități competente a posibilelor cazuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului:

		<p>(a) în cazul precauției privind clientela, o copie a documentelor și a informațiilor necesare pentru respectarea cerințelor de precauție privind clientela stabilite în capitolul II, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul lor sau de la data unei tranzacții ocazionale;</p> <p>(b) documente justificative și evidențe ale tranzacțiilor, constând în documente originale sau copii admise în procedurile judiciare în temeiul dreptului intern aplicabil, necesare pentru identificarea tranzacțiilor, pentru o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale.”</p>	
32.	<p>Articolul 9 La alineatul (6), cuvintele ”pe suport de hârtie” se substituie cu textul ” în formatul în care acestea au fost obținute de către entitatea raportoare”.</p>	<p>Se propune:</p> <p>I. - modificarea normei alin.(6) și expunerea acesteia în redacție nouă având următorul conținut:</p> <p>„(6) Datele și documentele specificate la alin. (1), (2) și (5) vor fi stocate pe suport de hârtie 5 ani din momentul efectuării tranzacției, ulterior – în format electronic.”.</p> <p>Această prepunere este argumentată prin următoarele:</p> <p>– pentru majoritatea clienților perioada activă a relației de afaceri cu</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.</p> <p>Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrarea a documentelor</p>

	<p>banca este permanenta, reiese că toate documentele ce atestă tranzacțiile bancare trebuie păstrate nelimitat, inclusiv pe suport de hârtie;</p> <ul style="list-style-type: none"> - luând în considerare că majoritatea documentelor aferente tranzacțiilor procesate sunt păstrate în dosare în mod cronologic (separat pe zile operaționale și nu pe client), acest fapt conduce la păstrarea dosarelor în care concomitent sunt și documentele clienților activi, și documentele la care termenul de păstrare conform legii deja a expirat, din ce rezultă că documentele trebuie să fie păstrate nelimitat. <p>II. Modificarea alin.(6) și expunerea acestuia în următoarea redacție: ”(6) Datele și documentele specificate la alin.(1), (2) și (5) sunt păstrate 5 ani pe suport de hârtie sau în format electronic, în dependență de modul de obținere/deținere a acestora și doar în scopul prevăzut de prezenta lege. La expirarea termenelor de păstrare datele și documentele se nimesc, cu excepția cazului în care există un alt temei legitim de păstrare a acestora pentru o perioadă mai îndelungată.” Argumentare: Procesul actual presupune ca la expirarea termenului informația pe suport hârtie trebuie transformată în format electronic și păstrat suplimentar încă 5 ani, ceea ce implică un efort nejustificat pentru entitățile raportoare. Deoarece se introduce posibilitatea utilizării mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere</p>	stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive. Totodată, prin modificarea propusă, entitățile raportoare vor păstra informația în modalitatea în care a fost recepționată de la client.
--	---	--

33.	<p>Articolul 11 ”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele, efectuate în decursul a 30 zile calendaristice, cu excepția entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. k), o) și q). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.</p>	<p>relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, sugerăm expunerea normei într-o altă redacție</p> <p>Propuneri:</p> <p>I.</p> <p>1. La alin.(2), propunem ca sintagma „efectuate în decursul a 30 zile calendaristice” să fie înlocuită cu sintagma „efectuate în decursul lunii de gestiune, începând cu prima zi a lunii de gestiune și terminând cu ultima zi a lunii calendaristice,”. Astfel, va fi asigurată raportarea tranzacțiilor în numerar pe luni, fiind acoperite lunile cu 28/29, 30 și 31 zile.</p> <p>2. A substitui cifra „5” cu cifra „10”, adică de a menține termenul de 10 zile stabilit pentru entități de transmitere a formularelor către SPCSB. Aceeași obiecție e valabilă și pentru alin.(3) din art.11 a proiectului, conform căruia entitățile raportoare urmează să transmită formularele către SPCSB în decurs de 5 zile. Considerăm necesar menținerea prevederii actuale de ”data de 15 luni următoare...”.</p> <p>3. A substitui sintagma „din momentul efectuării tranzacției” cu sintagma „după sfârșitul lunii de gestiune”.</p> <p>II.</p> <p>modificarea alin.(2) și expunerea în următoarea redacție: ”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, până la data de 5 a lunii, despre activitățile sau tranzacțiile</p>	
		<p>Se acceptă parțial La pct. 1 va fi inclusă propunerea de modificare. Cu referire la pct. 2 și 3, termenle propuse nu sunt relevante, fiind excesiv de extinse, fapt ce nu va permite analiza promptă a tranzacțiilor respective și aplicarea măsurilor corespunzătoare.</p>	

		<p>clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură între ele, efectuate în decursul lunii precedente, cu excepția entităților raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. k), o) și q). Datele privind activitățile sau tranzacțiile efectuate în numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor</p> <p>Argumentare:</p> <p>Termenul de până la 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției, va genera dublarea tranzacțiilor raportate. Se propune de a lua în considerare un mecanism mai clar de cumulare a tranzacțiilor pentru identificarea elementelor comune în scopul stabilirii legăturilor dintre acestea.</p>	
34.	<p>Articolul 11</p> <p>d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. a) și i), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei.</p>	<p>În scopul aplicării corecte a prevederilor punctului nou este necesar de a specifica direct în articol dacă, la raportarea conform alin. (2) art. 11 (Formulare numerar cumulativ), tranzacțiile de remitere de bani, fiind considerate ca tranzacții de tip numerar, trebuie să fie luate în considerație și cumulate cu alte tranzacții de tip numerar.</p> <p>Se propune:</p> <p>Substituirea sintagmei "audit independent" cu sintagma "evaluarea independentă efectuată de o societate de audit"</p> <p>Argumentare:</p> <p>Se propune substituirea noțiunii de audit independent cu evaluarea independentă</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Remitențele urmează a fi raportate separat de tranzacțiile în numerar, la limita respectivă.</p>
35.	<p>Articolul 13 Politici, controale interne și proceduri</p> <p>"(3^b) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în dependență de complexitatea și natura activității entității raportoare supravegheate, în scopul testării conformității acesteia cu politicile, controalele interne și procedurile</p>	<p>Se propune:</p> <p>Substituirea sintagmei "audit independent" cu sintagma "evaluarea independentă efectuată de o societate de audit"</p> <p>Argumentare:</p> <p>Se propune substituirea noțiunii de audit independent cu evaluarea independentă</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform normelor stabilite de Banca Națională a Moldovei prin Regulamentul nr. 118/2018, se impune obligativitatea efectuării unui audit extern în scopul verificării și evaluării adecvării și implementării politicilor și procedurilor interne ale băncii în domeniul prevenirii și</p>

	<p>respective stabilesc cerințele privind efectuarea auditului independent.”</p>	<p>care poate fi efectuată de o societate de audit, ținând cont de faptul că testarea conformității activității entității raportoare cu politicile, controalele interne și procedurile în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului, adesea nu este calificat ca ”audit” de către societățile de audit.</p>	<p>combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>
<p>36.</p>	<p>Articolul 13. Politici, controale interne și proceduri ”(4) Entitățile raportoare desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, [...]” ”(4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează: a) persoana cu funcție de conducere de rang superior responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului; b) persoana cu funcție de răspundere responsabilă de asigurarea conformității; c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.</p>	<p>Se propune: 1) Definierea noțiunii de ”persoana cu funcție de răspundere” 2) Substituirea la alin.(4) a sintagmei ”atribuții de executare a prezentei legi” cu sintagma ”atribuții de asigurare a conformității cu prezenta lege” 3) Modificarea alin. (4¹) și expunerea acestuia în următoarea redacție: ”(4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează: a) persoana cu funcție de conducere de rang superior; b) persoana cu funcție de răspundere; c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului” Argumentare: Alineatul (4) al art. 13, ”Entitățile raportoare desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, ale căror nume și date de contact se comunică, ...Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organelor cu funcții de supraveghere ... împreună cu natura și limitele responsabilităților”. Totodată, alin. (4¹) indică și natura responsabilităților (identice celor specificate la lit.b), alin.(3), art.13) fără a</p>	<p>Se acceptă parțial În dependență de forma juridică a entității raportoare, persoana cu funcție de răspundere este reglementat prin legislația aferentă.</p>

		<p>face diferențierea între literele a), b) și c) ale alin. (4¹).</p> <p>Astfel, pentru claritate, se propune uniformizarea noțiunilor (atribuții de executare versus atribuții de asigurare a conformității) și doar enumerarea la alin. (4¹) a persoanelor care trebuie desemnate.</p> <p>De asemenea, se propune definirea noțiunii de "persoana cu funcție de răspundere", având în vedere că entitățile raportoare au diferite forme organizatorico-juridice, precum și faptul că legislația prevede diferite noțiuni pentru acest termen (Codul penal, Codul Contravențional, Legea privind societățile pe acțiuni etc.).</p>	
37.	<p>Articolul 13</p> <p>”(4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează:</p> <p>a) persoana cu funcție de conducere de rang superior responsabilă de asigurarea conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului;</p> <p>b) persoana cu funcție de răspundere responsabilă de asigurarea conformității;</p> <p>c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	<p>Considerăm nejustificată stabilirea mai multor nivele a persoanelor desemnate cu atribuții de executare a Legii, întrucât conform Regulamentului BNM nr. 200/2018, fiecare angajat, indiferent de poziția ocupată (front-office, back-office) este responsabil pentru respectarea și executarea cerințelor Politicilor interne în domeniul AML. Stabilirea a 3 nivele de angajați în domeniul AML este o povară financiară suplimentară nejustificată pentru bănci, iar o asemenea divizare nici nu este prevăzută de Directivele cu care Legea 308 se armonizează.</p> <p>Din conținutul lit. c) a alin. (4¹) reiese că fiecare angajat al entității raportoare poate să fie calificat drept "persoană desemnată", ceea ce duce la mai multe consecințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informarea obligatorie cu privire la modificarea statelor de personal; • certificarea obligatorie; 	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Prevederile cu privire la informarea obligatorie cu privire la modificarea statelor de personal includerea numelui persoanei în Politice interne se reformulează, în vederea stabilirii categoriilor de persoane care urmează a fi incluse.</p> <p>Prevederile art. 13 alin. (4¹) urmează a fi corelate cu cele din Legea 75/2020.</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • includerea numelui persoanei în Politice interne. <p>Propunem: Revizuirea conținutului alin. (4¹) în sensul stabilirii unui singur nivel de persoane, sau concretizarea categoriilor de persoane desemnate indicate la alin. (4¹), cu explicarea diferenței dintre categoriile indicate la lit.a) și lit.b). Totodată, considerăm necesară corelarea categoriilor de persoane indicate la alin.(4¹) a art.13 a Legii nr.308/2017 cu normele Legii nr.75/2020 privind răspunderea pentru faptele ce constituie încălcări ale legislației în domeniul PCSBFT.</p>	
38.	<p>Articolul 13 (4²) Entitățile raportoare asigură instruirea și certificarea persoanelor desemnate conform alin. (4¹) în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 2 ani. Deținerea unui certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului eliberat de o organizație internațională exonerează persoanele desemnate conform alin. (4¹) de instruire, pe perioada de valabilitate a certificatului respectiv.</p>	<p>La propunerea de completare a art.13 cu alineatul 4², după cuvântul ”internațională” de completat cu cuvintele ”sau centrul de instruire continuă”. Adicional considerăm necesar de exclus obligativitatea instruirii la intervale de 2 ani a angajaților responsabili, atât timp cât persoana responsabilă deja instruită și care activează permanent în domeniul AML, dispune de cunoștințe suficiente pentru executarea Legii.</p>	<p>Nu se acceptă Instruirea continuă este un factor important în activitatea tuturor tipurilor de entități raportoare. Acest factor nu poate fi exclus, fiind motivat prin ”aât timp cât persoana responsabilă deja instruită și care activează permanent în domeniul AML, dispune de cunoștințe suficiente pentru executarea Legii”. Orice domeniu, cu aât mai mult prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care este într-o continuă dezvoltare, necesită programe specializate de instruire.</p>
39.	<p>Articolul 13¹ ”Art. 13¹) Centrul de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului</p>	<p>La propunerea de completare a Legii cu art.13¹, este necesar de stabilit expres că instruirea de către Centru se efectuează gratuit din surse alocate din bugetul de stat. Altfel, se creează premise pentru stabilirea încă a unui mod de a taxa entitățile raportoare.</p>	<p>Se acceptă parțial Reglementarea activității Centrului urmează a fi aprobat de către Guvern.</p>

40.	<p>Art. V. - (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>(2) Articolul 15 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 308/2017 și art. 4 alin. (4) și (5) din Legea nr. 75/2020 intră în vigoare la data de 1 iulie 2023.</p> <p>(3) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art.15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>Ținând cont de stabilirea aceluiași termen (6 luni) pentru intrarea în vigoare a legii și pentru aducerea actelor normative ale autorităților de reglementare în concordanță cu prezenta lege, entitățile raportoare se vor putea afla în imposibilitatea respectării termenelor de punere în aplicare a prevederilor Legii în special la aplicarea cerințelor care necesită a fi automatizate.</p> <p>Propunerea:</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art.15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>Se acceptă</p>
41.	<p>Legea 75/2020</p> <p>Articolul 9. Ordinul de efectuare a controlului</p> <p>Alineatul (3) se exclude.</p>	<p>Se propune:</p> <p>Menținerea alineatului (3) din art. 9, conform redacției actuale</p> <p>Argumentare:</p> <p>Considerăm că urmează să rămână neschimbat analogic cu alin (3) art. 11. Dreptul de a contesta un act administrativ defavorabil este un drept ocrotit conform art. 13 din CEDO.</p>	<p>Se acceptă</p>
42.	<p>Legea 75/2020</p> <p>Articolul 10</p> <p>”(3’) Din motive justificate legate de complexitatea procedurii de control, termenul general de efectuare a procedurii de control poate fi prelungit până la 30 de zile sau suspendat până la înlăturarea cauzelor care au dus la suspendarea procedurii de control.”</p>	<p>Propunerea de completare a art.10 cu alin.(3’) nu se susține, deoarece considerăm nejustificat de mare termenul de prelungire a controlului, precum și stabilirii dreptului de suspendare a procedurii de control. Adicional prevederea respectivă contravine cu propunerile de modificare a art.11.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 11 se referă la vizita de control.</p>
43.	<p>Articolul 10</p> <p>Alineatul (5) se exclude.</p>	<p>Propunerea de excludere a alin.(5) din art.10 se acceptă parțial, urmând a fi</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Excluderea respectiva se refera la procedura de control planificata care se</p>

		menținut dreptul entității supuse vizitei de control de a participa la aceasta.	efectuează din oficiu în termen de 30 zile. Cu referire la vizita de control, nu se exclude posibilitatea de participa a entității raportoare.
44.	<p>Articolul 14. Drepturile și obligațiile entității raportoare supuse controlului (1) Pe parcursul efectuării procedurii de control, entitatea raportoare are următoarele drepturi:</p> <p>a) să ia cunoștință cu ordinul de control și să obțină o copie de pe acesta;</p> <p>...</p> <p>d) să fie asistat de un avocat, de alți reprezentanți împuterniciți conform legislației. Lipsa acestora nu poate fi invocată de către entitatea raportoare drept temei pentru amânarea controlului;</p>	<p>Se propune:</p> <p>1) În textul literei a), după textul "ordinul de control" de completat cu textul "și ordinul de efectuare a vizitei de control"</p> <p>2) Substituirea ultimei propoziții din lit.d) cu următoarea redacție:</p> <p>"Dacă entitatea raportoare la care se efectuează controlul (în cazul vizitei de control) solicită prezența avocatului, acțiunea procesuală se întrerupe până la prezentarea avocatului, dar nu mai mult decât pentru 2 ore".</p> <p>Argumentare:</p> <p>Ajustarea redacției literei d) în corespundere cu prevederile Codului de procedură penală</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La pct 1 vor fi efectuate modificările propuse.</p> <p>La pct. 2, Legea 75/2020 stabilește proceduri distincte decât cele prevăzute de Codul de procedură penală.</p>
45.	<p>Articolul 51. Neinformarea Serviciului în termenele stabilite despre activitățile sau tranzacțiile realizate în numerar</p> <p>(1) Neinformarea Serviciului în termenele stabilite despre activitățile sau tranzacțiile conform prevederilor art. 11 alin. (3) din Legea 308/2017 se sancționează cu:...</p>	<p>Se propune:</p> <p>Ajustarea referinței la art. 11 alin. (3) din Legea 308/2017, specificată în redacția alin.(1), art. 51 al Legii.</p> <p>Argumentare:</p> <p>Norma din art. 51 stabilește sancțiuni pentru încălcările aferente raportării tranzacțiilor realizate în numerar, iar alineatul (1) face trimitere la art.11 alin. (3) al Legii 308/2017, în redacția proiectului, care se referă la tranzacțiile prin virament. Astfel, este necesar de efectuat ajustările corespunzătoare</p>	<p>Se acceptă</p>
Comisia Națională a Pieței Financiare			
46.	<p>Art. 3</p> <p>la noțiunea "bunuri" după cuvintele "mijloace financiare," se completează cu sintagma "active virtuale,";</p>	<p>La art. 3:-în noțiunea "bunuri", cuvintele "active virtuale" urmează a fi substituite cu cuvintele "monedă virtuală", în vederea ajustării cu noțiunea completată</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>Furnizori de servicii privind monedele virtuale - sunt persoanele fizice și juridice, ce prestează unor terți în calitate de profesionist, concomitent sau cel puțin una din următoarele servicii:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. servicii de schimb între monedele virtuale și monedele fiduciare; 2. servicii de schimb între una sau mai multe forme de monede virtuale; 3. transferul monedelor virtuale; 4. servicii de păstrare în siguranță a cheilor criptografice private în numele clienților săi, pentru deținerea, stocarea și transferul de monede virtuale 5. participarea și/sau furnizarea serviciilor financiare legate de oferta unui emitent și/sau vânzarea unei monede virtuale 	<p>de "monedă virtuală" și prevederile conexe din proiectul de lege; în noțiunea de „furnizori de servicii privind monedele virtuale” se utilizează expresia „monede fiduciare”, ceea ce nu se detaliază printr-o definiție adițională.</p>	
47.	<p>Art. 4 Alin. (1) lit. e)</p> <p>e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia;</p>	<p>La art. 4 se propune expunerea lit. e) în redacția, precum urmează: „e) asigurătorii sau reasigurătorii care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia, precum și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate de intermediere a claselor respective de asigurări;”.</p>	<p>Se acceptă</p>
48.	<p>Art. 5² alin. (2)</p>	<p>La art.5² alin. (2) din proiectul de lege, întru oferirea unei formulări exhaustive a noțiunii de "beneficiar efectiv", reiterăm asupra necesității revizuirii sintagmelor" persoană juridică organizată în mod corporativ", "entitate juridică", "societate", "entitate corporativă străină" prin uniformizarea și</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>Art. 8² alin. (1) lit. b) (b) implementeze sisteme informaționale automatizate specializate pentru monitorizarea sporită a relațiilor de afaceri sau tranzacțiilor ocazionale cu persoanele din țara (jurisdicția) cu risc sporit și să stabilească un mecanism eficient pentru identificarea, analiza și raportarea, inclusiv sistematică, a tranzacțiilor clientului din țara (jurisdicția) cu risc sporit, în conformitate cu prevederile art. 11.</p>	substituirea acestora cu sintagma” persoană juridică”. La art. 8 ² alin. (1) lit. b) din proiect, propunem revizuirea textului ”implementeze sisteme informaționale automatizate specializate” din următoarele considerente. Legea nr. 308/2017 cuprinde un spectru larg de entități raportoare, fiecare având dimensiuni, activități, complexitate și natura afacerii foarte diverse de la o categorie la alta. Or, unele entități raportoare nu dispun de resurse vaste, inclusiv umane, tehnice și materiale care să le permită acestora să elaboreze/procure sisteme informaționale automatizate specializate în vederea monitorizării sporite a relațiilor de afaceri cu clienții din jurisdicții cu risc sporit.	Se acceptă
49.	Art. 14	La art. 14, propunem completarea cu alineatul (2 ¹) cu următorul cuprins: „(2 ¹) Beneficiarii efectivi ai persoanelor juridice înregistrate în Republica Moldova, inclusiv care dețin acțiuni, drepturi de vot, cote sociale sau exercită controlul prin alte mijloace, au obligația să furnizeze respectivelor persoane juridice toate informațiile necesare pentru a se conforma cu obligațiile stabilite la alin. (2).”Potrivit Directivei UE 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE, la art. 30 alin.(1) a fost introdus un nou paragraf	Se acceptă

		<p>care prevede obligația beneficiarilor efectivi de a remite toate informațiile necesare executării prevederilor legislației.</p>	
51.	<p>Articolul 15 alineatul (1) se expune în următoarea redacție: ”(1) Reglementarea și controlul modului de executare a prezentei legi sînt asigurate de următoarele organe cu funcții de supraveghere a entităților raportoare: a) Banca Națională a Moldovei – pentru entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin. (1) lit. a), b), e), g), i), r) și t); b) Comisia Națională a Pieței Financiare – pentru entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.c), d), f) și h);</p>	<p>La art. 15:-alin. (1), propunem excluderea sintagmei ”și t)” de la lit.a) și includerea acestei sintagme la lit. b), având în vedere prevederile proiectului de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021)care stabilește în calitate de autoritate de supraveghere –Comisia Națională a Pieței Financiare. Subsecvent, urmează a fi reajustate referințele la entitățile raportoare în cauză pe tot parcursul Legii nr.75/2020.-alin. (2), propunem completarea cu lit. d) cu următorul cuprins:„d) solicită documentele și informațiile necesare în scopul stabilit la lit. c).”.Propunerea dată vine să asigure conformarea cu Recomandarea MONEYVALce ține de atribuțiile supraveghetorilor (Criteriul 27.3). Astfel, una din deficiențe se referă la faptul că Legea nr. 308/2017 nu prevede în mod explicit posibilitatea autorităților de supraveghere de a solicita informații relevante pentru monitorizarea conformității cu cerințele în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.</p>	<p>Se acceptă</p>
52.	<p>Art. V. - (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial. (2) Articolul 15 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 308/2017 și art. 4 alin. (4) și (5) din Legea nr. 75/2020 intră în vigoare la data de 1 iulie 2023.</p>	<p>Redacția propusă în proiectul de lege (după prima rundă de consultări) la art. V alin. (2) comportă riscul unui potențial vid legislativ –având în vedere că în perioada dintre publicarea modificărilor la Legea nr.308/2017 și, respectiv, la Legea nr. 75/2020 și data de 1 iulie 2023 redacția actuală a ambelor acte</p>	<p>Nu se acceptă La 11 septembrie 2020, Parlamentul a adoptat o lege prin care Banca Națională a Moldovei i-au fost conferite noi atribuții de licențiere, autorizare, precum și de emitere a avizului pentru înregistrarea de stat, de reglementare și supraveghere a activității</p>

	<p>(3) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art. 15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(5) Entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) și (6) din Legea nr. 308/2017, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor adopta documentele de politici interne în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>legislative, în speță, art. 4 alin. (1) din Legea nr.308/2017 nu va corespunde cu atribuțiile de supraveghere atât a CNPF, cât și a Băncii Naționale a Moldovei(a se vedea, spre exemplu, art.15 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Legea nr.308/2017, art. 38, art. 39 din Legea nr.75/2020). Mai mult, în contextul prenotat Banca Națională a Moldovei a elaborat un proiect de lege (număr unic 406/MF/BNM), care vine să coroboreze Legea nr.178/2020 pentru modificarea unor acte normative, cu Legea nr. 308/2017, în speță transferul de competențe aferente domeniilor asigurări și creditare nebancaară de la CNPF la BNM.</p>	<p>unor entități din sectorul financiar nebancaar, prin preluarea lor de la CNPF. Astfel, reieșind din prevederile legii respective, prevederile aferente celor 2 autorități urmează să fie coroborate cu Legea nr. 308/2017.</p> <p>Proiectul nr. 406/MF/BNM nu conține modificările necesare în vederea transpunerii Directivei 2018/843 și a Recomandărilor FATF/GAFI.</p>
53.	-	<p>Serviciul de Informații și Securitate</p> <p>La pct. 4, articolul 5, propunem completarea acestuia cu alineatul (16) cu următorul conținut:</p> <p>”(16) Prin derogare de la prevederile alin. (1), (2) și (4) din prezentul articol, se permite deschiderea conturilor în cadrul instituțiilor bancare, fără identificarea și verificarea beneficiarului efectiv, în scopul realizării obligației de asigurare financiară a salariaților proprii de către autoritățile publice centrale în cadrul cărora activează persoane a căror identitate și calitate constituie secret de stat în conformitate cu legislația. Autoritatea publică respectivă asigură evidența efectivă a persoanelor care beneficiază de conturile deschise conform prezentului alineat”.</p> <p>Raționamentul acestei prevederi rezultă din faptul că, la momentul actual, salariile ofițerilor de informații sunt repartizate prin intermediul casieriei Serviciului. În</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile Directivei 2015/849, 2018/843, Recomandările FATF/GAFI stabilesc obligația de interzicere a deschiderii conturilor anonime, fără excepții. Astfel de prevederi pot genera riscuri majore pentru Republica Moldova, atât la nivel național, cât și internațional.</p>

procesul de contractare a instituției bancare care ar presta serviciile respective ofițerilor de informații din cadrul SIS s-a stabilit că, pentru eliberarea unui card bancar este necesar, în mod obligatoriu, prezentarea datelor veridice de identitate ale ofițerului de informații și securitate.

Însă, această obligație contravine statutului de ofițer de informații. Astfel, potrivit prevederilor art. 64 din Legea nr. 170/2007, datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații constituie secret de stat. Respectiv, utilizarea și difuzarea acestor date este supusă restricțiilor în conformitate cu Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat. Instituirea acestui mecanism de protecție a ofițerilor de informații și securitate rezultă din specificul activității desfășurate de către aceștia. Astfel, divulgarea datelor cu privire la identitatea și calitatea ofițerului de informații duce la deconspirarea lui, implicând iminent și deconspirarea misiunilor de serviciu, precum și sporesc factorii de risc la adresa vieții și integrității corporale a ofițerului și a membrilor familiei sale. De asemenea, se creează o stare de vulnerabilitate în raport cu serviciile speciale străine, aspect în măsură să afecteze securitatea statului.

În contextul celor enunțate, art. 64 alin. (5) din Legea nr. 170/2007 stabilește că datele despre identitatea și calitatea ofițerului de informații nu pot fi incluse în resursele informaționale, publice sau în resursele cu accesibilitate limitată ale

		<p>autorităților publice, ale persoanelor fizice și juridice.</p> <p>Atragem atenția că, completarea propusă de către Serviciu nu va afecta standardele de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, deoarece se stabilește un control strict în cadrul autorităților publice centrale care au angajați a căror identitate și calitate este atribuită la secret de stat, respectiv, la necesitate acestea vor fi prezentate către Serviciul Prevenirii și Combaterii Spălării Banilor, sau alte autorități publice, în conformitate cu prevederile Legii nr. 245/2008.</p>	
54.	<p>Asociația Națională a Companiilor din domeniul TIC</p> <p>Alineatul (9) se expune în următoarea redacție:”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscurpărare în numerar sau retragere de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind referitoare la moneda electronică în cazul de respectare a următoarelor condiții:”;la litera a), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”;la litera b), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”, iar textul ”, iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii</p>	<p>Propunem pct. 4 din proiect să fie expus în următoarea redacție:”4.Alineatul (9) se expune în următoarea redacție:”(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscurpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazul de respectare a următoarelor condiții:”;la litera a), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”;la litera</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Scopul Legii nr. 308/2017 nu sunt procesele inflaționiste.</p>

	<p>Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei” se exclude;</p>	<p>b), cifra ”5000” se substituie cu cifra ”3000”. ”Considerăm că textul de la lit. b) ce este propus a fi exclus: ”, iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată pînă la 10000 de lei” -necesită a fi păstrat, tinând cont de procesele inflationiste ce au loc în prezent în țara noastră și creșterea preturilor la majoritatea serviciilor și produselor, inclusiv cele comunale. Astfel, reducerea rulajului lunar la suma de 3000 de lei, practic va exclude posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată</p>	
55.	<p>14. Articolul 11 alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție:”(2) Entitățile raportoare informează Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre activitățile sau tranzacțiile clienților realizate în numerar, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni în numerar care au legătură Propunem în pct.14 din proiect referitor la modificarea Art.11 textul alin.(3) să fie expus în următoarea redacție:”14. ...(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:a)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a) raportează despre virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei; b)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) și s), despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;c)entitățile raportoare -notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. k) și entitățile raportoare prevăzute la lit. j) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin</p>	<p>Propunem în pct. 14 din proiect referitor la modificarea Art. 11 textul alin.(3) să fie expus în următoarea redacție: ”14. ...(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează: a)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 500000 de lei; b)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) și s), despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;c)entitățile raportoare -notarii prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. k) și entitățile raportoare prevăzute la lit. j) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin</p>	<p>Nu se acceptă Conform practicii internaționale și a riscurilor identificate la nivel național, nu poate fi inclus astfel de amendament.</p>

	<p>numerar se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în termen de până 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției.(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează:a)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a) raportează despre tranzacțiile clienților realizate prin virament, printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 50000 de lei;b) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. s), despre tranzacțiile clienților realizate printr-o operațiune cu o valoare de cel puțin 200000 lei ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele, realizate în numerar sau virament;c) entitățile raportoare -notarii prevăzuți la art. 4 alin. 1) lit. k) și entitățile raportoare prevăzute la lit. j) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 300000 lei;d) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. a) și i), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei.e) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i)și r) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, realizate în numerar sau virament;</p> <p>Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remite Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoare din momentul efectuării tranzacției</p>	<p>echivalentul a 300000 lei;d)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. a) și i), în cazul remiterilor de bani cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei.e)entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) r) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000lei, realizate în numerar sau virament;</p> <p>Datele privind tranzacțiile clienților se indică într-un formular special, care se remiteServiciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în decurs de 5 zile lucrătoaredin momentul efectuării tranzacției.”</p> <p>Considerăm că în alin.(3) la lit. b) trebuie incluse entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin.(1) lit. i), iar în alin.(3) lit. e) trebuie exclusă sintagma ”lit. i”-pentru o aliniere cu prevederile de modificare a art.5 alin.(1) lit. b) si art. 11 alin.(2) a Legiimr. 308/2017 propuse în proiectul în cauză, precum si pe motiv că la fel ca si în cazul bancilor activitatea emitentilor de monedă electronică si a prestatorilor de servicii de plată nebancari este reglementată de Legea nr. 114/2012, fiind prevăzute aceiasi cerinte ca si față de bănci în cadrul serviciilor de plată ce le prestează. În aceeași măsură, si în Legea nr. 308/2017 în vigoare cât si în proiectul de modificare a acestei legi față de emitentii de monedă electronică si prestatorii de servicii de plată nebancari sunt prevăzute aceleasi cerinte de aplicare a măsurilor de precautie.Un alt aspect important este faptul că cerinta propusă de a raporta toate</p>
--	--	---

		<p>tranzacțiile realizate în numerar sau virament cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul 40000 lei, pot genera zeci și sute de rapoartări zilnice în adresa SPCSB din partea emitentilor de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebancați, ținând cont că printre clienții acestora se numără și persoane juridice.</p>	
56.	<p>Articolul 12 alineatul (5) la litera a), sintagma "lit.a)-c), g), h) și k)" se substituie cu sintagma "lit. a) -h), k),o)";</p>	<p>Propunem pct. 15 din proiect să fie expus în următoarea redacție:"15. Articolul 12 alineatul (5) la litera a), sintagma "lit.a)-c), g), h) și k)" se substituie cu sintagma "lit. a) - i), k), o)"; Considerăm discriminatorie și neargumentată excluderea din această listă a entităților raportoare prevăzute în art. 4 alin.(1) lit. i) în raport cu alte entități raportoare. Menționăm că cerințele privind măsurile de precauție, de raportare și păstrare a datelor sunt similare.</p>	<p>Se acceptă</p>
Camera de Comerț Americană din Moldova			
57.	<p>Articolul 4 alineatul (1) litera e) alineatul (1) se expune în următoarea redacție: (1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare: [...] e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții, de asigurări de credite, de asigurări de garanții, de asigurări de pierderi financiare, de asigurări de protecție juridică și de asigurări avia; [...]</p>	<p>În vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și ajustării textului lui la terminologia și clasele utilizate în Legea nr. 92/2022 privind activitatea de asigurare sau de reasigurare, propunem expunerea literei în următoarea redacție: ,e) asigurătorii sau reasigurătorii și intermediarii în asigurări și/sau în reasigurări care desfășoară activitate în limitele claselor de asigurări de viață, inclusiv cele cu participarea la investiții sau care desfășoară activitate în limitele următoarelor clase de asigurări generale: asigurări de credite, asigurări de garanții, asigurări de pierderi financiare, asigurări</p>	<p>Se acceptă</p>

58.	<p>Articolul 4 alineatul (1) litera i) alineatul (1) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(1) Sub incidența prezentei legi cad următoarele persoane fizice și juridice, denumite în continuare entități raportoare: [...]</p> <p>i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică; [...]</p>	<p>de protecție juridică și asigurările de răspundere civilă avia”.</p> <p>În vederea unei mai bune clarificări a conținutului normativ al articolului și în vederea excluderii oricăror interpretări neuniforme în ceea ce privește entitățile raportoare care cad sub incidența noilor reglementări, propunem expunerea art. 4 alin. (1) lit. e) în următoarea redacție:</p> <p>„i) societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prin Legea nr. 209 din 15.07.2022 pentru modificarea unor acte normative, la art. VI. a fost introdusă o modificare la art.4 alin.(2) lit. i) din Legea nr. 308/2017, care va intra în vigoare la data de 05.08.2024. Astfel, redacția respectivă a fost ajustată prevederilor legii în vigoare.</p>
59.	<p>Articolul 5 alineatul (2) lit. a) alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente. [...]</p>	<p>Proiectul de lege prevede că identificarea și verificarea identității clienților va putea fi efectuată în baza datelor și informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă vor fi disponibile, prin intermediul mijloacelor de identificare electronică, serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente.</p> <p>Cu referire la acest aspect, considerăm oportun prescrierea în lege a principiului neutralității modelelor tehnologice. Respectivul principiu ar trebui să asigure destinatarilor legii că noile reglementări nu vor crea situații de părtinire față de orice tehnologie de autentificare care ar putea fi introdusă pe piață în viitor (i.e. orice</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform prevederilor proiectului, organele cu funcții de supraveghere urmează să aprobe cadrul legal secundar aferent identificării prin mijloace electronice.</p>

		<p>standarde de autentificare (dacă acestea vor fi adoptate de orice autoritate competentă) ar trebui să asigure neutralitatea tehnologiei și a modelului de afaceri).</p> <p>De asemenea, considerăm oportun indicarea și concretizarea în lege a modalității de reglementare, recunoaștere, aprobare și acceptare a procedurilor de identificare la distanță.</p>	
60.	<p>Articolul 5 alineatul (2) lit. b) alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins:</p> <p>[...]</p> <p>b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;</p>	<p>Considerăm oportun completarea art. 5 alin. (2) lit. b) cu o propoziția nouă care să prevadă că, în situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.</p> <p>În S.U.A., de exemplu, registrul acționarilor companiilor private este dus de client fără a exista registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client. Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea respectivă se referă la toate tipurile de informații care pot fi obținute inclusiv cele prezentate de client, care urmează a fi verificate de către entitatea raportoare.</p>

		<p>fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova.</p>	
61.	<p>Articolul 5 alineatul (2) lit. a) și c) alineatul (2) litera a) va avea următorul cuprins: a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente. [...]</p> <p>litera c) se expune în următoarea redacție: „evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea.”</p>	<p>La art. 5 alin. (2) lit. a) propunem substituirea cuvintelor „organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente” cu ”organele cu funcții de supraveghere sau autoritățile naționale competente”.</p> <p>La art. 5 alin. (2) lit. c), propunem expunerea conținutului normativ al alineatului în următoarea redacție: „(c) evaluarea scopului și naturii dorite a relației de afaceri și, dacă este necesar, obținerea de informații suplimentare despre acestea.”.</p> <p>Argumentare: Menționăm că art. 13, alin. (1) lit. a) și c) al Directivei (UE) 2015/849 conține următoarea redacție pentru aceste măsuri de precauție: „(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante; [...]</p>	<p>Nu se acceptă</p>

		<p>(c) evaluarea și, după caz, obținerea de informații privind scopul și natura dorită a relației de afaceri”.</p> <p>Astfel, considerăm oportun efectuarea ajustărilor propuse, conform Directivei UE, după caz ținând cont de specificul reglementării naționale, din următoarele considerente:</p> <p>a) Referitor la mijloacele de identificare electronică și serviciile de încredere relevante – din sintagma „de organele cu funcții de supraveghere și autoritățile naționale competente”, rezultă că entitățile raportoare urmează să se adreseze la 2 categorii diferite de organe pentru aprobarea/acceptarea instrumentului de identificare la distanță pe care vor să-l utilizeze și, respectiv, procesul de coordonare ar putea dura mai mult în timp.</p> <p>b) Referitor la prevederea ce ține de evaluarea privind scopul și natura relației de afaceri propunem ajustarea textului de la alin. (2) lit. c) conform sensului normei din Directiva UE.</p>	
62.	<p>Articolul 5 alineatul (9)</p> <p>Alineatul (9) se expune în următoarea redacție:</p> <p>(9) Pe baza unei evaluări corespunzătoare a riscurilor, care demonstrează existența unui risc scăzut de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, entitățile raportoare prestatore de servicii de plată și emitente de monedă electronică specificate în Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, cu excepția cazurilor de răscurpărare în numerar sau retragere a numerarului ce depășește suma de 1000 de</p>	<p>Menționăm despre lipsa unei note de argumentare în ceea ce privește modificarea condițiilor (inclusiv a valorilor exprimate în lei), care permit omiterea aplicării măsurilor de precauție privind clienții referitoare la moneda electronică sau instrumentul de plată preplătit.</p> <p>De asemenea, menționăm în mod separat despre considerarea caracterului inoportun al excluderii textului „iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii</p>	<p>Se acceptă parțial cu includerea argumentării în nota informativă.</p>

	<p>lei sau în cazul tranzacțiilor de plată la distanță, pot aplica măsuri de precauție simplificate privind clienții referitoare la moneda electronică în cazurile de respectare a următoarelor condiții:”;</p> <p>la litera a), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000";</p> <p>la litera b), cifra "5000" se substituie cu cifra "3000", iar textul ", iar pentru instrumentele de plată care pot fi utilizate doar pe teritoriul Republicii Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10000 de lei" se exclude.</p>	<p>Moldova, aceasta poate fi majorată până la 10000 de lei”.</p> <p>Credem că respectivul text necesită a fi păstrat, or modificarea respectivului rulaaj ar putea exclude în mod practic posibilitatea de utilizare a acestor tipuri de instrumente de plată.</p>	
<p>63.</p>	<p>Articolul 51 alineatul (2)</p> <p>(2) Identitatea clientului este stabilită prin mijloace de identificare electronică, în următoarele cazuri:</p> <p>a) la utilizarea mijloacelor de identificare electronică cu un nivel de securitate suficiente și conforme cu standardele stabilite în Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>b) informația despre identitatea clientului este confirmată cu utilizarea semnăturii electronice calificate emise și/sau validate conform prevederilor Legii nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere;</p> <p>c) la utilizarea mijloacelor electronice care asigură cumulativ, transmiterea video și audio directă, înregistrarea originalului actului de identitate în timpul transmisiunii directe și captarea imaginii faciale a clientului;</p> <p>d) la utilizarea documentelor, datelor sau informațiilor obținute de la persoane terțe conform prevederilor art. 10 din prezenta lege;</p>	<p>Propunem luarea în considerare a opțiunii stabilirii identității clientului prin mijloace de identificare electronică inclusiv prin captarea imaginii faciale a clientului și/sau transmiterea imaginii faciale a clientului în comun cu înregistrarea originalului actului de identitate, în cazul ultimului mijloc folosit, în măsura în care entitatea raportoare ar putea dispune și folosi echipamente software și hardware care permit excluderea asumării identității false din imaginea foto transmisă.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Organele cu funcții de supraveghere urmează să stabilească reglementările respective.</p>

64.	<p>Articolul 5² alineatul (2) litera a)</p> <p>Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p> <p>a) în cazul persoanelor juridice organizate în mod corporativ, persoana fizică/persoanele fizice care dețin sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unei cote-părți din numărul de acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalul social ale societății respective, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace. Deținerea a cel puțin 25% sau participarea în capitalul social unei societăți într-un procent de cel puțin 25% acțiuni de către o persoană fizică, este un criteriu al exercitării directe a dreptului de proprietate.</p> <p>Deținerea a cel puțin 25% sau participarea în capitalul social al unei societăți într-un procent de cel puțin 25% de către o entitate corporativă străină, care se află sub controlul unei persoane fizice, sau de către mai multe entități corporative străine, care se află sub controlul aceleași persoane fizice, este un criteriu al exercitării indirecte a dreptului de proprietate</p>	<p>I. Sugerăm substituirea cuvintelor „organizate în mod corporativ” cu „cu scop lucrativ”, cuvintelor „entitate juridică” cu „persoană juridică”, cuvântului „societăți” cu „persoanei juridice”, cuvintelor „entitate corporativă” la orice formă gramatică cu „persoană juridică” la forma gramatică corespunzătoare.</p> <p>Respectiva propunere ar asigura corelarea noțiunilor cu noțiunile deja existente în legislația națională.</p> <p>II. De asemenea, propunem luarea în considerare a opțiunii de expunere a normei articolului 5² într-un mod cât mai apropiat de reglementarea conținută în art. 3 pct. 6 lit. a) din Directiva (UE) 2015/849.</p> <p>Menționăm că, potrivit prevederilor Directivei, „beneficiar real” înseamnă orice persoană (persoane) fizică (fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță clientul și/sau persoana fizică (persoanele fizice) în numele căreia (căror) se realizează o tranzacție sau o activitate și care includ(e) cel puțin:</p> <p>(a) în cazul entităților corporative:</p> <p>(i) persoana fizică (persoanele fizice) care dețin(e) sau controlează în ultimă instanță o entitate juridică prin exercitarea directă sau indirectă a dreptului de proprietate asupra unui procent suficient din acțiuni ori din drepturile de vot ori prin participația în capitalurile proprii ale entității respective, inclusiv prin deținerea de acțiuni la purtător, sau prin exercitarea controlului prin alte mijloace, alta decât o societate cotată pe o piață reglementată care face obiectul cerințelor</p>	<p>Se acceptă</p>
-----	--	---	--------------------------

		<p>de divulgare a informațiilor în conformitate cu dreptul Uniunii sau al unor standarde internaționale echivalente care asigură transparența corespunzătoare a informațiilor privind exercitarea dreptului de proprietate [...].</p> <p>Considerăm oportun reglementarea unei excepții similare și în legea analizată, ținând cont de specificul național.</p> <p>Prin comparație, menționăm despre experiența aplicării Hotărârii BNM nr. 200/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la cerințele privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului în activitatea băncilor, care, la pct. 31, stabilește că „atunci când clientul sau deținătorul pachetului de control este o societate ale cărei valori mobiliare sunt tranzacționate pe o piață reglementată/sistem multilateral de tranzacționare care impune cerințe de divulgare a informațiilor, fie prin norme bursiere, fie prin legislația aplicabilă, pentru a asigura transparența adecvată a beneficiarului efectiv, sau este o filială cu capital majoritar al unei astfel de societăți nu este necesară identificarea și verificarea identității oricărui dintre acționari sau beneficiari efectivi ai acestor societăți. Banca obține datele de identificare relevante din registre publice, de la client sau din alte surse sigure.”.</p>	
65.	<p>Articolul 52 alineatul (2) litera c)</p> <p>(2) Noțiunea de beneficiar efectiv include cel puțin:</p> <p>c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <p>1. Asociații sau fondatorii;</p>	<p>Menționăm despre existența mai multor neclarități în ceea ce privește modalitatea de identificare a beneficiarilor efectivi ai persoanelor juridice fără scop lucrativ și modul de expunere a conținutului normativ al articolului.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform redacției propuse, entitatea raportoare urmează să identifice și să verifice beneficiarul efectiv a persoanelor juridice fără scop lucrativ, luând în considerare categoriile respective.</p>

	<p>2. Membrii în consiliul director;</p> <p>3. Persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia;</p> <p>4. În cazul asociațiilor, categoria de persoane fizice ori, după caz, persoanele fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite, respectiv, în cazul fundațiilor, categoria de persoane fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite;</p> <p>5. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ.</p>	<p>Propunem expunerea literei în următoarea redacție:</p> <p>1. Membrii consiliului director;</p> <p>2. Membrii organului executiv unipersonal sau colegial;</p> <p>3. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ.</p> <p>Considerăm că noua redacție va înlătura mai multe din problemele care ar putea apărea în cazul promovării literei în redacția inițială, spre exemplu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fondatorii nu în toate cazurile pot fi considerați beneficiari efectivi (e.g. fondatorii pot înființa asociații și figura în actele de constituire, însă ulterior se pot retrage sau pot fi excluși din lista de membri ai asociațiilor, fără a avea ulterior niciun rol în asociație); - Membrii unui cult religios sau ai unei organizații sindicale nu sunt beneficiari efectivi ai organizațiilor respective; - Fundațiile nu au membri; - Multe organizații obștești nu consemnează calitatea de membru; - Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, executori judecătorești, etc. nu sunt beneficiari efectivi ai acestor organizații; - Organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și calificarea lor drept beneficiari efectivi ar crea multe obstacole (e.g. în cazul asociațiilor patronale, pare a fi dificil de identificat persoanele fizice în al căror interes principal a fost constituită asociația, 	
--	---	--	--

		ultimele reprezentând interesele tuturor membrilor săi în mod egal, majoritatea cărora sunt persoane juridice).	
66.	<p>Articolul 5² alineatul (3)</p> <p>(3) În cazul în care, în cadrul aplicării măsurilor de precauție privind clienții, entitățile raportoare, constată neconcordanță între informațiile disponibile în Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv și informațiile prezentate de către client privind beneficiarul efectiv, informează în termen de 5 zile lucrătoare Serviciul Fiscal de Stat. În acest caz, entitatea raportoare solicită clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.</p>	<p>Se propune excluderea textului „În acest caz, entitatea raportoare solicită clientului actualizarea datelor privind beneficiarul efectiv la organul înregistrării de stat.”, ținând cont de faptul că obligația de a informa autoritățile competente despre existența neconcordanțelor constituie deja o sarcină pusă în seama entităților raportoare.</p> <p>Schimbul ulterior de informații ar putea fi realizat între autoritățile publice vizate. Totodată, menționăm despre caracterul neclar al obligației mai ales în ceea ce privește modalitatea de solicitare a actualizării datelor și probarea îndeplinirii măsurii.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În situația identificării divergenței de date, se includ prevederi privind acțiunile entității raportoare. Astfel, în acest caz, urmează să nu continue relația de afaceri pînă la momentul cînd clientul își corectează datele.</p>
67.	<p>Articolul 7 alineatul (3) litera g) – în vigoare</p> <p>(3) Entitatea raportoare, în baza evaluării proprii, stabilește factorii care generează riscuri reduse de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție simplificată privind clienții, inclusiv dacă: [...]</p> <p>g) polițele de asigurare de viață includ prima anuală ce nu depășește valoarea de 20000 de lei sau prima unică ce nu depășește valoarea de 50000 de lei; [...]</p>	<p>Art. 7 alin. (3) lit. g) din Lege reglementează pragurile financiare ale polițelor de asigurare de viață (anuală – 20000 lei/unică - 50000lei) drept factori care generează riscuri reduse de spălare a banilor și de finanțare a terorismului și care determină necesitatea aplicării măsurilor de precauție simplificată privind clienții.</p> <p>Pragurile respective au fost introduse în anul 2017, însă pe parcursul ultimilor 5 ani, parametrii și indicatorii economici au evaluat, fapt ce a determinat ca pragurile financiare să nu mai corespundă realităților economice, impunând companiile să depună un efort nejustificat în implementarea măsurilor de precauție. Un indicator relevant în acest sens îl reprezintă salariul mediu lunar pe economie, care a evoluat în această</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Contravine prevederilor standardelor internaționale și practicii internaționale.</p>

		<p>perioadă de la un nivel de 5 637 lei (trimestrul II 2017) la 10 376 lei (trimestrul II 2022)[1]. În contextul tendințelor inflaționiste - acest indicator va crește și mai mult în perioadă imediat următoare.</p> <p>În vederea reducerii efortului companiilor în procesul de acordare a polițelor de asigurare de viață (un sector al asigurărilor subdezvoltat), se propune ajustarea pragurilor financiare la evoluțiile economice (anuală – 50 000lei/unică – 150 000 lei) și expunerea art. 7 alin. (3) lit. g) în următoarea redacție:</p> <p>”g) polițele de asigurare de viață includ prima anuală ce nu depășește valoarea de 50000 de lei sau prima unică ce nu depășește valoarea de 150000 de lei;”.</p>	
68.	<p>Articolul 8 alineatul (2) la litera a), după cuvintele ”despre client” se completează cu cuvintele ”și beneficiarul efectiv”;</p> <p>la litera c), la final se completează cu următorul text: ”a beneficiarului efectiv, și după caz a patrimoniului deținut de către client”;</p> <p>la litera f), cuvântul ”timpului” se substituie cu cuvântul ”frecvenței”.</p>	<p>Menționăm că textul din alin. (2) al art. 8 („conform criteriilor și factorilor stabiliți de organele cu funcții de supraveghere” – în vigoare) ar putea să nu corespundă cu propunerea de excludere a alin. (11) al art. 6, deoarece anume acesta prevedea obligația de stabilirea a criteriilor și factorilor de risc.</p> <p>Referitor la completările propuse pentru art. 8, alin. (2), lit. (c), se propune regândirea oportunității utilizării următoarelor două termene: „după caz” și „patrimoniului” din următoarele considerente:</p> <p>- „Dupa caz” lasă loc de interpretări atât pentru entitățile raportoare, cât și pentru autoritățile cu funcții de supraveghere. În calitate de propunere alternativă, ar putea fi luată în considerare opțiunea reglementării exprese a respectivelor</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform Directivei UE 2015/849 să adopte măsuri adecvate pentru a stabili sursa patrimoniului și sursa fondurilor implicate în relații de afaceri sau în tranzacții cu astfel de persoane.</p> <p>Corepunzător, în sensul prevederilor Legii nr. 308/2017, entitățile raportoare, urmare a unei evaluări, la stabilirea unor riscuri cu grad înalt vor aplica măsuri în vederea verificării sursei patrimoniului deținut.</p> <p>Cuvântul ”patrimoniu” a fost substituit cu cuvântul ”avere”.</p>

		<p>cazuri în actele normative subordonate legii.</p> <p>- În ceea ce privește utilizarea noțiunii de „patrimoniu”, menționăm că în Directiva (UE) 2015/849 se utilizează noțiunea de „wealth” (avere).</p> <p>Aceeași noțiune se utilizează și în Ghidul FATF aferent PEP, pct. 87.</p> <p>Astfel, în art.8, alin. (2) lit. (c), cuvintele ”a patrimoniului deținut de către client” ar putea fi substituite cu cuvintele „sursa averii clientului”.</p>	
69.	<p>Articolul 8 alineatul (3)</p> <p>la alineatul (3) litera b), textul ”cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu textul ”aflăte sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante”.</p>	<p>Se propun următoarele:</p> <p>- Menținerea redacției actuale a art. 8 alin. (3) lit. (b);</p> <p>- Modificarea art. 8 alin. (3) lit. (c) și expunerea în următoarea redacție: „c) clienții care nu se prezintă personal la identificare, fiind reprezentați de persoane împuternicite”</p> <p>- Excluderea art. 8 alin. (3) lit. j).</p> <p>Argumentare:</p> <p>Completarea propusă la art. 8 alin. (3) lit. (b) ar putea crea o confuzie pentru destinatarul legii comparativ cu redacția actuală a acestei litere.</p> <p>Redacția propusă (aflăte sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante) creează confuzie despre ce fel de monitorizare este vorba, ce anume presupune monitorizarea, care sunt organismele relevante, etc. Astfel, ar putea fi considerată opțiunea menținerii redacției actuale a prevederii respective sau expunerea normei într-o redacție mai explicită care să clarifice aspectele sus- invocate.</p> <p>De asemenea, în scopul aducerii normelor în concordanță cu modificările</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La moment, în redacția actuală este o normă imposibil de aplicat, din cauza inexistenței unei liste care ar include jurisdicții cu risc sporit de spălare de bani și finanțare a terorismului, care ar fi emis de către o organizație internațională. Organizațiile internaționale specializate, în baza evaluărilor efectuate și a monitorizărilor continue a sistemelor naționale privind gradul de conformitate cu standardele internaționale, fiind elaborate liste ”sure”, ”negre” de jurisdicții, fiind abordate diferite aspecte relevante pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Corespunzător, entitățile raportoare în cadrul aplicării măsurilor de precauție, urmează obligatoriu să ia în considerare jurisdicția clientului și verificarea ei conform listelor publicate de organizațiile internaționale relevante.</p>

proapse prin intermediul proiectului de lege, considerăm necesar a modifica și prevederile lit. c) și lit. j) din alin. (3) al art. 8 din legea în vigoare, care constituie, în redacția actuală, factori generatori de riscuri sporite.

În acest context, sintagma „nu se prezintă personal la identificare” (art. 8 alin. (3) lit. c) în redacția în vigoare) creează confuzie în contextul tendinței de digitalizare a procesului de identificare, și anume confuzie privind situațiile concrete care generează risc sporit (în mod implicit): clienții pentru care se efectuează identificarea prin intermediul unei persoane împuternicite sau clienții care se identifică prin mijloace electronice.

Modificarea acestei norme ar fi necesară, altfel, entitatea raportoare va trebui să aplice, referitor la acești clienți, măsuri de precauție sporită, fapt care pare a fi în contradicție cu scopul modificărilor propuse la lit. a) alin. (2) art. 5, așa cum entitățile raportoare vor fi nevoite să nu opteze pentru identificarea la distanță, pentru a nu majora numărul clienților cu grad de risc sporit, care, implicit, necesită de la entități un efort suplimentar în vederea deservirii acestora.

Menționăm că în timp cota acestor categorii de clienți va predomina în portofoliile entităților raportoare, în unele tipuri de entități raportoare deja fiind predominante. Astfel, se propune ajustarea redacției art. 8 alin. (3) lit. (c), astfel încât factorul de risc sporit să constituie, spre exemplu, clienții reprezentați de către persoane

		<p>împuțernicite și nu cei identificați la distanță prin instrumentele prevăzute de această lege.</p> <p>Excluderea din prevederile legale a criteriilor menționate supra, ca factori generatori de risc sporit, nu înseamnă că entitățile raportoare nu vor putea stabili, de sine stătător, criterii după care unii dintre clienții din categoria respectivă vor fi tratați totuși ca având un grad de risc sporit, doar că obligația de a identifica criteriile respective va rămânea pe răspunderea fiecărei entități raportoare, acestea având, și la ziua de azi, obligația legală de a stabili criterii în baza evaluării proprii, nu doar în baza celor expres stabilite de legislația aplicabilă (abordarea bazată pe risc).</p>	
70.	<p>Articolul 9</p> <p>la alineatul (1), cuvântul "terminarea" se substituie cu "încetarea", iar după cuvintele "relației de afaceri" se completează cu textul "sau de la data unei tranzacții ocazionale";</p> <p>alineatul (2), prima propoziție se expune în următoarea redacție: "Entitățile raportoare păstrează toate documentele și informațiile necesare pentru respectarea măsurilor de precauție privind clienții și beneficiarii efectivi, inclusiv dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale abilitate prin lege, inclusiv, copiile documentelor de identificare, arhiva conturilor și documentelor primare,</p>	<p>Sugerăm autorilor concretizarea sau planificarea concretizării în viitor a tipurilor/categoriilor de date ce urmează a fi păstrate.</p> <p>Conform redacției existente, și considerând modificările propuse, entitățile raportoare sunt/vor fi obligate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - să păstreze toate datele aferente activităților și tranzacțiilor astfel încât să poată răspunde operativ solicitărilor organelor abilitate și acestea să fie suficiente. Totodată organele abilitate nu au stabilit categoriile/tipurile de date care ar fi suficiente pentru a servi în caz de necesitate ca probă în procedurile legale/judiciare; - Alineatul (2) deja se referă la "documente și informații" și nu se propune modificarea specificărilor privind categoriile/tipurile de documente și informații care trebuie păstrate. 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cu referire la termenul de păstrare a documentelor, menționăm că, termenele stabilite prin Legea nr. 308/2017 transpun prevederile Directivei 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.</p> <p>Totodată, menționăm că, conform prevederilor Codului penal, termenul de prescripție pentru infracțiunea de spălare de bani este de 15 ani. Corespunzător, termenele de păstrare a documentelor stabilite conform Legii nr. 308/2017 nu pot fi considerate excesive.</p>

corespondența de afaceri, rezultatele analizelor și cercetărilor efectuate, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri sau de la data unei tranzacții ocazionale.”

La alineatul (6), cuvintele ”pe suport de hârtie” se substituie cu textul ” în formatul în care acestea au fost obținute de către entitatea raportoare”.

Păstrarea documentelor primare pe un termen îndelungat (pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri) prezintă probleme de logistică, la fel cum și păstrarea corespondenței de afaceri;

– De menționat că, din informații disponibile asociației, entitățile raportoare au sesizat despre dificultățile întâmpinate la implementarea art. 9 încă de la adoptarea Legii nr. 308/2017.

Modificările propuse introduc concretizări suplimentare despre informațiile care trebuie păstrate, însă nu soluționează problema dublării informației și a termenului de păstrare în dependență de modul de obținere/deținere a informației.

Menționăm că art. 40 alin. (1) din Directiva (UE) 2015/849, nu prevede păstrarea datelor ca normă separată față de păstrarea documentelor și informațiilor, după cum urmează:

„(1) Statele membre solicită entităților obligate să păstreze următoarele documente și informații, în conformitate cu dreptul intern, în scopul prevenirii, depistării și investigării de către unitatea de informații financiare sau de către alte autorități competente a posibilelor cazuri de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului:

(a) în cazul precauției privind clientela, o copie a documentelor și a informațiilor necesare pentru respectarea cerințelor de precauție privind clientela stabilite în capitolul II, inclusiv, dacă sunt disponibile, informațiile obținute prin mijloacele de identificare electronică, servicii de încredere relevante prevăzute

		<p>în Regulamentul (UE) nr. 910/2014, sau orice alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante, pe o perioadă de cinci ani de la încetarea relației de afaceri cu clientul lor sau de la data unei tranzacții ocazionale;</p> <p>(b) documente justificative și evidențe ale tranzacțiilor, constând în documente originale sau copii admise în procedurile judiciare în temeiul dreptului intern aplicabil, necesare pentru identificarea tranzacțiilor, pentru o perioadă de cinci ani de la la încetarea relației de afaceri cu clientul sau de la data tranzacției ocazionale.”.</p>	
71.	<p>Articolul 11 alineatul (3) litera e) Articolul 11 alineatele (2) și (3) se expun în următoarea redacție: [...]</p> <p>(3) Entitățile raportoare sunt obligate să informeze Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, după cum urmează: [...]</p> <p>e) entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. 1) lit. i) și r) despre operațiunile sau tranzacțiile clienților cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, realizate în numerar sau virament; [...]</p>	<p>Considerăm că entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. i) (societățile de plată, societățile emitente de monedă electronică și furnizorii de servicii poștale, cu excepția prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și a prestatorilor de servicii de inițiere a plății, care activează în conformitate cu Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică), ar trebui să raporteze despre tranzacțiile clienților cu o valoare de cel puțin 200 000 MDL.</p> <p>Respectiva propunere are la bază faptul că, la fel ca în cazul altor entități raportoare (e.g. bănci), activitatea emitenților de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebancari este reglementată de Legea nr. 114/2012, fiind prevăzute aceleași cerințe ca și față de alte entități raportoare în cadrul serviciilor de plată ce le prestează.</p>	<p>Nu se acceptă</p>

		<p>Un alt aspect important constă în faptul că cerința propusă de a raporta toate tranzacțiile realizate în numerar sau virament cu o valoare care reprezintă cel puțin echivalentul a 40000 lei, poate genera o multitudine de raportării zilnice în adresa SPCSB din partea emitenților de monedă electronică și a prestatorilor de servicii de plată nebancari, fiind cont că printre clienții acestora se numără inclusiv și persoanele juridice.</p>	
72.	<p>Articolul 12 alineatul (5) litera a) la litera a), sintagma "lit.a)-c), g), h) și k)" se substituie cu sintagma "lit. a) – h), k), o)".</p>	<p>Sugerăm expunerea pct. 15 din proiect în următoarea redacție: "la litera a), sintagma "lit.a)-c), g), h) și k)" se substituie cu sintagma "lit. a) – i), k), o)".</p>	<p>Se acceptă</p>
73.	<p>Articolul 13</p>	<p>Se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Definirea noțiunii de "persoană cu funcție de răspundere"; - Modificarea alin. (4¹) și expunerea acestuia în următoarea redacție: „(4¹) Persoanele desemnate conform alin. (4) sunt după cum urmează: a) persoana cu funcție de conducere de rang superior; b) persoana cu funcție de răspundere; c) angajatul entității raportoare abilitat cu funcții privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”. <p>Argumentare: Alineatul (4) al art. 13 prevede că, „Entitățile raportoare desemnează persoanele învestite cu atribuții de executare a prezentei legi, ale căror nume și date de contact se comunică, [...] Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organelor cu funcții de supraveghere [...] împreună cu natura și limitele responsabilităților”.</p>	<p>Se acceptă parțial În dependență de forma juridică a entității raportoare, persoana cu funcție de răspundere este reglementat prin legislația aferentă.</p>

		<p>Totodată, alin. (4¹) indică și natura responsabilităților (identice celor specificate la lit. b), alin. (3), art. 13) fără a face diferențierea între literele a), b) și c) ale alin. (4¹).</p> <p>Astfel, pentru claritate, se propune doar enumerarea persoanelor care trebuie desemnate.</p> <p>De asemenea, se propune definirea noțiunii de "persoană cu funcție de răspundere", având în vedere că entitățile raportoare au diferite forme organizatorico-juridice, precum și faptul că legislația prevede diferite noțiuni pentru acest termen (Codul penal, Codul Contravențional, Legea privind societățile pe acțiuni, etc.).</p>	
74.	<p>Articolul 13 alineatul (4²)</p> <p>Entitățile raportoare asigură instruirea și certificarea persoanelor desemnate conform alin. (4¹) în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, ori de câte ori este nevoie, însă nu mai târziu de un interval de 2 ani.</p> <p>Deținerea unui certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului eliberat de o organizație internațională exonerează persoanele desemnate conform alin. (4¹) de instruire, pe perioada de valabilitate a certificatului respectiv.</p>	<p>Notăm despre lipsa argumentării în partea referitoare la obligația de a asigura instruirea și certificarea persoanelor desemnate nu mai târziu de un interval de 2 ani.</p> <p>Credem că, în vederea evitării unor probleme care se pot contura pe viitor (birocrația legată de rezolvarea pe cale administrativă a chestiunii instruirii persoanelor desemnate, obligatorie într-un anumit interval de timp), legiuitorul ar trebui să lase entitățile raportoare să decidă în mod de sine stătător, conform propriilor politici interne, dacă și când va fi nevoie ca persoanele desemnate să fie instruite sau instruite suplimentar.</p> <p>Propunem regândirea mecanismului propus, ținând cont de sugestiile indicate, în vederea neadmiterii unor preocupări excesive de latura formală a problemei care se dorește a fi soluționată.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Din experiența anterioară, și de asemenea, din practica cooperării cu entitățile raportoare, se atestă, rotația frecventă a personalului, deseori fiind persoane necalificate și cu cunoștințe insuficiente în domeniu. Totodată, entitățile raportoare solicită permanent organizarea instruirilor specializate.</p>

		<p>Acceași obiecție este valabilă și pentru mecanismul propus prin intermediul art. 13¹ în partea referitoare la instruirea angajaților entităților raportoare.</p>	
75.	<p>Legea 75/2020 Articolul 14 alineatul (11) Se completează cu alineatul (11) cu următorul conținut: (11) Pe parcursul efectuării procedurii de control, entitatea raportoare are următoarele drepturi: a) să ia cunoștință cu ordinul de control și să obțină o copie de pe acesta; b) să prezinte probe; c) să prezinte explicații, înregistrate sub orice formă, referitoare la obiectul și scopul controlului; d) să fie asistat de un avocat, de alți reprezentanți împuterniciți conform legislației. Lipsa acestora nu poate fi invocată de către entitatea raportoare drept temei pentru amânarea controlului; e) să obțină un exemplar al procesului-verbal de efectuare a vizitei de control sau/și al raportului de control; f) să asiste personal sau prin reprezentantul său în procesul controlului</p>	<p>Se propune: (i) în textul literei a), după cuvintele „ordinul de control” de completat cu următoarele: „și ordinul de efectuare a vizitei de control”; (ii) expunerea ultimei propoziții din lit. d) în următoarea redacție: „Dacă entitatea raportoare la care se efectuează controlul (în cazul vizitei de control) solicită prezența avocatului, acțiunea procesuală se întrerupe până la prezentarea avocatului, dar nu mai mult decât pentru 2 ore”. Ultima propunere vine să implementeze în textul legii unele garanții procesuale astfel cum sunt reglementate în Codul de procedură penală.</p>	<p>Se acceptă parțial La pct (i) vor fi efectuate modificările propuse. La pct. (ii), Legea 75/2020 stabilește proceduri distincte decât cele prevăzute de Codul de procedură penală.</p>
76.	<p>Articolul 40 alin. (1) – în vigoare (1) Amendă este o sancțiune pecuniară ce se aplică de către autoritățile menționate la art. 3 alin. (2) în cazurile și în limitele prevăzute de prezenta lege. Mărimea amenzii se stabilește pentru persoane fizice de la 4500 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro, iar pentru entitățile raportoare – de la 50 000 de lei până la echivalentul în lei al sumei de 5 000 000 de euro.</p>	<p>Articolul 40 în vigoare nu este pe deplin alineat la prevederile art. 35 alin. (2) lit. e), care stabilește că „(2) În cazul nerespectării prevederilor prezentei legi și ale actelor subordonate acestei legi, față de entitățile raportoare prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. a)–l) sunt aplicate următoarele tipuri de sancțiuni: [...] e) sancțiuni pecuniare sub formă de amendă: – în mărime dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea</p>	<p>Se acceptă parțial</p>

		<p>obligărilor prevăzute de prezenta lege, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit, sau în mărimea echivalentului în lei al sumei de până la 1000000 de euro, calculat conform cursului oficial al leului moldovenesc la data comiterii încălcării.”</p> <p>Aceeași regulă este prevăzută și în art. 59 alin. (1) lit. e) din Directiva (UE) 2015/849.</p> <p>Credem că respectiva regulă generală urmează a fi reflectată și în conținutul art. 40 alin. (1) din Legea nr. 75/2020.</p>	
77.	<p>Articolul 51</p> <p>La alineatul (1), textul „realizate în numerar printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni care au legătură între ele cu o valoare de cel puțin 200000 lei sau echivalentul acesteia” se substituie cu textul ”conform prevederilor art. 11 alin. (3) din Legea nr. 308/2017”.</p>	<p>Sugerăm ajustarea referinței la art. 11 alin. (3) din Legea nr. 308/2017, specificată în redacția alin. (1) al art. 51 din lege.</p> <p>Norma din art. 51 stabilește sancțiuni pentru încălcările aferente raportării tranzacțiilor realizate în numerar, iar alin. (1) face trimitere la art. 11 alin. (3) al Legii nr. 308/2017, în redacția proiectului, care se referă inclusiv la tranzacțiile prin virament. Astfel, ar fi oportun de efectuat ajustările corespunzătoare.</p>	<p>Se acceptă</p>
78.	<p>Art. 8</p> <p>la alineatul (3) litera b), textul ”cu risc sporit de spălare a banilor și de finanțare a terorismului” se substituie cu textul ”afiate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante”;</p>	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Cu referire la modificarea Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, menționăm că, în contextul dispoziției lit. b) alin. (3) art. 8, care face referire la jurisdicțiile aflate sub monitorizarea organizațiilor internaționale relevante, se impune completarea alin. (6) art. 10 cu o dispoziție care să stabilească obligația SPCSB de a publica și actualiza lista jurisdicțiilor aflate sub monitorizarea</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>SPCSB nu emite astfel de liste. Corespunzător, urmează să fie consultate listele aprobate și publicate de către organizațiile internaționale specializate. Informația este cu acces public și gratuit.</p>

		organizațiilor internaționale relevante. În lipsa unei asemenea lista, norma nu satisface principiul previzibilității.	
79.	-	<p>Considerăm necesară reglementarea prin lege a statutului juridic al Centrului de instruire continuă în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului (entitate distinctă cu personalitate juridică (subiect de drept), structură a SPCSB sau a BNM, instituție de învățământ etc.). Acest statut juridic nu poate fi reglementat de însăși consiliul consultativ al acestei entități, or determinarea statutului juridic al unei entități trebuie să precedă crearea acesteia și a organelor sale de conducere și să fie realizată prin lege sau în temeiul dispozițiilor exprese ale legii care conferă temei juridic de reglementare în acest sens unui alt organ.</p>	<p>Nu se acceptă Ulterior aprobării proiectului respectiv, se va propune aprobarea cadrului legal secundar care va reglementa aspectele ce țin de activitatea Centrului de instruire.</p>
80.	Art. 14 ¹ și 14 ²	<p>Art. 14¹ și 14² referitoare la crearea, autorizarea și condițiile de activitate ale furnizorilor privind activele virtuale nu țin de obiectul juridic de reglementare al Legii nr. 308/2017, care are drept scop instituirea de măsuri de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului. Autorizarea furnizorilor de servicii privind activele virtuale, condițiile de autorizare și desemnarea autorității publice competentă să reglementeze și supravegheze activitatea furnizorilor de servicii privind activele virtuale țin de domeniul de reglementare al Legii nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și monedă electronică.</p>	<p>Nu se acceptă Propunerile de includere a prevederilor aferente activelor virtuale corespund Recomandării 15 FATF/GAFI. De asemenea, din experiența altor țări, aceste aspecte se regăsesc în legislația AML/CFT.</p>
81.	Articolul 34 la alineatul (1), după cuvintele "Entitățile raportoare" se completează cu	Referitor la art. 34 alin. (1), (4), (5) și (7), referința la autoritatea prevăzută la alin. (6) art. 4 este una deficientă, deoarece în	Se acceptă

	<p>următoarele cuvinte ”și autoritatea prevăzută la art. 4 alin. (6)”;</p> <p>alineatul (2) se expune în următoarea redacție:</p> <p>”(2) Entitățile raportoare se abțin de la executarea de activități și tranzacții care sînt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori sînt deja realizate în favoarea sau beneficiul, direct sau indirect, deținute sau controlate integral sau în comun cu persoanele, grupurile și entitățile incluse în lista menționată la alin. (11), precum și al persoanelor juridice care aparțin sau sînt controlate, direct sau indirect, de aceste persoane, grupuri și entități.”;</p> <p>la alineatele (4), (5) și (7), după cuvintele ”Entitățile raportoare” se completează cu următoarele cuvinte ”și autoritatea prevăzută la art. 4 alin. (6)”, în toate cazurile;</p>	<p>această normă juridică este vorba despre două autorități publice. Conform alin. (6) art. 4, în versiunea din proiectul de lege în cauză, este vorba despre 2 autorități publice, și anume: ”(6) Agenția Servicii Publice comunică imediat, dar nu mai tîrziu de 24 ore, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, informațiile referitoare la cazurile suspecte identificate în procesul de prestare a serviciilor publice.” Prin urmare, referința la autoritatea publică ”prevăzută la alin. (6) art. 4”, în condițiile în care în alineatul respectiv sunt menționate 2 autorități publice, poate genera interpretări echivoce.</p>	
82.	-	<p>Cu referire la amendamentele propuse la Legea nr. 75/2020, propunem ca despre inițierea procedurii de control al avocaților și efectuarea vizitei de control să fie informat în prealabil și organul de supraveghere a entității raportoare – Uniunea Avocaților din Republica Moldova, cu expedierea copieii ordinului de efectuare a vizitei de control. Existența sau lipsa unui plan anual de control al organului de supraveghere a entităților raportoare nu este în măsură să condiționeze informarea organului de supraveghere de către SPCSB despre controalele inițiate de către cea din urmă, inclusiv în cazul controalelor inopinate, or SPCSB nu este obligată să coordoneze planurile sale de control cu organul cu funcții de supraveghere.</p>	<p>Nu se acceptă</p>

83.	La articolul 35, litera d) se exclude.	<p>Cu referire la propunerea de a exclude lit. d) art. 35, menționăm că aceasta nu ține cont de principiul răspunderii personale pentru faptele comise cu intenție, caz în care răspunderea și sancțiunea aplicată entităților datorate pentru anumite încălcări datorate faptelor intenționate comise de persoanele investite cu atribuții de executare a Legii nr. 308/2017, precum ar fi angajatul entității raportoare abilitat cu funcții de asigurare a conformității politice și procedurilor cu cerințele legale privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu poate fi pusă pe seama entității raportoare. La evaluarea vinovăției și răspunderii pentru încălcările în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, există riscul că pentru anumite fapte, precum ar fi de exemplu omisiunea de a include anumite date în evidența tranzacțiilor, persoanelor expuse politic sau altă informație care trebuie păstrată, încălcarea obligației de confidențialitate, în lipsa calității de subiect al răspunderii al angajatului entității raportoare, să fie imposibilă identificarea altei persoane vinovate și aplicarea unei sancțiuni pentru încălcarea constatată.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Prevederile cu privire la sancționarea angajatului sunt excesive, luând în considerare faptul că activitatea sa trebuie să fie supravegheată și coordonată de către persoanele cu funcții ierarhic superioare (de ex. șef de direcție/ departament, vicedirector etc.). Astfel, persoanele responsabile de implementarea legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor trebuie să se asigure de conformitatea activității angajaților respectivi.</p>
84.	-	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>În corespundere cu art.42 din Legea nr.100/2017, denumirea proiectului urmează de completat cu sintagma „unor acte normative”, având în vedere că prin proiectul prezentat se modifică 3 acte normative, iar denumirea acestuia trebuie</p>	<p>Se acceptă</p>

85.	Art. 3	să conțină o formulă generală referitoare la modificarea unor acte normative.	
		<p>La pct. 2, art. 3 din proiect, urmează de concretizat la noțiunea de client ce se înțelege prin „alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional”, or art. 54 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, conținutul proiectului se expune clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc. În aceeași ordine de idei, urmează de revăzut noțiunea „construcție juridică” în partea termenului „și fidecomiso”, deoarece conform articolului citat terminologia utilizată trebuie să fie constantă, uniformă și să corespundă celei utilizate în alte acte normative. Totodată, la noțiunea de „patrimoniu”, după sintagma „al Codului civil” de completat cu sintagma „nr.1107/2022”, potrivit art.55 alin.(5) din Legea nr.100/2017. La noțiunea de „tranzacții/operațiuni care au legătură între ele”, sintagma „care au elemente comune cum ar fi cel puțin unul dintre care” de substituit cu sintagma „care au cel puțin unul din elementele comune”.</p>	<p>Se acceptă parțial Sintagma „alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional” este relevant în dependență de tipul activităților desfășurate de către entitatea raportoare în raport cu clientul. Noțiunea ”patrimoniu” se exclude.</p>
86.	-	<p>La pct. 4 din proiect, art. 5 alin. (2¹) a se revedeă ordinea alfabetică. La litera c), sintagma „volumul activelor depuse sau mărimea tranzacției efectuate de client” de completat cu sintagma „precum și proveniența acestora”.</p>	<p>Se acceptă</p>
87.	Se completează cu articolul 5 ¹ cu următorul conținut ”Articolul 5 ¹ . Aplicarea prin mijloace de identificare electronică a măsurilor de precauție privind clienții	<p>La pct. 5, art. 5¹ alin. (3) din proiect, sintagma „Serviciul Fiscal de Stat” de substituit cu sintagma „Agenția Servicii Publice”, din motiv că în conformitate cu prevederile art. 33 alin. (1) lit. i2) din Legea nr.220/2007, în Registrul de stat al</p>	<p>Nu se acceptă Art. 5¹ alin. (3) nu conține astfel de sintagme.</p>

	<p>(3) Entitățile raportoare, la identificarea și verificarea clientului - persoană fizică cetățean al Republicii Moldova, a reprezentantului persoanei juridice rezidente și beneficiarului efectiv, prin mijloace de identificare electronică, utilizează abordarea bazată pe risc la aplicarea măsurilor de precauție astfel încât să asigure că acțiunile întreprinse sunt proporționale riscului de spălare a banilor și de finanțare a terorismului implicat.</p>	<p>persoanelor juridice se înscriu date despre numele, prenumele, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul, numărul de telefon ale beneficiarului efectiv/beneficiarilor efectivi ai persoanelor fizice, astfel cum sunt definiți în Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, iar Registrul de stat al persoanelor juridice privind beneficiarul efectiv este ținut de către I.P. ASP, în conformitate cu prevederile art.35 alin.(3) lit.b) din Legea nr.220/2007.</p>	
88.	<p>Articolul 7 Alineatul (2) litera a) se expune în următoarea redacție: ” (a) verificarea identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri se realizează cât mai curând posibil atunci când aceasta este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale, iar riscurile de spălare a banilor și finanțare a terorismului sunt eficient gestionate;”</p>	<p>La pct. 7, art. 7 alin. (2) lit.a) din proiect, la textul „se realizează cât mai curând posibil”, considerăm oportun de a fi concretizat termenul exact a verificării identității clientului și beneficiarului efectiv după stabilirea relației de afaceri, întru stabilirea unei clarități în acest sens.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 14 din Directiva 2015/849 stabilește ”Prin derogare de la alineatul (1), statele membre pot permite ca verificarea identității clientului și a beneficiarului real să se realizeze în timpul constituirii unei relații de afaceri, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a nu întrerupe practicile comerciale normale și în cazul în care riscul de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului este redus. În astfel de situații, procedurile respective se realizează cât mai curând posibil după contactul inițial.” Astfel, în vederea transpunerii Directivei menționate, nu poate fi stabilit careva termen.</p>
89.	-	<p>La pct.12, art.11 din proiect se operează cu noțiunea de „formular special”, prin care entitățile raportoare, informează despre tranzacții. În acest sens, considerăm necesar aprobarea prin prezentul proiect de lege a formularului respectiv.</p>	<p>Nu se acceptă Cadrul legal primar nu poate stabili toate prevederile privind reglementarea unui domeniu. În acest sens, urmează a fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar, în conformitate cu legislația în vigoare.</p>
90.	-	Totodată, pe tot parcursul proiectului, în articolele la care sunt propuse modificări	În lipsa unei argumentări, nu este posibil analiza propunerii.

	<p>cu referire la cuantumul/valoarea tranzacțiilor, se propune ca tranzacțiile, valoarea acestora să fie legate de o perioadă de timp (lună, an) sau sumele să derive din una sau mai multe tranzacții.</p>	<p>La pct.20, art.17 alin.(12) din proiect, se propune de a exclude prepoziția „în”, care se repetă.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>91.</p>	<p>Articolul 17 se completează cu alineatul (12) cu următorul conținut: ”Entitățile raportoare, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, organele de drept și alte autorități publice oferă asistență și suport informațional necesar Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în procesul cooperării cu organizațiile internaționale de profil.”.</p>	<p>Totodată, propunem completarea art.19 alin.(1) din Legea nr.308/2017 cu lit.j¹⁾ cu următorul cuprins: „j¹⁾ prin derogare de la art.16, prezintă Serviciului Fiscal de Stat informația recepționată de la entitățile raportoare prevăzute la art.4 alin.(1) lit.a), în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite de lege.” În susținerea propunerii menționate, notăm că unul din obiectivele Serviciului Fiscal de Stat îl constituie monitorizarea disciplinei fiscale manifestată nu doar prin determinarea corectă și achitarea în termen de către contribuabili a impozitelor și taxelor, dar și prin excluderea oricăror scheme menite să diminueze obligațiile fiscale față de buget. Modificările propuse sunt orientate în vederea fortificării capacităților și instrumentelor Serviciului Fiscal de Stat de identificare/investigare a fraudelor fiscale, fapt ce ar conduce la majorarea nivelului de depistare și</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor Legii nr. 308/2017: - art. 16 alin. (5) „Accesul direct al persoanelor terțe la resursele informaționale deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este interzis. Numai angajații Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au acces la informația din bazele de date deținute de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului.”. - art. 17 alin. (3) „Schimbul informațional dintre Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele de drept se efectuează prin intermediul unui ofițer de legătură, în condițiile respectării prezentei legi. Procedura de obținere și prelucrare a informațiilor este reglementată printr-un ordin interdepartamental comun.”.</p>
	<p>92.</p>	<p>-</p>	

eliminarea acestora, întreprinderea măsurilor operative de control, precum și de conformare a contribuabililor. În prezent, legislația stabilește obligația băncilor de a comunica, la cererea organelor fiscale, rulajele și soldurile conturilor deschise la acestea, scopul fiind de a stabili situația fiscală reală a respectivei persoane. Solicitarea se face, de regulă, în cadrul acțiunilor de control fiscal, fapte constatate în majoritatea cazurilor mult prea târziu.

Astfel, modificarea legii enunțate prin completarea art.19 alin. (1) cu lit.j¹) va îmbunătăți activitatea de administrare fiscală a Serviciului Fiscal de Stat prin valorificarea informației raportată de instituțiile bancare, atât în scopul identificării cazurilor de evaziune fiscală (venituri nedeclarate), cât și în scopul administrării eficiente a tuturor plătitorilor de impozite.

- art. 17 alin (8) „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor răspunde cererilor de informații dacă acestea sunt suficient motivate de suspiciuni privind infracțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acesteia și cele de finanțare a terorismului. În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor financiare sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu dă curs cererii de informații.”

- art. 19 alin. (1) lit. v) „oferă, la solicitarea organului de urmărire penală, informațiile deținute cu privire la activitățile și tranzacțiile suspecte, în condițiile prezentei legi;”

Obținerea informațiilor ce constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional de către persoane terțe, inclusiv autorități publice este limitată, iar în cazul organelor de drept, accesul la acest tip de informații este reglementat de Codul de procedură penală (art. 41, art. 126) și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație (lit. f) pct. 1) alin. (1) art. 18).

Informațiile deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu art. 11 din Legea 308/2017 constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional, iar regimul

acestor tipuri de informații este reglementat de Codul civil (art. 1745, 2047 – 2049).
Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor bancare și comerciale, prin derogare de la prevederile Codului Civil, Codului Procedură Penală și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.
Totodată, accesul părților terțe la Sistemul Informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor contravin standardelor internaționale în domeniu, și anume:
Metodologia Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2018) prevede:
Recomandarea 29
- 29.6 Unitatea de Informații Financiare trebuie să protejeze informația prin:
(c) „asigurarea accesului limitat la locațiile și informațiile sale, inclusiv la sistemele informatice”.

- 29.7 FIU trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:

(d) „să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională”.

- pct. 32 al Principiilor Schimbului de Informație al Grupului Egmont, care prevede că „Schimbul de informații trebuie utilizat doar în scopul pentru care au fost solicitate sau furnizate. Orice diseminare a informațiilor către alte autorități sau părți terțe sau orice utilizare a acestor informații în scopuri administrative, de investigații, de urmărire penală sau de drept, în afara celor aprobate inițial, ar trebui să facă obiectul unei autorizări prealabile de către Unitatea de Inteligență Financiară”.

Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.

În acest sens Serviciul este obligat să respecte cu strictețe principiile schimbului de informații obținute prin intermediul platformei securizate ESW. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre

			<p>aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.</p> <p>Mai mult ca atât, Directiva Uniunii Europene nr. 1153/2019 din 20.06.2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a anumitor tipuri de infracțiuni, prevede: „unitățile financiare au obligația de a coopera cu autoritățile sale competente pentru prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor și de a fi în măsură să răspundă în timp util solicitărilor motivate de informații financiare sau de analize financiare venite din partea autorităților respective”.</p> <p>Se acceptă</p>
93.	<p>Articolul 2</p> <p>Noțiunea ”proces-verbal de efectuare a vizitei de control” se expune în următoarea redacție:</p> <p>”proces-verbal de efectuare a vizitei de control - act în care se înregistrează constatările și acțiunile efectuate pe parcursul procedurii de control”.</p>	<p>Referitor la modificarea Legii nr.75/2020:</p> <p>La pct.1, art.2 din proiect, urmează de revăzut definirea noțiunii de „proces-verbal de efectuare a vizitei de control”.</p> <p>Conform proiectului, acesta constituie actul în care se înregistrează constatările pe parcursul procedurii de control. Or, în urma vizitei de control se întocmește proces-verbal de efectuare a vizitei de control, iar în urma procedurii de control se întocmește raport de control. Astfel, considerăm oportun substituirea sintagmei „procedurii de control” cu textul „vizitei de control”.</p> <p>La pct. 7, art. 11, alin. (7) din proiect, considerăm oportun de a reglementa și posibilitatea semnării electronice a procesului-verbal de efectuare a vizitei de control.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Procedura vizitei de control presupune vizita la oficiul entității raportoare.</p>
94.	<p>Articolul 11</p> <p>Alineatul (7) se expun în următoarea redacție:</p> <p>”(7) Procesul-verbal de efectuare a vizitei de control se întocmește în două exemplare și se semnează pe fiecare</p>		

95.	<p>pagină de către inspectori și reprezentantul entității raportoare supuse controlului. Refuzul reprezentantului entității raportoare de a semna procesul-verbal de efectuare a vizitei de control se consențează în procesul-verbal și poate fi înregistrat audio/video cu consemnarea refuzului și anexarea înregistrării la procesul-verbal.”</p>	<p>La pct. 13, art. 18 din proiect, la textul „Serviciul poate renunța justificat, la orice etapă, să desfășoare procedura de control”, urmează a fi menționate temeiurile justificative de renunțare a procedurii de control, termenul „justificat” fiind unul general și neclar.</p>	<p>La pct. 13 din proiect nu există astfel de prevederi.</p>
96.	-	<p>Suplimentar, se propune examinarea posibilității includerii în proiectul de Lege a unei norme, privind furnizarea în adresa Serviciului Fiscal de Stat a informației recepționate și incluse în Registrului electronic al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (compartimentul informații furnizate de către instituțiile financiare).</p>	<p>Nu se acceptă Conform prevederilor Legii nr. 308/2017: - art. 16 alin. (5) „Accesul direct al persoanelor terțe la resursele informaționale deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este interzis. Numai angajații Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor au acces la informația din bazele de date deținute de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și au dreptul să proceseze această informație în urma autorizării prealabile obținute de la conducerea Serviciului.” - art. 17 alin. (3) „Schimbul informațional dintre Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și organele de drept se efectuează prin intermediul unui ofițer de legătură, în condițiile respectării prezentei legi. Procedura de obținere și prelucrare a informațiilor este reglementată printr-un ordin interdepartamental comun.”</p>

- art. 17 alin (8) „Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor răspunde cererilor de informații dacă acestea sunt suficient motivate de suspiciuni privind infracțiuni de spălare a banilor, infracțiuni asociate acesteia și cele de finanțare a terorismului. În cazul în care există motive de fapt pentru a presupune că furnizarea unor astfel de informații ar avea un impact negativ asupra investigațiilor financiare sau analizelor în curs de desfășurare ori, în circumstanțe excepționale, în cazul în care divulgarea informațiilor ar fi în mod clar disproporțională față de interesele legitime ale unei persoane fizice sau juridice ori ar fi irelevantă în ceea ce privește scopurile pentru care a fost solicitată, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu dă curs cererii de informații.”

- art. 19 alin. (1) lit. v) „oferă, la solicitarea organului de urmărire penală, informațiile deținute cu privire la activitățile și tranzacțiile suspecte, în condițiile prezentei legi.”

Obținerea informațiilor ce constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional de către persoane terțe, inclusiv autorități publice este limitată, iar în cazul organelor de drept, accesul la acest tip de informații este reglementat de Codul de procedură penală (art. 41, art. 126) și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație (lit. f) pct. 1) alin. (1) art. 18). Informațiile deținute de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor în conformitate cu art. 11 din Legea 308/2017 constituie secret bancar, comercial, fiscal și profesional, iar regimul

acestor tipuri de informații este reglementat de Codul civil (art. 1745, 2047 – 2049). Recepționarea, păstrarea, analiza și prelucrarea de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a informațiilor bancare și comerciale, prin derogare de la prevederile Codului Civil, Codului Procedură Penală și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigație, este condiționată expres de necesitatea prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului, în vederea asigurării securității statului, prin protejarea sistemului național financiar-bancar și financiar-nebancar, în conformitate cu Legea 308/2017 „cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului”.
Totodată, accesul părților terțe la Sistemul Informațional automatizat de informare și comunicare privind prevenirea și combaterea spălării banilor contravin standardelor internaționale în domeniu, și anume:
Metodologia Grupului de Acțiune Financiară (FATF/GAFI) de evaluare a conformității tehnice cu recomandările FATF și eficacitatea sistemelor CSB/CFT din februarie 2013 (actualizat în 2018) prevede:
Recomandarea 29
- 29.6 Unitatea de Informații Financiare trebuie să protejeze informația prin:
(c) „asigurarea accesului limitat la locațiile și informațiile sale, inclusiv la sistemele informatice”.

- 29.7 FIU trebuie să fie independentă din punct de vedere operațional și autonomă prin:

(d) „să fie capabilă să obțină și să instaleze resursele necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, pe bază individuală sau de rutină, fără nici o influență sau interferență politică, guvernamentală sau industrială nejustificată, care ar putea compromite independența sa operațională”.

- pct. 32 al Principiilor Schimbului de Informație al Grupului Egmont, care prevede că „Schimbul de informații trebuie utilizat doar în scopul pentru care au fost solicitate sau furnizate. Orice diseminare a informațiilor către alte autorități sau părți terțe sau orice utilizare a acestor informații în scopuri administrative, de investigații, de urmărire penală sau de drept, în afara celor aprobate inițial, ar trebui să facă obiectul unei autorizări prealabile de către Unitatea de Inteligență Financiară”.

Ținem să menționăm faptul că Serviciul Prevenirea Combaterea Spălării Banilor este membru cu drepturi depline în cadrul Grupului Egmont și beneficiază de accesul la Egmont Secure Web (ESW). ESW reprezintă o platformă securizată de comunicare, care permite comunicarea criptată cu alte Servicii similare membre Egmont.

În acest sens Serviciul este obligat să respecte cu strictețe principiile schimbului de informații obținute prin intermediul platformei securizate ESW. În caz de schimbări în structura organizațională, mandatul și modul de operare a membrilor Egmont, aceștia sunt obligați să informeze Secretariatul Grupului Egmont despre

			<p>aceste schimbări, ceea ce poate conduce inclusiv la suspendarea calității de membru.</p> <p>Mai mult ca atât, Directiva Uniunii Europene nr. 1153/2019 din 20.06.2019 de stabilire a normelor de facilitare a utilizării informațiilor financiare și de alt tip în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a anumitor tipuri de infracțiuni, prevede: „unitățile financiare au obligația de a coopera cu autoritățile sale competente pentru prevenirea, depistarea, investigarea sau urmărirea penală a infracțiunilor și de a fi în măsură să răspundă în timp util solicitărilor motivate de informații financiare sau de analize financiare venite din partea autorităților respective”.</p>
97.	<p>Art. V. - (1) Prezenta lege intră în vigoare în termen de 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>(2) Articolul 15 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 308/2017 și art. 4 alin. (4) și (5) din Legea nr. 75/2020 intră în vigoare la data de 1 iulie 2023.</p> <p>(3) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art. 15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(5) Entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) și (6) din Legea nr. 308/2017, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor adopta documentele de politici interne în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>Totodată, este de menționat faptul că art.56 alin. (1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative conchide că, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării.</p> <p>La fel, în concordanță cu alin.(3) din același articol, intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. Astfel, intrarea în</p>	<p>Se acceptă</p>

		vigoare a actului normativ la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova urmează a fi argumentată în nota informativă.	
Banca Națională a Moldovei			
98.	Art. 5 la alineatul (8), cifra "200000" se substituie cu cifra "50000";	La modificările propuse la art. 5 alin. (8) din Legea nr. 308/2017, referitor la măsurile de precauție privind clienții la efectuarea operațiunilor de schimb valutar, propunem excluderea pragului setat pentru identificarea clienților. Raționamentul dat derivă pe de o parte din riscurile asociate operațiunilor de schimb valutar identificate în Raportul național de evaluare a riscurilor de spălarea banilor și finanțarea terorismului, dar și a lipsei eficienței în implementarea cerințelor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului asociat acestui sector, inclusiv identificat de experții Consiliului Europei (MONEYVAL) în cadrul celei de a 5-ea evaluare naționale.	Nu se acceptă În contextul desfășurării consultărilor publice din 21.11.2022, excluderea limitei pentru identificarea clienților de către casele de schimb valutar a fost considerat excesiv, ce nu corespunde situației actuale din Republica Moldova.
99.	Art. 4 alin. (1) lit. t) Art. 15 alin. (1) lit. b)	Având în vedere proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege privind serviciile de finanțare participativă (număr unic 150/MEI/2021), considerăm necesar ca autoritate de supraveghere pentru entitățile referite la art.4 alin.(1) lit.t) să fie atribuită Comisiei Naționale a Pieței Financiare (art.15 alin.(1) lit.b)).	Se acceptă
100.	Art. V. - (1) Prezenta lege intră în vigoare la data de 1 iulie 2023. (2) Guvernul, în termen de 3 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.	Reevaluarea termenilor de implementare a noilor cerințe din proiect, în special, într-o perioadă mai scurtă, bunăoară pentru implementarea măsurilor de precauție față de clienți utilizând instrumentele de identificare la distanță	Se acceptă parțial Pentru anumite prevederi, nu este relevant diminuarea termenului de implementare, deoarece este necesar elaborarea și aprobarea cadrului legal secundar de către autoritățile competente.

	<p>(3) Entitățile prevăzute la art. 15 din Legea nr. 308/2017, în termen de 4 luni de la data publicării prezentei legi, vor aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.</p> <p>(4) Entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) și Agenția Servicii Publice din Legea nr. 308/2017, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, vor adopta documentele de politici interne în concordanță cu prezenta lege.</p>	<p>sau aplicarea cerințelor de identificare a clienților Unițiilor de Schimb Valutar.</p>	
101.		<p>Cu referire la autoritatea de reglementare și supraveghere a furnizorilor de servicii privind activele virtuale, după cum a fost menționat și în cadrul ședinței de consultări publice din 12 octombrie 2022 asupra conceptului proiectului de lege, acest subiect necesită a fi discutat sub prisma identificării unei instituții responsabile, având în vedere competențele Băncii Naționale în materie de reglementare și supraveghere bancară conferite de legiuitor prin Legea nr. 548/1995 și legile speciale care guvernează domeniile de competență ale BNM. Totodată, reținem că expunerea actuală a prevederilor aferente condițiilor de eliberarea a autorizației pentru desfășurarea activității de furnizor de servicii privind monedele virtuale și reglementarea și supravegherea acestor entități, deși ajustată puțin, este prea generalistă și necesită o revizuire suplimentară. Bunăoară, considerăm necesar clarificarea și detalierea suplimentară a atribuțiilor de supraveghere, precum și a celor de reglementare, inclusiv competențele autorității de a elabora acte normative</p>	<p>Nu se acceptă în vederea stabilirii competenței asupra domeniului monedei virtuale, au fost incluse prevederi ce se referă la eliberarea autorizației, reglementarea și supravegherea sectorului. În baza prevederilor respective, va fi elaborat și aprobat cadrul legal secundar care va stabili detaliat prevederile sectoriale.</p>

102.		privind activitatea prestatorilor de servicii privind active virtuale.	<p>Nu se acceptă</p> <p>În lipsa unor propuneri de modificare, nu este clar la care articole se referă obiecția. Competențele organelor cu funcții de supraveghere sunt stabilite prin art. 15 din Legea 308/2017.</p>
	-	<p>De asemenea, observăm că proiectul nu remediază unele dificultăți curente în aplicarea Legii 308/2017, în particular, cu referire la incertitudinile privind delimitarea domeniilor de competență ale SPCSB, pe de o parte, și cele ale organelor de supraveghere, pe de altă parte - fapt care conduce la conflicte pozitive sau negative de competență. Drept exemplu pot servi atribuțiile paralele ale Serviciului și ale organelor de supraveghere de a efectua controale și aplica sancțiuni pentru admiterea de către entitățile raportoare a acelorși categorii/tipologii de încălcări.</p>	
103.	<p>Art. 5 alin. (2)</p> <p>b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, utilizând documente, informații și date relevante obținute dintr-o sursă sigură și independentă, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv și înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;”</p>	<p>Uniunea Avocaților</p> <p>Articolul I pct. 4 din proiect, referitor la modificarea art. 5 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nu ține cont de situațiile în care evidența structurii proprietății clientului nu este ținută de o entitate independentă, precum ar fi entitățile de registru. De exemplu, în Statele Unite ale Americii și multe alte țări, registrul acționarilor companiilor private este dus de client și nu există registre publice, care ar putea elibera extrase privind structura acționariatului companiei private după modelul extraselor emise în Republica Moldova sau în țările europene. Lipsa unei reglementări în acest domeniu face imposibilă verificarea identității beneficiarului efectiv al unor asemenea clienți din surse „independente” de client.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Includerea unei prevederi care ar excepta o anumită categorie de clienți de la aplicarea de către entitățile raportoare a măsurilor de precauție ar crea riscuri majore pentru sistemul de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, oferind posibilități de utilizare a sistemului financiar autohton în scopuri criminale.</p>

Acest fapt creează obstacole pentru companiile americane, în special, în domeniul IT (dar și din alte sfere de activitate), care nu sunt listate la o bursă, dar care deja posedă un business de scară mare și o structură de acționariat foarte diversă (cu implicarea multor grupuri de investitori și a fondurilor de investiții private, care, la rândul lor, au în spate alte fonduri de investiții private), la efectuarea investițiilor în companii din Republica Moldova. Obligatorietatea verificării identității (i) clientului și (ii) a beneficiarului efectiv al clientului rezultă din prevederile Articolului 13, alin. (1) lit. (a) și (b) ale Directivei UE 2015/849 și Articolului 5, alin. (2) (a) și (b) al Legii 308/2017, după cum urmează:

Articolul 13 (1) Măsurile de precauție privind clientela cuprind:

(a) identificarea clientului și verificarea identității clientului pe baza documentelor, a datelor sau a informațiilor obținute dintr-o sursă sigură și independentă, inclusiv, dacă sunt disponibile, a mijloacelor de identificare electronică, a serviciilor de încredere relevante prevăzute în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului (1) sau a oricărui alt proces de identificare sigur, la distanță sau electronic, reglementat, recunoscut, aprobat sau acceptat de autoritățile naționale relevante;

(b) identificarea beneficiarului real și adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea acestuia, astfel încât entitatea obligată să aibă certitudinea că

știe cine este beneficiarul real, inclusiv, în ceea ce privește persoanele juridice, fiduciile, societățile, fundațiile și construcțiile juridice similare, adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura de proprietate și de control a clientului

Art. 5 (2) Măsurile de precauție privind clienții cuprind:

- a) identificarea și verificarea identității clienților în baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă credibilă și independentă;
- b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității acestuia, astfel încât entitatea raportoare să aibă certitudinea că cunoaște cine este beneficiarul efectiv, inclusiv adoptarea unor măsuri rezonabile pentru a înțelege structura proprietății și structura de control ale clientului;

Comparând normele de mai sus, observăm următoarele:-norma națională este inspirată aproape integral din textul omolog al Directivei UE;-identificarea clientului se face în baza unor surse credibile și independente (e.g. extrase din registre publice);-sursele credibile și independente nu sunt obligatorii la identificarea beneficiarului efectiv al clientului.

Propunerea proiectului supus consultărilor publice de a completa punctul (b) al alineatului (2) al Articolului 5 al Legii 308/2017 cu date relevante obținute dintr-o sursă

		<p>sigură și independentă” va face imposibilă aplicarea practică a identificării beneficiarului efectiv în scopul inițierii relațiilor de afaceri, deschiderea conturilor bancare, etc. cu o importanță categoric de clienți. În plus, o asemenea completare depășește cadrul existent ale cerințelor în domeniu, stabilite conform directivei UJE.</p> <p>Suplimentar, propunem completarea dispoziției art. 5 alin. (2) lit. b) al Legii nr. 308/2017, astfel după cum este expusă în proiect, cu un nou enunț, cu următorul conținut: „În situațiile în care evidența structurii proprietății clientului este dusă nemijlocit de client, dar nu de un registru public, atunci se acceptă verificarea identității beneficiarului efectiv al clientului, utilizând documente, informații și date relevante obținute direct de la client.”.</p>	
104.	<p>Art. 5² alin. (2) c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asociații sau fondatorii; - Membrii în consiliul director; - Persoanele cu funcții executive împuternicite de consiliul director să exercite atribuții ale acestuia; - În cazul asociațiilor, categoria de persoane fizice ori, după caz, persoanele fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite, respectiv, în cazul fundațiilor, categoria de persoane fizice în al căror interes principal acestea au fost constituite; - Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice 	<p>La articolul 5², propunem expunerea alin. (2) lit. c) în următoarea redacție:„c) în cazul persoanelor juridice fără scop lucrativ:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Membrii în consiliul director; 2. Membrii organului executiv unipersonal sau colegial; 3. Oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultimă instanță, prin orice mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;”. <p>Considerentele pentru care s-a ajuns anume la redacția expusă anterior, sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fondatorii asociațiilor nu au nici un rol în asociație după fondare. Doar în anumite cazuri, după fondarea asociației, fondatorii acesteia devin membri; 	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform redacției propuse, entitatea raportoare urmează să identifice și să verifice beneficiarul efectiv a persoanelor juridice fără scop lucrativ, luând în considerare categoriile respective.</p>

	mijloace, asupra persoanei juridice fără scop lucrativ;	<p>2. Multe asociații obștești nu consemnează calitatea de membru;</p> <p>3. Membrii uniunilor profesionale de avocați, notari, etc. nu sunt beneficiari efectivi ai acestora, nu exercită controlul asupra acestora. Uniunile profesionale ale avocaților, notarilor, etc. sunt constituite în scopul asigurării independenței profesiei și exercitării libere a acesteia, în interesul general al profesieiși nu al unei anumite persoane.</p> <p>4. Fundațiile nu au membri;</p> <p>5. Organizațiile necomerciale nu se constituie în interesul unor persoane fizice concrete, astfel încât identificarea unor asemenea persoane și calificarea lor drept beneficiari efectivi ar crea multe obstacole în procesul decunoaștere a clientului.</p>	
105.	-	<p>La articolul 40 din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, în vederea conformării la prevederile directivelor UE în domeniul AML și art. 35 al Legii 308/2017, se propune completarea alineatului (1) al acestuia cu următorul text: „dar nu mai mult decât mărimea dublă din valoarea beneficiului rezultat din încălcarea obligațiilor prevăzute de prezenta lege și Legea nr. 308/2017, în cazul în care beneficiul respectiv poate fi stabilit”</p>	<p>Se acceptă parțial Cadrul legal secundar va include prevederi privind aspectele calculului amenzii.</p>
106.	-	<p>Centrul de Armonizare a Legislației În contextul realizării acțiunii 5.2 din Planul de acțiuni privind realizarea măsurilor propuse de către Comisia Europeană în Avizul său privind cererea</p>	<p>Se acceptă Totodată, în proiectul de modificare s-au inclus prevederi în vederea excluderii obligației de publicare a informației cu</p>

de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană - proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, potrivit celei de-a cincea directive UE privind combaterea spălării banilor, care se află la etapa elaborării în cadrul Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică din Parlamentul RM.

În măsura în care această dispoziție a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei (JO 2015, L 141, p. 73), precum și interpretarea, pe de o parte, a articolului 30 alineatul (9) din Directiva 2015/849, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2018/843 (denumită în continuare „Directiva 2015/849 modificată”), și, pe de altă parte, a articolului 5 alineatul (1) literele (a)-(c) și (f), a articolului 25 alineatul (2), precum și a articolelor 44-50 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a

privire la beneficiarul efectiv din Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali.

Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor) (JO 2016, L 119, p. 1, denumit în continuare „RGPD”).

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară: Articolul 1 punctul 15 litera (c) din Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei (UE) 2015/849 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, precum și de modificare a Directivelor 2009/138/CE și 2013/36/UE este nevalid în măsura în care a modificat articolul 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) din Directiva (UE) 2015/849 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2015 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Directivei 2005/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului și a Directivei 2006/70/CE a Comisiei în sensul că acest articol 30 alineatul (5) primul paragraf litera (c) prevede, în versiunea astfel modificată, că statele membre trebuie să se asigure că informațiile privind beneficiarul real al entităților corporative și al altor entități juridice înregistrate pe teritoriul lor sunt accesibile în toate cazurile oricărui membru al publicului larg.